

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กรรณิการ์ บุษบา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนา

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**THE SKILL DEVELOPMENT OF PACKAGES ON POETRY
IN THAI LANGUAGE STRAND FOR MATTAYOM I**

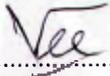

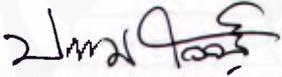
KANNIKA BUSSABA

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Innovation Administration for the Development
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2012**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย นางกรรณิการ์ บุษบา
สาขาวิชา การบริหารวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา

คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

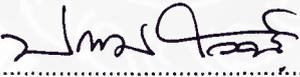

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรवरณ จงจิตร ศิริจิรกาล)

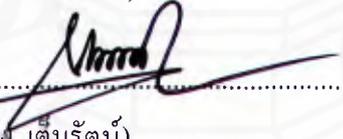

..... กรรมการ
(ดร.ประกอบ ใจมั่น)

คณะกรรมการสอบ

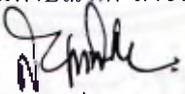

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยญา เลิศไกร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรवरณ จงจิตร ศิริจิรกาล)

..... กรรมการ
(ดร.ประกอบ ใจมั่น)

..... กรรมการ
(ดร.สุภาพ เต็มรัตน์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา

(อาจารย์สมพงศ์ เหมือนเพชร)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ 9 เดือน เมษายน พ.ศ. 2556

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นางกรรณิการ์ บุญบา
สาขาวิชา	การบริหารนวัตกรรมการพัฒนา
ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ประกอบ ใจมัน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง (วัดท่าแพ) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เลือกมา 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ และแบบทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพ แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .24 - .66 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .21 - .79 และความเชื่อมั่น .83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.83 / 84.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80
2. หลังการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการแต่งกลอนสุภาพ สูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
3. ประเมินประสิทธิผลชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะ

การแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 0.23 และ ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง โจทย์ปัญหาการวัดมีค่าเฉลี่ยทั้งหมด 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.14 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ABSTRACT

The Title	The Skill Development of Packages on Poetry in Thai Language Strand for Mattayom 1
The Author	Mrs. KannikaBussaba
Program	Administration of Innovation for Development
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Veeravan Jongjit Sirijirakal
Thesis Advisor	Dr. Prakob Jaiman

The purposes of this research were to develop packages on poetry in the Thai Strand Language for the 1st grade high school student based on the standardized criteria of 80/80 and to compare the student's learning achievement before and after using the packages. The sample used in the study consisted of 30 the 1st grade high school student of Thungsong Municipality High school education Municipality Thungsong, in the second semester of the academic year 2011, assigned by purposive sampling. A group, pre-test , post-test design was used for the study. The research tools were the packages on poetry and achievement test constructed by researcher. The test difficulty indicated from .44 to .74 , the discrimination indicated ranged from .22 to .44 , and the reliability value was .96. The collected data were analyzed by using mean, standard deviation, efficiency value , and t – test.

The research were as follows:

1. The packages were efficient because the average achievement score on exercises was 87.83 and the achievement mean score was 84.16, based on the standardized criteria of 80/80.
2. The student's achievement after using the packages was significantly higher than that before that using them at the level of .01.
3. The student's satisfaction toward the packages was at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล ประธานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ประกอบ ใจมั่น ดร.ไกรเดช ไกรสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เลิศไกร ดร.ปรีชา สามีคคี ที่คอยดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาและแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนเป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณนางวาสนา สุขสวัสดิ์ นางโกสุม หอมเกตุ และนางสาวศศิธร ช่วยสงค์ ผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคุณครู นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง ที่อำนวยความสะดวกและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำไปใช้ในการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนขอขอบคุณฝ่ายประสานงานบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่กรุณาอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือตลอดมา รวมทั้งขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้า ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่คอยส่งเสริม สนับสนุนและให้กำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

กรรณิการ์ นุษบา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.....	10
กระบวนการวิจัยและพัฒนา.....	24
หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	30
ทักษะการแต่งกลอนสุภาพ.....	39
ชุดฝึกทักษะ.....	53
การหาประสิทธิภาพ.....	74
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
งานวิจัยในประเทศ.....	80
งานวิจัยต่างประเทศ.....	83

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
รูปแบบการวิจัย	91
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	93
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	114
อภิปรายผลการวิจัย.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	118
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	126
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	128
ภาคผนวก ค เครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	135
ภาคผนวก ง คู่มือครูการใช้ชุดฝึกทักษะสำหรับครู	147
ประวัติผู้วิจัย.....	298

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สรุปประเด็นสำคัญของกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา ของนักการศึกษา..... 21
2	สรุปหลักจิตวิทยาในการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา..... 57
3	สรุปหลักการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา 62
4	สรุปขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา..... 65
5	แบบแผนการทดลองกลุ่มทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design..... 91
6	ผลการสัมฤทธิ์ผลจากการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กับนักเรียน ครั้งที่ 1..... 98
7	ผลคะแนนของการทำแบบฝึกทักษะย่อยระหว่างเรียน เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 2..... 99
8	ผลคะแนนของการทำแบบฝึกทักษะย่อยระหว่างเรียน เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 3..... 101
9	ผลคะแนนของการทำแบบฝึกทักษะย่อยระหว่างเรียน เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 103
10	ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80..... 104
11	คะแนนทักษะการแต่งกลอนสุภาพของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ 105
12	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบ แต่ละชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ..... 107
13	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ 108

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 แสดงวงจรขั้นตอนการปฏิบัติงานเชิงระบบและประเภทของการวิจัย หรือการประเมินที่เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการตัดสินใจ ของนักบริหารหรือนักพัฒนา.....	18
3 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษา กับการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.....	24
4 แสดงกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม.....	26
5 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ.....	27
6 ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ.....	40
7 แผนผังกลอนสุภาพ.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็น สื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การ เรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551,7)การปฏิรูปการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นคน ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนเก่ง คนดี เพื่อให้คนไปพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงใน ด้านต่างๆของโลก มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิต อย่างมีความสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพ ศึกษาตามความถนัด ความสนใจ และ ความสามารถของแต่ละบุคคล(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546, 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 22 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของครูยังมีอยู่อย่างเดิม เพียงแต่ลดบทบาทการเป็น แหล่งความรู้ และเพิ่มบทบาทการชี้แนะวิธีเรียนรู้ วิธีศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้นักเรียนรู้จัก แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ในมาตรา 23 เน้นการจัด การศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา (กรมวิชาการ, 2544, บทนำ)

การสอนภาษาไทยได้เปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ภาษาเพื่อการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง (กรมวิชาการ, 2545, 1) ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดูและพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ และใช้ภาษาในการพัฒนาคน และสร้างสรรค์งานอาชีพ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของไทย สามารถนำทักษะทางภาษามาใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมทางภาษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย เห็นคุณค่าของวรรณกรรม ภูมิปัญญา ภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต ความงดงามทางภาษาไทย ในบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง สามารถท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ จะเป็นต้นทุนพื้นฐานของการแต่งบทร้อยกรอง (กรมวิชาการ, 2545, 8) จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่า ให้เป็นเครื่องมือในด้านการดำรงชีวิต การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้กับกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ ตลอดจนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอนภาษาไทยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านภาษาไทย ในการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาติดต่อทั้งด้านการรับ และการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด โดยอาศัยความรู้และทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด ที่ได้รับการฝึกฝนจากโรงเรียนมาใช้

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานโดยสรุปว่า การพัฒนาประสบความสำเร็จเฉพาะในเชิงปริมาณ แต่ขาดความสมดุลด้านคุณภาพ และชี้ชัดว่า จุดอ่อนของการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ คุณภาพการเรียนการสอนยังมีประสิทธิภาพไม่สูงเท่าที่ควร มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ผลการวัดคุณภาพการศึกษา

ระดับชาติในวิชาภาษาไทยในช่วงปีการศึกษา 2551-2553 คะแนนเฉลี่ยของรายวิชาหลักในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และระดับประเทศไม่สามารถทำคะแนนได้ถึงร้อยละ 50 ได้เลยในช่วง 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมา และจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง (วัดท่าแพ) มีดังนี้คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ร้อยละ 59.89 (ฝ่ายวิชาการ, 2553, 4) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ร้อยละ 60.10 (ฝ่ายวิชาการ, 2553, หน้า 9) ภาคเรียนที่ 1 พ.ศ. 2554 ร้อยละ 58.44 (ฝ่ายวิชาการ, 2554, 4) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวต่ำกว่าเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70 นับว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์เป้าหมายที่พึงประสงค์และยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยเฉลี่ยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังมีปัญหาด้านการเขียนร้อยกรองซึ่งเป็นพื้นฐานในการเขียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่สูงขึ้น จากการประเมินดังกล่าวจึงควรมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนเสียใหม่ โดยเน้นการพัฒนาความสามารถด้านการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มพูนสมรรถภาพด้านการเขียนร้อยกรอง

การแต่งบทร้อยกรองสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนให้สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่ายด้วยถ้อยคำไพเราะแสดงออกทางอารมณ์และคุณค่าทางความคิด (กรมวิชาการ, 2551, 4) การแต่งกลอนสุภาพนับได้ว่าเป็นที่นิยมแต่งกันแพร่หลายมากกว่าคำประพันธ์ชนิดอื่นๆ จึงมีความสำคัญอย่างมากในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากกว่าคำประพันธ์ชนิดอื่น (นิธิ สตะเวทิน, 2537, 40) แต่สำหรับการสอนแต่งกลอนสุภาพที่ผ่านมามีพบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการฝึกเขียน มีความคิดเห็นว่าการแต่งกลอนเป็นเรื่องยาก (สุกัญญา จันทรพีณ, 2524, 5) อุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาแต่งคำประพันธ์มีหลายประการ ได้แก่ นักเรียนเบื่อหน่ายในวิธีการสอนของครู นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ครูขาดความสนใจในคำประพันธ์ชนิดใหม่ๆ เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนน้อยเกินไป ขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้และขาดครูที่มีความสามารถในการสอน (กรมวิชาการ, 2539, 227) ปัญหาสำคัญในการเขียนบทร้อยกรองของเด็กมีดังนี้ คือ เด็กมีประสบการณ์และประมวลคำศัพท์น้อย ทำให้ไม่สามารถใช้คำได้อย่างหลากหลายและขาดความชัดเจน เด็กขาดกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถเขียนเรื่องให้สัมพันธ์กันได้ มักจะเขียนในลักษณะกลอนพาไป เด็กขาดความคุ้นเคยกับความไพเราะของภาษาบทร้อยกรอง ทำให้ไม่สามารถใช้ภาษาที่ไพเราะและสละสลวย นอกจากปัญหาที่กล่าวมา

ข้างต้นแล้ว บ่อยครั้งที่นักเรียนมักจะนำคำในภาษาถิ่นเข้ามาใช้ปนกับภาษาไทย ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป

สื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้ควบคู่ไปพร้อมกับกระบวนการเรียนการสอน และมีเทคนิคการสอนให้ตรงกับความแตกต่างและความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล มีผู้เสนอแนวทางแก้ปัญหาและแนวทางในการฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรองไว้หลายท่าน อาทิ เช่น ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2533,20) ได้เสนอแนะวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆข้างต้นเกี่ยวกับการสอนบทร้อยกรองว่า การสอนร้อยกรองให้ได้ผลดีนั้น ควรให้นักเรียนเรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยให้เรียนด้วยตนเอง ไม่จำกัดเวลาและเรียนได้เมื่อต้องการเรียน นำผลงานที่ดีเด่นหรือนำข่าวการประกวดร้อยกรองที่มีรางวัลล่อใจให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการฝึกเขียนบทร้อยกรอง หรือครูอาจตั้งประเด็นหัวข้อง่ายๆเป็นการเขียนลำนำความคิด คือ การฝึกการใช้ประโยคและกลุ่มคำ วลี ที่กระชับ กินความ คล่องจองตามทำนองของร้อยกรอง ฉันทลักษณ์ สุจริต เพียรชอบและสายใจ อิทธิธรรมพรีย์ (2538, 160-164) ได้กล่าวว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนในการแต่งคำประพันธ์ ครูควรใช้สื่อการเรียนการสอนหลายๆ ชนิด เพื่อช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจ มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น ตลอดจนการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้จัดการเรียนการสอน โดยครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างในด้านความสนใจ

ชุดฝึกทักษะเป็น สื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเขียนบทร้อยกรองเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งตรงกับคำกล่าวของสมชัย ไชยกุล (2526, 12) กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาทักษะ เพราะการกระทำสิ่งใดก็ตาม ถ้าต้องการให้เกิดความชำนาญก็ต้องทำสิ่งนั้นให้บ่อยครั้ง จากคำกล่าวนี้สอดคล้องกับละเอียด คชวิวัฒน์ (2537, 16) ที่กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ทำขึ้นอย่างมีระบบ สามารถพัฒนาการเขียนกลอนของนักเรียนได้ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน คือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อให้ครูทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

จากสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว การฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะการมีสื่อประกอบการฝึกทักษะจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการนำชุดฝึกทักษะเข้ามาเป็นสื่อก็จะยิ่งทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนการสอน การฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุ

จุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้และส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษาคือต่อไป

คำถามวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอย่างไร
2. ทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สูงขึ้นหรือไม่
3. ผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอย่างไร

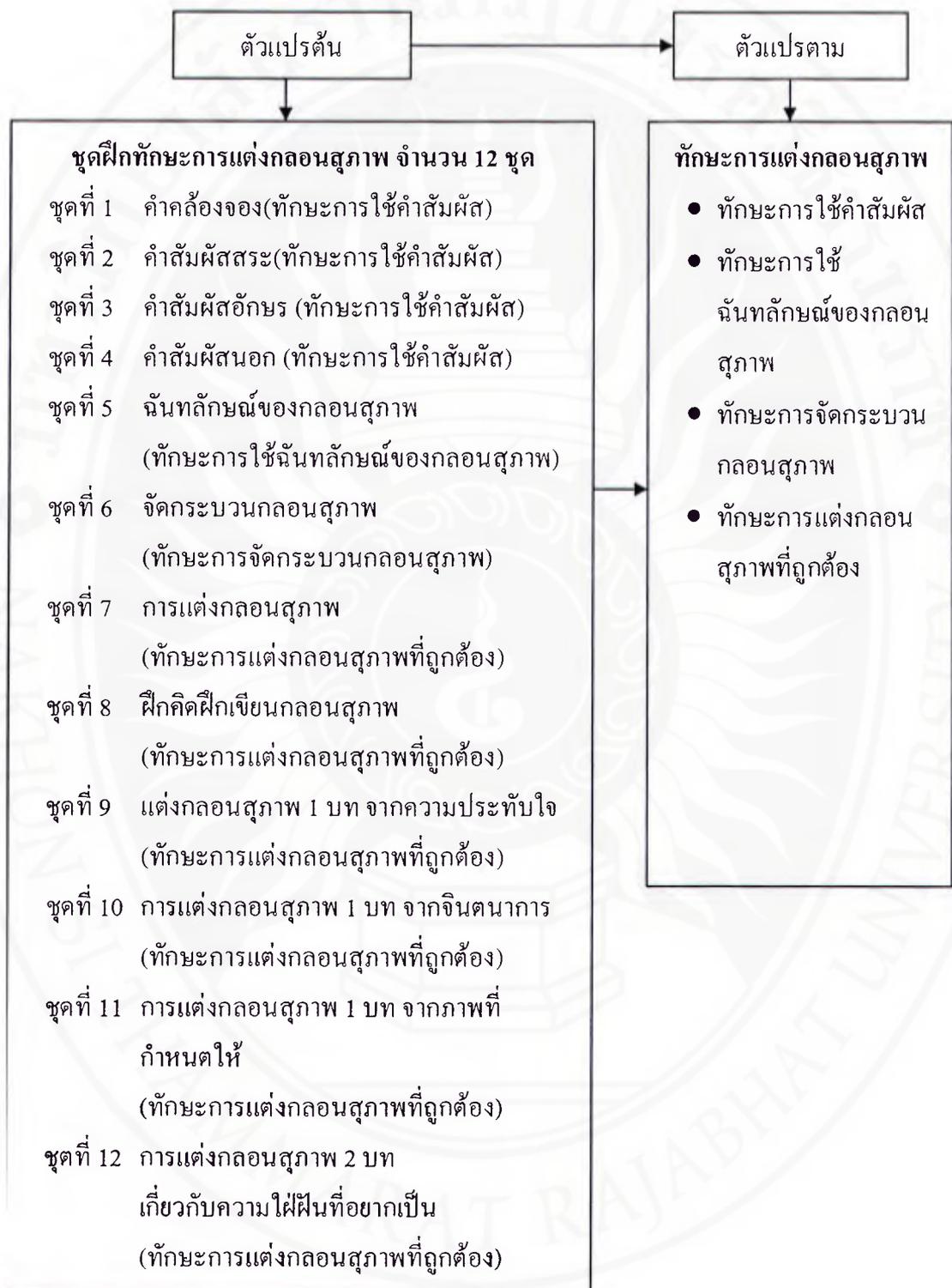
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถและมีทักษะในการแต่งกลอนสุภาพสูงขึ้น
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง จำนวน 9 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง (วัดท่าแพ) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เลือกรมา 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เหตุผลที่เลือกเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 เป็นนักเรียน โปรแกรมความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการ ทางฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้นักเรียนห้องนี้มีความสามารถพิเศษด้านการใช้ภาษา กล่าวคือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย จึงจัดเวลาเรียนให้นักเรียนห้องนี้เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทยมากกว่าห้องเรียนอื่นๆ และในรายวิชาภาษาไทยที่เน้นด้านการฝึกทักษะ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณกรรมและวรรณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกลอนสุภาพ ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 1) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์
- 2) ฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้การสนับสนุนในการใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีนโยบายสนับสนุนให้นักเรียนห้องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางด้านวิชาการให้มีความชำนาญในทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
- 4) เป็นนักเรียนที่จะเป็นตัวแทนในการแข่งขันทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ระดับภาคและระดับประเทศ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาดังต่อไปนี้

2.1 ทักษะการแต่งกลอนสุภาพ เป็นทักษะที่ต้องใช้ความสามารถทางด้านการใช้ภาษาไทยในการสร้างสรรค์คำ ซึ่งมีทักษะต่างๆ ดังนี้ ทักษะการใช้คำสัมผัสสระ ทักษะการใช้คำสัมผัสสระ ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ ทักษะการใช้สัมผัสนอก ทักษะการจัดกระบวนการกลอนสุภาพ ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง

2.2 การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 12 คาบ คาบละ 50 นาที

2.3 การทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนและหลังการสอน โดยใช้ชุดฝึกทักษะเรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ชุดฝึกที่ประกอบด้วยการฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ โดยเริ่มฝึกจากขั้นตอนง่ายไปหายาก ซึ่งมีจำนวน 12 ชุด ประกอบไปด้วย 12 เรื่อง คือ ชุดฝึกทักษะคำคล้องจอง ชุดฝึกทักษะคำสัมผัสสระ ชุดฝึกทักษะคำสัมผัสอักษร ชุดฝึกทักษะคำสัมผัสสนอก ชุดฝึกทักษะฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ ชุดฝึกทักษะการจัดกระบวนการกลอนสุภาพ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ชุดฝึกทักษะฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากความรู้สึกประทับใจ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากจินตนาการ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากภาพที่กำหนดให้ และชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ 2 บท เกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่อยากเป็น ซึ่งแต่ละชุดมีองค์ประกอบดังนี้ คือ ขั้นตอนการทำกิจกรรม จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ใบความรู้ ตัวอย่าง

2. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ หมายถึง ผลการประเมินตามเกณฑ์ที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรอง โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนตอบถูกต้องจากการทำชุดฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรองระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนได้จากการทำชุดฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรองหลังเรียน

3. กลอนสุภาพ หมายถึง คำประพันธ์ที่มีการกำหนดจำนวนคำจำนวนวรรค มีลักษณะบังคับสัมผัสและมีการกำหนดเสียงของพยางค์ท้ายวรรคแต่ละวรรคมีคำตั้งแต่ 7 - 9 คำบทหนึ่งมี 2 คำกลอนหรือ 4 วรรค ได้แก่ วรรคสลับ วรรครับ วรรครอง และวรรคส่ง ได้แก่ กลอนแปด กลอนเพลงยาว กลอนนิราศ กลอนนิทาน กลอนสักวา กลอนคอกสร้อย และกลอนบทละคร

4. การแต่งกลอนสุภาพ หมายถึง การเรียบเรียงคำหรือข้อความให้มีความไพเราะ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ถูกต้องตามรูปแบบฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

5. ทักษะการแต่งกลอนสุภาพ หมายถึง ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากได้ใช้ชุดฝึกทักษะ ประกอบด้วย

ทักษะการใช้คำสัมผัส วัดจากความสามารถในการใช้คำสัมผัสที่มีเสียงสระเดียวกัน วัดจากความสามารถในการใช้คำสัมผัสที่มีพยัญชนะต้นตัวเดียวกันหรือเสียงพ้องกัน วัดจากความสามารถในการใช้คำสัมผัสที่ส่งจากวรรคหนึ่งไปยังวรรคหนึ่ง โดยให้มีสระและมาตราตัวสะกดเดียวกัน

ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ วัดจากความสามารถในการใช้คำสัมผัสคำ โดยให้คำสุดท้ายวรรคระดับสัมผัสกับคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรครับ คำสุดท้ายวรรครับสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครอง คำสุดท้ายวรรครองสัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคส่ง ร้อยสัมผัสระหว่างบทด้วยคำสุดท้ายวรรคก่อนสัมผัสกับคำสุดท้ายวรรครับของบทต่อไป

ทักษะการจัดกระบวนการกลอนสุภาพ วัดจากความสามารถในการแบ่งคำในวรรคหนึ่งๆ ให้เหมาะสม โดยเน้นการแบ่งคำที่เหมาะสม สัมผัสที่ถูกต้อง การสื่อความหมายในวรรค

ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ต้องวัดจากความสามารถในการใช้คำสัมผัสสระที่ถูกต้อง สัมผัสอักษรที่ถูกต้อง ฉันทลักษณ์ที่ต้องการใช้คำสัมผัสนอกที่ถูกต้อง การจัดกระบวนการกลอนสุภาพที่ต้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้พัฒนาทักษะการแต่งกลอนสุภาพ และพัฒนาความสามารถในการแต่งกลอนสุภาพของตนเอง
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อื่นๆ ที่สนใจนำชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพไปใช้ฝึกฝนตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะการแต่งกลอนสุภาพของตนเอง
3. ครูภาษาไทยได้ใช้เป็นสื่อสำหรับฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการแต่งกลอนสุภาพ
4. เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งต่อไป
5. เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้สูงขึ้น
6. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดทำสื่อและนวัตกรรมประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ วิชาอื่นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและพัฒนาเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา
 - 1.2 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการวิจัยและพัฒนา
 - 1.4 ความแตกต่างระหว่างการวิจัยและพัฒนากับการวิจัยประเภทอื่นๆ
 - 1.5 กระบวนการวิจัยและพัฒนา
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 2.2 คุณภาพผู้เรียน
 - 2.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
3. ทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกทักษะ
 - 4.1 ความหมายของชุดฝึกทักษะ
 - 4.2 หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะ
 - 4.3 หลักการสร้างชุดฝึกทักษะ
 - 4.4 ขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ
 - 4.5 ลักษณะชุดฝึกทักษะที่ดี
 - 4.6 ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ
 - 4.7 การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development (R&D))

ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Education Research and Development) เป็นการวิจัยทางการศึกษาประเภทหนึ่งซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

เกย์และดิอู (Gay and Diehl, 1992: 10-11) ได้กล่าวถึงการวิจัยและพัฒนาว่าเป็น การพัฒนาผลผลิตสำหรับใช้ภายในโรงเรียนซึ่งผลผลิตจากการวิจัยและพัฒนาซึ่งหมายรวมถึง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการฝึกอบรมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสื่อการสอนและระบบการจัดการการวิจัยและพัฒนาซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนด จุดประสงค์ลักษณะของบุคคลระยะเวลาและผลผลิตที่พัฒนาจากการวิจัยและพัฒนาจะเป็นไป ตามความต้องการและขึ้นอยู่กับรายละเอียดที่ต้องการ

บอร์กและกอลล์ (Borg & Gall, 1989: 782-783) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้ว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ซึ่งผลิตภัณฑ์ทางการศึกษานั้นไม่ได้หมายถึงแต่หนังสือ ตำราอุปกรณ์การสอนต่างๆ เช่น ฟิล์มประกอบการเรียนการสอนหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ยังมีความหมายรวมถึงระเบียบวิธีในการจัดการเรียนการสอนและโปรแกรมการศึกษาด้วย เช่น โปรแกรมการศึกษาเรื่องน้ำหรือโปรแกรมการอบรมต่างๆจุดเน้นของการวิจัยและพัฒนา ในปัจจุบันนี้ปรากฏในฐานะเป็นพื้นฐานของโครงการพัฒนาโปรแกรมการเรียนที่สลับซับซ้อน ที่รวมการพัฒนาเครื่องมือและการอบรมบุคลากรเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เปรี๊อง กุมุท (2519: 2) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง การวิจัยซึ่งเกิดจาก ความพยายามที่จะสร้างสรรค์ผลิตผลและกระบวนการบางสิ่งบางอย่างตามหลักการเฉพาะและ ตามระเบียบวิธีการวิจัยที่สามารถรับรองคุณภาพประสิทธิภาพของผลิตผลและกระบวนการเมื่อนำ ผลนั้นไปใช้ซึ่งรูปแบบการวิจัยและพัฒนาเป็นการแก้ปัญหาทางด้านการศึกษาบางประการซึ่งผู้วิจัย จะต้องออกแบบอย่างสร้างสรรค์และพัฒนาผลผลิตด้วยการทดลองประเมินผลและป้อนข้อมูล ย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงผลผลิตนั้นให้พัฒนาขึ้นทั้งด้านคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด

ทิสนา เขมณี (2552: 5) กล่าวถึง การวิจัยและพัฒนา (research and development) คือ การวิจัยที่มุ่งเอาความรู้จากการวิจัยบริสุทธิ์ไปวิจัยต่อโดยพัฒนาเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและทดลองใช้จนเป็นผลที่น่าพอใจแล้วจึงนำไปเผยแพร่ใช้ในวงกว้างเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, 13-14) สรุปว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการในแต่ละขั้นตอนทางการพัฒนา ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของการวิจัยและพัฒนาก็คือ การได้นวัตกรรมที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ จึงกล่าวได้ว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมด้วยการแสวงหาความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิม โดยใช้กระบวนการวิจัย ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนได้นวัตกรรมที่เป็นต้นแบบและนำไปใช้แก้ปัญหาได้

รุจโรจน์ แก้วอุไร (2552) และสำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (2552) นำเสนอไว้ว่า การวิจัยและพัฒนา คืองานวิจัยที่มุ่งเน้นนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงในการพัฒนากระบวนการผลิต กระบวนการบริหาร การพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาชุมชน การจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยไม่มุ่งหวังที่ผลงานตีพิมพ์ ดังนั้นนักวิจัยควรทำงานวิจัยตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ได้แก่ กลุ่มนักอุตสาหกรรม เกษตรกร ผู้แปรรูปชุมชน ฯลฯ โดยมีตัวอย่าง โครงการที่มีลักษณะของงานวิจัยและพัฒนา เช่น การพัฒนาชุดตรวจสอบยาปฏิชีวนะตกค้างในเนื้อสัตว์ แนวทางการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย การกระจายอำนาจทางการคลัง เครื่องคัดขนาดข้าวโพดฝักอ่อนด้วยกระบวนการภาพถ่าย เป็นต้น

รุจโรจน์ แก้วอุไร (2552) ได้นำเสนอความหมายการวิจัยและพัฒนาใน “บทความวิจัย การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา” โดยกล่าวไว้ว่า “การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Education Research and Development (R&D)” เป็นการพัฒนาการศึกษาโดยพื้นฐานการวิจัย (Research based educational development) เป็นกลยุทธ์ หรือวิธีการสำคัญวิธีการหนึ่งที่ยอมรับใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาการศึกษาโดยเน้นหลักหลักเหตุผลและตรรกวิทยา เป้าหมายหลัก คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (Educational Products) ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา หมายถึง 1) วัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษา อันได้แก่ หนังสือแบบเรียน ฟิล์ม สไลด์ เทปเสียง เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ และ 2) วิธีการและกระบวนการทางการศึกษา เช่น ระบบการสอนและเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ

วารากรณ์ ผ่องสุวรรณ (2547) สรุปในงานวิจัยไว้ว่า “การวิจัยและพัฒนาทาง (Research and Development) หมายถึง การวิจัยเพื่อแสวงหาคำความรู้ใหม่หรือการนำเอาองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ผลผลิต หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือกระบวนการ หรือบริการ หรือระบบบริหารจัดการที่ใหม่หรือดีกว่าเดิม หรือมีประโยชน์มากกว่าเดิมอย่างชัดเจน ผลการวิจัยและพัฒนาอาจมีมูลค่า และ/หรือมีการถือครองสิทธิ์หรือจดทะเบียนสิทธิบัตรได้

องอาจ นัยพัฒน์ (2554, 230) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ๆ เกี่ยวกับผลผลิต กระบวนการ และการบริการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ แล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจที่ได้จากการแสวงหาไปสร้างสรรค์หรือปรับปรุงให้เกิดผลผลิต กระบวนการและการบริการแบบใหม่ขึ้น

อำนาจ ช่างเรียน (2532: 26–28) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการวิจัยทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ โดยการวิจัยพื้นฐาน หรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยการวิจัยประยุกต์ หรือเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ โดยมีจุดประสงค์ที่จะใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา

จากการให้ความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา หมายถึง การพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยอาศัยพื้นฐานของการวิจัยทางการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาให้ดีขึ้นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งผลผลิตด้านการศึกษาครอบคลุมถึงสื่อการสอนวัสดุอุปกรณ์ระบบการจัดการและบุคลากรด้านต่างๆเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา

ในการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนที่เหมาะสมผู้วิจัยจึงควรศึกษาแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนเสียก่อนบอร์ก (Borg and Gall, 1989: 784-785) ได้อธิบายขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยและพัฒนาไว้ 10 ขั้นตอนดังนี้

1. วิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะทำการพัฒนา (Research and Information Collecting) โดยรวมถึงการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ
2. ขั้นการวางแผนการวิจัยและพัฒนา (Planning) รวบรวมทักษะที่ต้องการกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิตประมาณการค่าใช้จ่ายกำลังคนและระยะเวลาที่ต้องการใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และพิจารณาผลสืบเนื่องจากผลผลิต

3. ขั้นพัฒนารูปแบบของผลผลิตเบื้องต้น (Development of Preliminary Form of Product) ในขั้นการพัฒนารูปแบบนี้จะเป็นขั้นตอนการออกแบบและจัดทำผลผลิตทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้เช่นต้องออกแบบตามหลักสูตรเตรียมวัสดุอุปกรณ์คู่มือเอกสารและแบบทดสอบ

4. การทดสอบภาคสนามเบื้องต้น (Preliminary Field Testing) โดยการนำเอาผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ไปทำการทดลองใช้เพื่อทดสอบคุณภาพโดยทดสอบกับโรงเรียนจำนวน 1-3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กประมาณ 6-12 คนทำการประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถามการสังเกตและการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์

5. ขั้นปรับปรุงผลผลิต (Main Product Revision) เป็นการนำผลผลิตซึ่งได้จากผลของการทดสอบภาคสนามเบื้องต้นมาพิจารณาปรับปรุงใหม่เช่นการปรับปรุงด้านภาษากระบวนการหรือข้อบกพร่องอื่นๆ

6. การทดสอบภาคสนาม (Main Field Testing) การดำเนินการตามขั้นตอนนี้เป็นการนำผลผลิตที่ทำการปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองใช้เพื่อทดสอบหาคุณภาพของผลผลิตตามวัตถุประสงค์จำนวนโรงเรียนที่ใช้ 5-15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 30-100 คน ทำการประเมินผลในเชิงประมาณในลักษณะทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิตอาจจะมีกลุ่มควบคุมการทดลองหรือไม่ก็ได้

7. ปฏิบัติการปรับปรุงผลผลิต (Operational Product Revision) ดำเนินการปรับปรุงผลผลิตตามข้อค้นพบปัญหาอุปสรรคจากผลการทดสอบภาคสนาม

8. ปฏิบัติการทดสอบภาคสนาม (Operational Field Testing) ทำการทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพของการใช้งานผลผลิตโดยการทำในโรงเรียน 10-30 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 40-200 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถามการสังเกตสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลแล้ววิเคราะห์ผล

9. ปรับปรุงผลผลิตครั้งสุดท้าย (Final Product Revision) การปรับปรุงผลผลิตโดยอาศัยข้อมูลจากการปฏิบัติการทดสอบภาคสนามในสถานการณ์จริง

10. สรุปผลการพัฒนาผลผลิตและเผยแพร่ (Dissemination and Distribution) จัดทำรายงานเพื่อนำเสนอผลการพัฒนาผลผลิตเพื่อเผยแพร่ต่อที่ประชุมใหญ่และวารสารวิชาการนอกจากนั้นควรดำเนินการผลิตในเชิงพาณิชย์เพื่อเผยแพร่ให้กว้างขวางแต่จะต้องควบคุมคุณภาพ

เอสพีชและวิลเลียมส์ (Espich and Williams. 1967: 75-79) ได้อธิบายถึงการพัฒนาศือ การเรียนการสอนไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การทดสอบทีละคน (One to One Testing) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนระดับต่ำ กว่าปานกลางเล็กน้อยจำนวน 2-3 คนเพื่อให้ศึษาสื่อที่พัฒนาขึ้นและหลังจากการศึษาผู้พัฒนา จะสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องของสื่อจากกลุ่มตัวอย่างนั้น

2. การทดลองกับกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) ใช้กลุ่มตัวอย่าง 5-8 คนดำเนินการ คล้ายขั้นตอนที่ 1 แต่ให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเพื่อนำผล ไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อโดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 โดย 90 ตัวแรกหมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไป ส่วน 90 ตัวหลังหมายถึงผู้เรียน ร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมดสามารถทำข้อสอบข้อหนึ่งๆ ได้ถูกต้องหากผลการวิเคราะห์เป็นไปตามเกณฑ์ ดังกล่าว ก็ปรับปรุงแก้ไขเฉพาะส่วนที่บกพร่องเพื่อนำไปทดลองใช้ในตอนที่ 3 ต่อไป

3. การทดลองภาคสนาม (Field Testing) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรเป้าหมาย จริงโดยผู้พัฒนาสื่อจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทดลองด้วยแต่อาจจะอาศัยครูผู้สอนดำเนินการ แทนโดยใช้วิธีดำเนินการเช่นเดียวกับตอนที่ 2

จากขั้นตอนที่นักการศึกษาได้เสนอไว้ในข้างต้นสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนาทาง การศึษาเป็นรูปแบบการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อ เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพทางการศึษา

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, 13-14) ได้กล่าวว่าขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา หรือความต้องการ
- ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ สร้าง และประเมินนวัตกรรม (หรือผลิตภัณฑ์)
- ขั้นตอนที่ 3 การนำนวัตกรรม (ผลิตภัณฑ์) ไปทดลองใช้
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม (หรือผลิตภัณฑ์)
- ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่ร่นวัตกรรม (ผลิตภัณฑ์)

องอาจ นัยพัฒน์ (2554, 267-274) กล่าวถึงขั้นตอนการออกแบบการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การตัดสินใจออกแบบการวิจัยโดยเลือกใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา 2) สสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็น 3) ตั้งเป้าหมาย วางแผนดำเนินการและเลือกแบบ การวิจัยและพัฒนา 4) ทดลองใช้และประเมินต้นแบบการพัฒนา 5) ดำเนินการผลิตและเผยแพร่ ไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง 6) ประเมินคุณภาพของการออกแบบการวิจัยและพัฒนา

รูดโรจน์ แก้วอุไร (2552) นำเสนอขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาสอดคล้องกับพุทธวิธีบรรณพิทักษ์ (2552) ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนา 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา ขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด คือ ต้องกำหนดให้ชัดว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยต้องกำหนด (1) ลักษณะทั่วไป (2) รายละเอียดของการใช้ และ (3) วัตถุประสงค์ของการใช้เกณฑ์ในการเลือก กำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาจะวิจัยและพัฒนา อาจมี 4 ข้อ คือ

1.1 ตรงกับความต้องการจำเป็นหรือไม่

1.2 ความก้าวหน้าทางวิชาการมีเพียงพอในการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

1.3 บุคลากรที่มีอยู่ มีทักษะความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนา นั้นหรือไม่

1.4 ผลิตภัณฑ์นั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรหรือไม่

2. รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย การสังเกตภาคสนาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นที่ผู้ทำการวิจัยและพัฒนา อาจต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็ก เพื่อหาคำตอบซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ ก่อนที่จะเริ่มทำการพัฒนาต่อไป

3. วางแผนการวิจัยและพัฒนา

3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์

3.2 ประมาณการค่าใช้จ่าย กำลังคนและระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้

3.3 พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์

4. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตภัณฑ์ ขั้นนี้เป็นการออกแบบและจัดทำผลิตภัณฑ์การศึกษาที่วางไว้ เช่น ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นก็ต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุ หลักสูตร คู่มือฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรม และเครื่องมือการประเมินผล

5. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1 โดยการนำผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ไปทดลองใช้ เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ในโรงเรียน จำนวน 1-3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็ก ประเมินผลโดยการใช่แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

6. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1 นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้มาพิจารณาปรับปรุง

7. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 2 ขั้นนี้้นำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามวัตถุประสงค์ในโรงเรียน จำนวน 1-15 โรงเรียน ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pretest กับ Post-test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์ อาจมีกลุ่มควบคุมกลุ่มทดลองถ้าจำเป็น

8. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 2 นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้มาพิจารณาปรับปรุง

9. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 3 ขั้นนี้้นำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลิตภัณฑ์ โดยใช้ตามลำพังในโรงเรียน จำนวน 10-30 โรงเรียน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

10. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 3 (ครั้งสุดท้าย) นำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป

เมเยอร์ (Mayer, 1997, 305-344) ได้อธิบายขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพิจารณาจากกลุ่มเพื่อน (Judgment by Peers) โดยให้การศึกษาชุดฝึกทีละชุด หลังการศึกษาผู้พัฒนาชุดฝึกจะสอบถามความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับชุดฝึก จากนั้นจึงร่วมกันพิจารณา หาข้อบกพร่องเป็นรายหน้า และหลังจากนั้นให้ผู้ศึกษาชุดฝึกตอบแบบสอบถามแบบประเมินค่าและแบบปลายเปิด เพื่อนำไปวิเคราะห์หาข้อบกพร่องต่อไป

2. ทดลองกับกลุ่มเล็ก (Trial with Small Group) จากอาสาสมัคร 5 คน มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างเรียน หลังศึกษาเสร็จผู้ศึกษาชุดฝึกจะร่วมกันอภิปรายชี้แจงถึงข้อบกพร่องของชุดฝึก เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. ทดลองกับชั้นเรียนที่เป็นตัวแทน (Trial with Representation Class or Classes) ดำเนินการคล้ายขั้นตอนที่ 2 คือ ให้มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เนื่องจากการทดสอบใช้สื่อในขั้นตอนนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากไม่สะดวกในการสัมภาษณ์หรืออภิปรายแบบเดิม ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และจากแบบสอบถาม จะได้รับการวิเคราะห์เพื่อหาข้อบกพร่องของสื่อที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

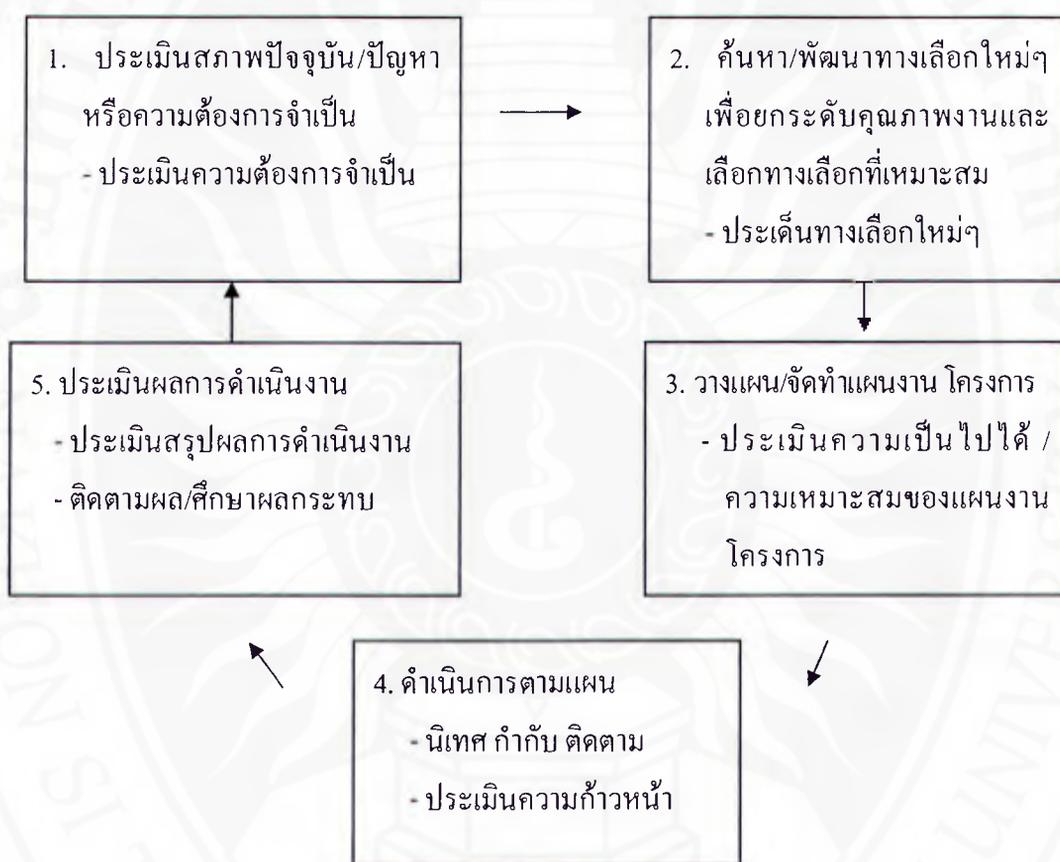
คอฟแมน (Kaufman, 1978) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ประเมินสภาพปัจจุบัน / ปัญหา หรือความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)
2. พิจารณา ค้นหา หรือพัฒนาทางเลือกใหม่ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพงาน และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

3. วางแผน/จัดทำแผนงาน โครงการ ตามทางเลือกที่คัดสรรแล้ว

4. ดำเนินงานตามแผน โดยมีerkกำกับ ติดตาม ประเมินความก้าวหน้าของงาน และตัดสินใจปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

5. ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อการตัดสินใจขยายขอบข่ายงาน หรือยุติแผนงาน/โครงการ ซึ่งในสภาพทางปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น จะดำเนินการเป็นวงจรต่อเนื่องกัน โดยนักพัฒนางานจะแสวงหาสารสนเทศประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงวงจรขั้นตอนการปฏิบัติงานเชิงระบบและประเภทของการวิจัย หรือการประเมินที่เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการตัดสินใจของนักบริหารหรือนักพัฒนา

ตามแผนภาพดังกล่าวข้างต้น ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงานเชิงระบบหรือการบริหารเชิงระบบ ซึ่งนักบริหารหรือผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างค่องเนื่อง ในกระบวนการนี้จะเกิดกิจกรรมการวิจัยหรือกิจกรรมการพัฒนาในลักษณะต่างๆ หลายลักษณะ คือ

1. การประเมินสภาพปัจจุบัน/ปัญหา หรือความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ลักษณะของการประเมินประเภทนี้ เน้นการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายวิธี หรือรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ วิจัยย่อยๆ แล้วประมวลเป็นรายการความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ควร
2. ได้รับการแก้ไขหรือควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรกๆ
3. การวิจัยและพัฒนา/วิจัยเชิงประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมต่างๆ ในกระบวนการบริหารเชิงระบบ ในขั้นของการพิจารณา ค้นหาหรือพัฒนาทางเลือกใหม่ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางาน ในขั้นตอนดังกล่าว จะเกิดงานวิจัยประเภทวิจัยและพัฒนา (The Research and Development) อาทิ พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในงานคู่มือ การปฏิบัติงาน เอกสารเสริมความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร (วนกรณีที่ทำหน้าที่ผู้บริหาร สถานศึกษา) รูปแบบ/วิธีการ/เทคนิคการทำงานใหม่ๆ รูปแบบ/วิธีการสอน (กรณีที่ทำหน้าที่ครูผู้สอน) ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา จะต้องมีการสังเคราะห์หรือพัฒนาต้นแบบนวัตกรรมและมีการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ ก่อนที่จะนำมาใช้ในวงกว้าง เพื่อยกระดับคุณภาพงาน หรือในกรณีที่มีการดำเนินงานครั้งนั้นๆ ดำเนินการในลักษณะโครงการทดลองนำร่อง ก็จะเกิดการวิจัยเชิงประเมิน ในลักษณะของการประเมินโครงการทดลองนำร่อง (Pilot Project Evaluation) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการทดลองวิธีการทำงานหรือระบบงานใหม่ๆ
4. การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ในขั้นของการวางแผน/จัดทำแผน โครงการ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ ต้องลงทุนงบประมาณจำนวนมาก ในกรณีเช่นนี้ นักบริหารและผู้เกี่ยวข้องต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ในการนี้จะเกิดงานวิจัยเชิงประเมิน ประเภทศึกษาความเป็นไปได้ของนโยบาย แผนงาน โครงการ (Feasibility Study) งานวิจัยเชิงประเมินในลักษณะนี้ มุ่งเน้นศึกษาในด้านต่างๆ อาทิ ภาวะแวดล้อมโครงการ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ ความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาหรือความต้องการจำเป็น แรงต้าน แรงเสริมจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ ความเหมาะสม พอเพียงใน

ด้านปัจจัยพื้นฐานของโครงการ ทั้งด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุ-อุปกรณ์ และแบบแผนกิจกรรม เป็นต้น

5. การวิจัย/ประเมินความก้าวหน้าของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ในขณะที่นโยบาย แผนงานหรือโครงการใดๆ ได้ถูกนำไปปฏิบัติ หรือ อยู่ระหว่างดำเนินการ ในขั้นตอนนี้ นักบริหารจะมีการนิเทศ กำกับ ติดตามงาน (Monitoring) และประเมินความก้าวหน้าของงานเป็นระยะๆ ซึ่งในตอนนี้จะเกิดงานวิจัยเชิงประเมินประเภทประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) หรือประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) เช่น ประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของบุคลากร ประเมินความก้าวหน้าในการใช้หลักสูตร เป็นต้น

6. การวิจัย/ประเมินสรุปผลการดำเนินงาน การติดตามผล และประเมินผลกระทบต่างๆ ในกระบวนการบริหารเชิงระบบ เมื่อองค์กรใดๆ ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นระยะสำคัญๆ เช่น สิ้นปีงบประมาณ สิ้นปีการศึกษา สิ้นแผนพัฒนาระยะ 5 ปี เป็นต้น หน่วยงานต่างๆ มีความต้องการที่จะตรวจสอบว่าการดำเนินงานใดๆ ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังหรือไม่ ควรจะขยาย ขอบข่ายการดำเนินงานในวงกว้างมากขึ้นหรือไม่ หรือ ควรจะยุติการดำเนินงาน/โครงการหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ ผู้เกี่ยวข้องหรือนักบริหารจะเกิดความต้องการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะเน้นการตรวจสอบที่ผลลัพธ์จากการดำเนินงานเป็นสำคัญ ถ้างานที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ก็จะนำไปสู่การตัดสินใจขยายกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาในโอกาสต่อไป หรือดำเนินการโครงการต่อเนื่องในระยะต่อไป ในการนี้ จะเกิดการประเมินหรือการวิจัยเชิงประเมินประเภท “ประเมินสรุปผลการดำเนินงานหรือประเมินรวมสรุป (Summative Evaluation)” ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในช่วงที่ดำเนินงานแล้วเสร็จไม่นานนัก ในขณะเดียวกัน จะเกิดการประเมินประเภท “ติดตามผลและประเมินผลกระทบ (Follow - up Study/Impact Evaluation)” ซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังจากที่โครงการ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จไปเป็นระยะเวลาพอสมควร

โดยสรุปแล้วการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเป็นรูปแบบการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้ในสถานการณ์จริงได้ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปและสามารถนำผลการวิจัยและการพัฒนาไปใช้ในสถานศึกษาทั่วไปได้

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นสำคัญของกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาของนักการศึกษา

สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา					
บอร์ค	เอสพีชและวิลเลียมส์	รัตนะ บัวสนธ์	เมเยอร์	รุจโรจน์ แก้วอุไร	สรุปโดยผู้วิจัย
1. กำหนดผลผลิตที่จะพัฒนา	1. การทดสอบทีละคน	1. การวิเคราะห์สังเคราะห์สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาหรือความต้องการ	1. การพิจารณาจากกลุ่มเพื่อน	1. ประเมินสภาพปัจจุบัน/ปัญหาหรือความต้องการจำเป็น- ประเมินความต้องการจำเป็น	1. กำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา
2. รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2. การทดลองกับกลุ่ม	2. การออกแบบสร้างและประเมินนวัตกรรม (หรือผลิตภัณฑ์)	2. ทดลองกับกลุ่มเล็ก	2. ค้นหา/พัฒนาทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพงานและเลือกทางเลือกที่เหมาะสม- ประเด็นทางเลือกใหม่ ๆ	2. รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วางแผนการวิจัยและพัฒนา	3. การทดสอบภาคสนาม	3. การนำนวัตกรรม (ผลิตภัณฑ์) ไปทดลองใช้	3. ทดลองกับชั้นเรียนที่เป็นตัวแทน	3. วางแผน/จัดทำแผนงานโครงการ- ประเมินความเป็นไปได้/ความเหมาะสมของแผนงานโครงการ	3. วางแผนการวิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา					
บอรั๊ก	เอสพีซและ วิลเลียมส์	รัตนะ บัวสนธ์	เมเยอร์	รจโรจน์ แก้วอุไร	สรุปโดยผู้วิจัย
4. พัฒนา รูปแบบ ขั้นต้นของ ผลผลิต		4. การประเมิน และปรับปรุง นวัตกรรม (หรือ ผลิตภัณฑ์)		4. ดำเนินการ ตามแผน - นิเทศ กำกับ ติดตาม - ประเมิน ความก้าวหน้า	4. พัฒนารูปแบบ ขั้นตอนของ ผลิตภัณฑ์
5. ทดสอบ ผลผลิต ครั้งที่ 1		5. การเผยแพร่ นวัตกรรม (ผลิตภัณฑ์)		5. ประเมินผลการ ดำเนินงาน - ประเมิน สรุปผลการ ดำเนินงาน - ติดตามผล/ ศึกษาผลกระทบ	5. ทดลองหรือ ทดสอบ ผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 1
6. ปรับปรุง ผลผลิต ครั้งที่ 1					6. ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 1
7. ทดสอบ ผลผลิต ครั้งที่ 2					7. ทดลองหรือ ทดสอบ ผลิตภัณฑ์ - ครั้งที่ 2
8. ปรับปรุง ผลผลิต ครั้งที่ 2					8. ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 2
9. ทดสอบ ผลผลิต ครั้งที่ 3					9. ทดลองหรือ ทดสอบ ผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 3
10. ปรับปรุง ผลผลิต ครั้งที่ 3					10. ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 3

จุดมุ่งหมายของการวิจัยและพัฒนา

บอร์กและกอลล์ (Borg and Gall, 1989: 782) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการวิจัยทางการศึกษาเพื่อค้นหาความรู้ใหม่ซึ่งเกี่ยวกับการวิจัยพื้นฐานและเกี่ยวกับการนำไปใช้ทางการศึกษาหรือการวิจัยประยุกต์มิได้เพื่อพัฒนาผลผลิตและถึงแม้ว่าการวิจัยประยุกต์จะมีการผลิตสื่อหรือผลผลิตขึ้นมาแต่ก็เพียงเพื่อทดสอบสมมุติฐานของผู้วิจัยเท่านั้นซึ่งค่อนข้างยากที่จะนำผลผลิตเหล่านั้นไปใช้จริงในโรงเรียนดังนั้นการวิจัยและพัฒนาจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเชื่อมช่องว่างระหว่างการวิจัยและการใช้จริงในการศึกษาโดยจะใช้สิ่งที่ค้นพบในการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์พร้อมทั้งผลการทดสอบผลผลิตมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลผลิตหรือกล่าวโดยสรุปคือการวิจัยและพัฒนาเป็นการรวมเอาการวิจัยพื้นฐานการวิจัยประยุกต์และการใช้จริงในโรงเรียนมาแปลงลงในผลิตผลทางการศึกษาที่ได้ผลิตขึ้นในส่วนของเกย์ (Gay, 1976: 8) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ

ความแตกต่างระหว่างการวิจัยและพัฒนากับการวิจัยประเภทอื่นๆ

พฤทธิศิริบรรณพิทักษ์ (2531: 21-24) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษามีความแตกต่างจากการวิจัยการศึกษาประเภทอื่นๆ อยู่ 2 ประการ คือ

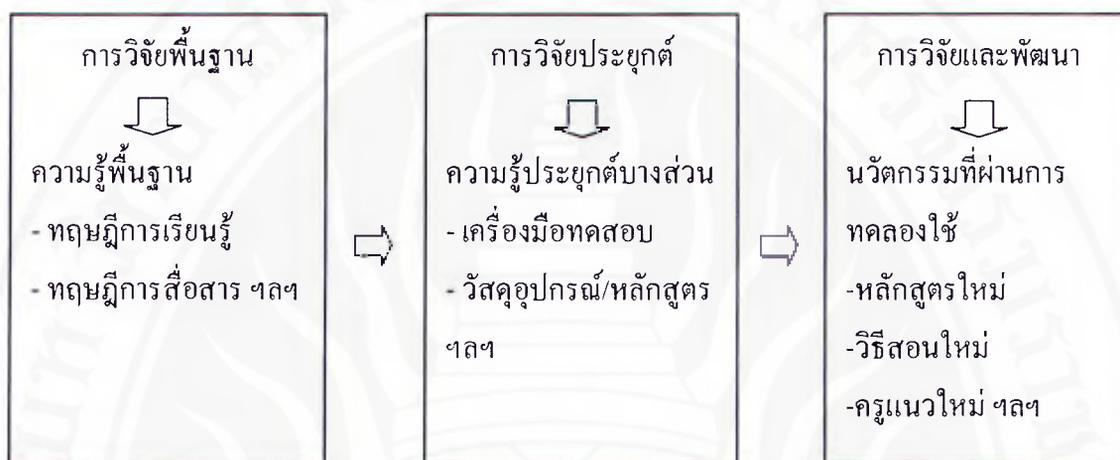
เป้าประสงค์/จุดมุ่งหมาย (Goal)

การวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นหาหาความรู้ใหม่โดยการวิจัยพื้นฐานหรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยการวิจัยประยุกต์แต่การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษามุ่งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาแม้ว่าการวิจัยประยุกต์ทางการศึกษาหลายโครงการได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเช่นการวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิผลของวิธีการสอนหรืออุปกรณ์การสอนผู้วิจัยอาจพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาสำหรับการสอนแต่ละแบบแต่ละผลิตภัณฑ์เหล่านี้เพื่อใช้สำหรับสถานศึกษาทั่วไป

การนำไปใช้ (Utility)

การวิจัยทางการศึกษามีช่องว่างระหว่างผลการวิจัยกับการนำไปใช้จริงคือผลการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากอยู่ในตู้ไม่ได้รับการพิจารณานำไปใช้นักการศึกษาและนักวิจัยจึงหาทางลดช่องว่างดังกล่าวโดยวิธีที่เรียกว่าการวิจัยและพัฒนาอย่างไรก็ตามการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษามีใช้สิ่งที่ทดแทนการวิจัยทางการศึกษาแต่เป็นเทคนิควิธีที่จะเพิ่มศักยภาพของการวิจัยทางการศึกษาให้มีผลต่อการจัดการทางการศึกษาคือเป็นตัวเชื่อมเพื่อแปลงไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในโรงเรียนทั่วไปดังนั้นการใช้กลยุทธ์การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษาจึงเป็นการใช้ผลจากการวิจัย

ทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้นสามารถสรุปความสัมพันธ์และความแตกต่างดังกล่าวประกอบต่อไป

แผนภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัย การศึกษากับการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

กระบวนการวิจัยและพัฒนา

บอร์กและกอลล์ (Borg and Gall, 1979: 222-223) ได้กล่าวไว้ถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนาไว้ 10 ประการดังนี้

1. กำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนาขั้นนี้ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยต้องกำหนดว่า
 - 1.1 ตรงกับความต้องการหรือไม่
 - 1.2 ผลผลิตนั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรหรือไม่
 - 1.3 ความก้าวหน้าทางวิชาการมีพอเพียงในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กำหนดหรือไม่
 - 1.4 บุคลากรมีทักษะความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนาหรือไม่
2. รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขั้นนี้เป็นการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยสังเกตสนามซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิตทางการศึกษาที่กำหนดถ้ามีความจำเป็นผู้ทำวิจัยอาจต้องการทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็กเพื่อหาคำตอบซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ก่อนที่จะเริ่มทำการพัฒนาต่อไป

3. การวางแผนการวิจัยและพัฒนาขั้นนี้ประกอบด้วย
 - 3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต
 - 3.2 ประมาณการค่าใช้จ่ายกำลังคนและระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้
4. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลผลิตขั้นนี้เป็นขั้นออกแบบและจัดการผลผลิตทางการศึกษาที่วางแผนไว้เช่นถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอบรมระยะสั้นก็จะต้องออกแบบหลักสูตรเตรียมวัสดุอุปกรณ์คู่มือการฝึกอบรมเอกสารในการฝึกอบรมและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
 5. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 1 ขั้นนี้เป็นการนำผลผลิตไปใช้ในโรงเรียนจำนวน 1-3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก 6-12 คน ทำการประเมินโดยใช้แบบสอบถามการสังเกตและการสัมภาษณ์แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์
 6. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1 ขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลผลการทดลองใช้จากครั้งที่ 1 มาพิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุง
 7. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2 นำข้อมูลและผลการทดลองจากครั้งที่ 2 มาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพผลผลิตตามวัตถุประสงค์ในโรงเรียนจำนวน 5-15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 30-100 คน ทำการประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะก่อนและหลัง (Pretest & Posttest) นำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิตอาจมีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองถ้าจำเป็น
 8. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2 นำข้อมูลและผลการทดลองจากขั้นที่ 7 มาพิจารณาปรับปรุง
 9. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3 ขั้นนี้เป็นการนำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิตโดยผู้ใช้งานตามลำพังในโรงเรียน จำนวน 10-30 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 40-200 คน ทำการประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามการสังเกตและการสัมภาษณ์แล้วรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์
 10. ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3 นำข้อมูลจากการทดลองขั้นที่ 9 มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไปโดยอาจจะนำเสนอรายงานที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ไปใช้ในโรงเรียนต่างๆหรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตจำหน่ายต่อไป

สุพัทธ์ พิบูลย์ (2549, 41-46) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยและพัฒนาว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนา อาจเริ่มด้วยระยะของการวิเคราะห์สภาพปัญหาได้ชัดเจน แล้วเข้าสู่ระยะของการพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ๆ ซึ่งระยะของการพัฒนาทางเลือกจะมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับการวิจัยโดยทั่วไป แต่เป็นการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรมให้ได้มาตรฐานก่อนที่จะทำการทดลองใช้ในสภาพจริง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม

โดยทั่วไปการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมจะมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 พัฒนาต้นแบบนวัตกรรม (อาจเป็นการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ หรือรูปแบบการบริหารจัดการ)

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้นวัตกรรม

ขั้นที่ 3 สรุปผลการทดลอง/เขียนรายงาน

ในการสร้างต้นแบบนวัตกรรม นักวิจัยและพัฒนาจะต้องตรวจสอบและปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องในลักษณะของ R&D ดังนี้

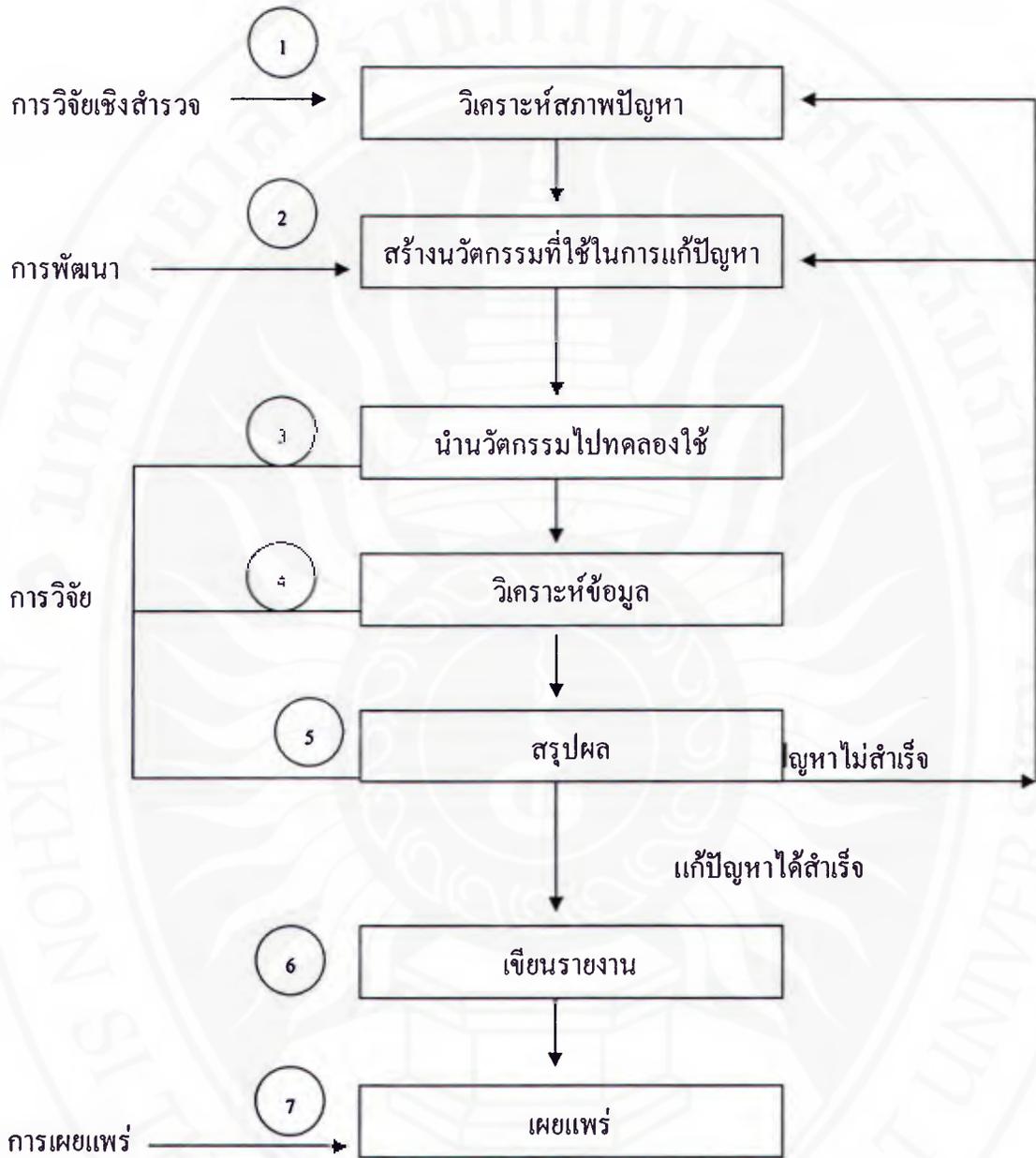
Review → D1 → R1 → D2 → R2 → D3 → R3

แผนภาพที่ 4 แสดงกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

คำอธิบาย

1. จะต้องมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม (Review literature)
2. สร้างต้นฉบับนวัตกรรม (D1 = Development ครั้งที่ 1)
3. ตรวจสอบประสิทธิภาพในกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก (R1 = Research ครั้งที่ 1)
4. ปรับปรุงต้นฉบับ (D2)
5. ทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น (R2) ดำเนินการจนได้ต้นแบบนวัตกรรมที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ในสภาพทางปฏิบัติ การพัฒนานวัตกรรมอาจดำเนินการตามขั้นตอนดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ตามแผนภาพที่ 5 อธิบายแนวปฏิบัติแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักวิจัยและพัฒนาจะเริ่มกิจกรรมด้วยการวิเคราะห์ ทบทวนสภาพปัจจุบันและปัญหาในการทำงาน ในกรณีของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหาพฤติกรรมและทักษะของผู้เรียน ปัญหากระบวนการสอน วิธีสอน สื่อประกอบการสอน ฯลฯ) ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน (ปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา ปัญหาในเรื่องทักษะ/ศักยภาพของครู กระบวนการสอน การบริหารจัดการ การให้ชุมชนมีบทบาทร่วม ฯลฯ) หรือปัญหาการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

ขั้นที่ 2 สร้างนวัตกรรมในขั้นตอนนี้ นักวิจัยควรทำการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่างการพัฒนาที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถเทียบเคียงและเลียนแบบ (นักวิจัยและพัฒนาควรจะเป็นนักบริโภคองค์ความรู้ หรือ Research Consumer) ก่อนตัดสินใจเลือกนวัตกรรมที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด สร้างสรรค์ที่สุด แล้วสร้างต้นแบบนวัตกรรม นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก 3-5 ราย 8-10 ราย หรือ 20-30 ราย ตามลำดับ โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาต้นแบบอย่างต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการตามแผนภาพที่ 2 ตามที่ได้นำเสนอในตอนต้น ทำการตรวจสอบคุณภาพหรือความเหมาะสม ทั้งโดยใช้หลักตรรกศาสตร์/ใช้ดุลยพินิจ (Logical Approach) (เช่น ให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันพิจารณาตัดสินใจ หรือ วิเคราะห์ วิพากษ์ในเชิงเหตุผลตามหลักทฤษฎี) และใช้วิธีการเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ด้วยการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ดังกล่าวชัดเจน จนได้ต้นแบบนวัตกรรมที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นำนวัตกรรมไปทดลองใช้ เป็นขั้นของการตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์กับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่หรือขนาดพอเหมาะที่จะเป็นตัวแทนได้ ก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม ผู้วิจัย ควรทำการวัด/วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Pretest) เช่น ทดสอบความรู้ ประเมินพฤติกรรม วัดเจตคติหรือคุณลักษณะใดๆที่เป็นตัวแปรที่คาดหวังจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทดลองใช้นวัตกรรม ซึ่งโดยทั่วไป ผู้วิจัยจะต้องตั้งสมมติฐานล่วงหน้าแล้วว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะใดบ้าง หลังจากนั้นจึงเริ่มทำการทดลองตามแผนที่กำหนด โดยมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนอย่างเหมาะสม เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองหรือใส่ปฏิบัติการ (Treatment) แล้ว ก็ทำการวัดตัวแปรตามที่กำหนดอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับสภาพเดิมหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับผลที่เกิดจากนวัตกรรม

ขั้นที่ 4-5 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยการเลือกใช้วิธีการทางสถิติที่เหมาะสม แล้วสรุปผลว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ในกรณีที่ใช่หรือไม่เป็นไปตามสมมติฐานก็ต้องอภิปรายผลให้ชัดเจนในประเด็นนี้ ในกรณีที่ข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษาพยายามสร้างนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการยกระดับคุณภาพงานในหน้าที่ หากพบว่า คุณภาพงานยังไม่เกิดขึ้น หรือไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (แสดงว่ายังไม่สามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ประสบความสำเร็จ) ในกรณีเช่นนี้ควรกลับไปทบทวนหรือปรับต้นแบบนวัตกรรมใหม่และทดลองใช้จนกว่าจะได้นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 6-7 การเขียนรายงานและการเผยแพร่เป็นขั้นของการขยายองค์ความรู้สู่วงวิชาการ การเขียนรายงานการวิจัยและพัฒนา ควรดำเนินการตามแบบที่เป็นมาตรฐานสากล ดังที่จะกล่าวในบทหลัง และการเผยแพร่ผลงานถือเป็นบทบาทของนักวิจัยและพัฒนาทุกคนที่ควรจะทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือยกระดับวิชาชีพของตนเอง โดยเชื่อว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมทางการศึกษากันอย่างค่อเนื่อง จะเพิ่มพูนทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี

อาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าวัตถุประสงค์ประการแรกของการทดสอบภาคสนามเป็นการกระทำไปเพื่อให้ผลผลิตใหม่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์วัตถุประสงค์ประการที่สองคือต้องการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะช่วยพัฒนาผลผลิตในขั้นการปรับปรุงผลผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการทดลองใช้ผลผลิตทุกส่วนไม่ว่าจะโดยการใช้แบบทดสอบแบบสัมภาษณ์นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงผลผลิตเป็นอย่างยิ่ง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, 1-2) กล่าวว่า iva ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจนอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

การอ่าน

การอ่านออกเสียงคำประโยคการอ่านบหรือยแก้วคำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจ เพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

การเขียน

การเขียนสะกดตามอักษรวิธีการเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความย่อความรายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟังการดูและการพูด

การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณการพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกรู้สึกดีกับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลการพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย

ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคลการแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆและอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม

วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์และความเพลิดเพลินการเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห็บทรวงเล่นของเด็กเพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทยซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรื่นเริงคึกคักค่านิยมขนบธรรมเนียมประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

กรมวิชาการ (2545, 7-9) ได้กำหนดไว้ว่าภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารของคนในชาติใช้ทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาไทยประกอบกิจการงานทั้งส่วนคนรอบครัวและกิจกรรมในสังคมและประเทศชาติภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้การบันทึกเรื่องราวจากอดีตจนถึงปัจจุบันและยังเป็นวัฒนธรรมของชาติดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยจึงต้องสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสอนภาษาไทยให้คนรักการอ่านการเขียนที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์บันทึกความรู้และข้อมูลข่าวสารสอนภาษาไทยให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมซาบซึ้งและภูมิใจในภาษาไทยเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมตลอดจนภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นส่วนสร้างเสริมความงดงามในชีวิต

ภาษาไทยเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวางมีประมวลคำในการใช้พูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้งและสร้างเสริมความชาญฉลาดสามารถคิดสร้างสรรค์คิดวิพากษ์วิจารณ์คิดตัดสินใจแก้ปัญหาและวินิจฉัยอย่างมีเหตุผลดังนั้นการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลคำทั้งการพูดการฟังการอ่านและการเขียนให้มากเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยในการคิดสร้างสรรค์คิดวิพากษ์วิจารณ์คิดตัดสินใจแก้ปัญหาวินิจฉัยเรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผลใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์และใช้ภาษาอย่างสละสลวยซึ่งจะช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้และประสบการณ์การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็นความรู้และประสบการณ์ส่วนการดูเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆและโทรทัศน์ภาพยนตร์ละครคอมพิวเตอร์ตลอดจนการ์ตูนและสามารถแสดงทรรศนะข้อมูลข่าวสารด้วยการพูดและการเขียนการดูจึงเป็นการเรียนรู้และการแสดง

พรรณนะของตนและการดูนับวันจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตผู้เรียนจะต้องประเมินสิ่งที่ดูและใช้การดูให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข่าวสารอย่างพินิจพิเคราะห์สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิดความรู้ให้ชัดเจนใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาใช้ถ้อยคำตรงตามความหมายถูกต้องตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระได้แก่กฎเกณฑ์ทางภาษาหรือหลักการใช้ภาษาผู้ใช้ภาษาจะต้องเรียนรู้หลักภาษาไทยและใช้ได้ถูกต้องส่วนวรรณคดีและวรรณกรรมตลอดจนบทร้องเล่นเพลงกล่อมเด็กปริศนาคำทายเพลงพื้นบ้านวรรณกรรมพื้นบ้านที่เป็นคติชนหรือภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดค่านิยมขนบธรรมเนียมประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีตความงามทางภาษาในบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเป็นส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระช่วยให้เกิดความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและบอกกล่าวถึงความดีความงามการประพฤติตนไว้ในวรรณคดีและในคติชนซึ่งสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

การเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมในส่วนของบทร้อยกรองผู้เรียนจะต้องเห็นความงามของถ้อยคำในบทร้อยกรองเข้าใจเรื่องราวของวรรณคดีสามารถท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะจะเป็นต้นทุนหรือพื้นฐานของการแต่งบทร้อยกรองดังนั้นการเรียนการสอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้ท่องจำอาขยานที่เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะด้วยและการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สังคมชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยอีกด้วย

คุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, 3-5) ได้กำหนดเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ว่าเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่านเขียนฟังดูและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่านการเขียนการแสดงความรู้และการใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทยภูมิใจและชื่นชมวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล

7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย

8. มีคุณธรรมจริยธรรมมีวิสัยทัศน์โลกกว้างไกลและลึกซึ้ง

คุณภาพของผู้เรียนภาษาไทยเมื่อจบแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ ได้ถูกต้องเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยจับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่านแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและเขียนกรอบแนวคิดฝักความคิดย่อความเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้วิเคราะห์ห้วงวิจารณ์อย่างมีเหตุผลลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่านรวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญคำคมคำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณาคติพจน์สุนทรพจน์ชีวประวัติอัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่างๆ เขียนย่อความจดหมายกิจธุระแบบกรอกสมัครงานเขียนวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

พูดแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์วิจารณ์ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและนำเสนอข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบมีศิลปะในการพูดพูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือรวมทั้งมีมารยาทในการฟังดูและพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์คำบาลีสันสกฤตคำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติในภาษาไทยวิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูดภาษาเขียนโครงสร้างของประโยครวมประโยคซ้อนลักษณะภาษาที่เป็นทางการกึ่งทางการและไม่เป็นทางการและแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพกาพย์และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านวิเคราะห์ตัวละครสำคัญวิถีชีวิตไทยและคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยานพร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

การสอนภาษาไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติมีสาระสำคัญ 9 หมวด โดยเฉพาะหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สาระของหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาครอบคลุมหลักสาระและกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างให้แนวทางการมีส่วนร่วมสรรค์สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบ โรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามหมวดนี้เริ่มตั้งแต่ มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 มีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ๆ คือ

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 สาระการเรียนรู้เน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยการเมือง และการปกครองความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งเรื่องการจัดการด้านคณิตศาสตร์ด้านภาษาการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขการใช้และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรมการกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุลรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

มาตรา 25 บทบาทรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงาน และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 การประเมินผลการเรียนรู้พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาและให้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณา ในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

มาตรา 27 และ 28 การพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับให้คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติหลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตรทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งความรู้ความคิดความสามารถความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลในครอบครัว องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็ง ในชุมชนรวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา (คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543, 7-11)

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าต่อไปนี้ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมกระทำลงสู่ภาคปฏิบัติให้มากที่สุดซึ่งก็คือการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดหมายถึงการกำหนดจุดหมายสาระกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ เต็มความสามารถสอดคล้องกับความถนัดความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัส และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ธรรมชาติและเทคโนโลยีผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลอง ฝึกปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียนได้ฝึกวิถีคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ จินตนาการและสามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล

ครูมีบทบาทปลูกเร้าและเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเองรวมทั้งการร่วมทำงานเป็นกลุ่มจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมความมีวินัยความรับผิดชอบในการทำงานผู้เรียนมีโอกาสดึงการประเมินและปรับปรุงตนเองยอมรับผู้อื่นสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและพลโลก

การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาเกิดขึ้นได้ในหลายระดับทั้งในตัวผู้เรียนในห้องเรียนและนอกเหนือไปจากห้องเรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ระดับผู้เรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ได้คิดเองได้ปฏิบัติเองได้เรียนรู้ด้วยตนเองรวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพความต้องการความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

ระดับห้องเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิดเองทำเองปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้สามารถเรียนรู้กับผู้อื่นอย่างมีความสุขมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ส่วนครูเป็นผู้วางแผนขั้นต้นทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียนจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้นอกจากครูและผู้เรียนแล้วผู้ที่มีบทบาทสนับสนุนอย่างสำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียนบุคลากรสนับสนุนการสอน ตลอดจนการจัดสื่อการเรียนการสอนการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวผู้เรียน

ระดับนอกเหนือห้องเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัวชุมชนและท้องถิ่นรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน (คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543, 20-21)

ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กับแนวการจัดการเรียนการสอน

ครูสอนภาษาไทยมีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ “การศึกษา” ตามความหมายที่แท้จริงซึ่งมิได้หมายถึงการสอนวิชาความรู้ให้เท่านั้นหากหมายถึงการอบรมสั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนที่มีความประพฤติดีด้วยแต่ครูภาษาไทยมักจะถูกตีถูกมองข้ามในสายตาของผู้จัดการศึกษา เพื่อนครูและนักเรียน ทั้งนี้เพราะภาษาไทยเป็นสิ่งที่คนไทยได้เรียนรู้ได้ฝึกฝนมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กและเป็นสิ่งที่คุ้นเคยทำให้เรามองไม่เห็นความสำคัญแต่เราต้องเรียนรู้ภาษาไทยเพราะเราใช้ภาษาไทยเพื่อเรียนรู้วิชาอื่นสำหรับคนไทยภาษาไทยเป็นภาษาที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นภาษาที่ใช้ในการคิดการพูด การศึกษาการทำงานการดำรงชีวิตการดำรงความเป็นมนุษย์และที่สำคัญคือในการดำรงความเป็นไทย

ครูระดับมัธยมศึกษาเป็นครูคนสำคัญเพราะเป็นผู้ที่จะสามารถสั่งสอนอบรมขัดเกลาหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดีคนเก่งมีคุณภาพของชาติ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่สมองสติปัญญาและการรับรู้กำลังพัฒนาอย่างเต็มที่รวดเร็วและมีความเป็นตนเองมากที่สุดจึงเป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแลหล่อหลอมให้เป็นไปตามที่ประเทศชาติต้องการ ทุกสังคมย่อมต้องการคนดีคนเก่งคนมีคุณภาพซึ่งจะเป็นกำลังสร้างความแข็งแกร่งให้แก่สังคมภาษาไทยเป็นภาพลักษณ์ของบุคคลเจ้าของภาษาครูมีหน้าที่สั่งสอนสิ่งที่ถูกและแก้ไขข้อบกพร่องของศิษย์ไม่ว่าจะเป็นข้อผิดพลาดในการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน การใช้คำ การใช้กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์การใช้สำนวนหรือรูปแบบการใช้ภาษาตามบริบทของสังคมจึงเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยและครูทุกคนที่จะให้เข้าใจความหมายที่ถ่องแท้ของคำให้เห็นว่าสิ่งที่ชั่วที่เลวเป็นสิ่งที่จะกระทำมิได้แม้เพียงน้อยนิดแต่สิ่งที่ดีต้องปลูกฝังให้ซึมเข้าถึงหัวใจคุณสมบัติใดที่ยังบกพร่องอยู่ครูต้องพยายามสร้างเสริมให้เกิดแก่ศิษย์ เช่น การรู้จักตรงต่อเวลา การรู้จักรักษาคำพูด การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละเพื่อส่วนรวมการรู้จักรักษาสาธารณสมบัติความซื่อสัตย์ความมานะอดทนในการใช้ภาษาเพื่อความเป็นคนไทยครูควรปลูกฝังวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของไทยซึ่งเป็นภาษาที่สะท้อนสังคมที่มีสัมมาคารวะ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เห็นอกเห็นใจและเกรงใจกัน การใช้วาจาสุภาพอ่อนน้อมนุ่มนวลเป็นวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของไทยการศึกษา ภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจึงต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่างๆ เหล่านี้ (กรมวิชาการ, 2544, 129-132)

กรมวิชาการได้กล่าวถึงแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ว่า ครูควรปลูกฝังวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของไทย ซึ่งเป็นภาษาที่สะท้อนสังคมที่มีสัมมาคารวะ มีน้ำใจ มีความโอบอ้อมอารี เห็นอกเห็นใจและเกรงใจกัน การใช้วาจาสุภาพอ่อนน้อม นุ่มนวล เป็นวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของไทย ซึ่งทำให้สังคมเป็นสังคมที่มีเสน่ห์ สามารถปรับเข้ากับสังคมอื่นและปรับเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ครูภาษาไทยมีหน้าที่สั่งสอนให้ศิษย์รู้จักรักษางาน และรักษาสถาปัตยกรรมทางวัฒนธรรมทุกประเภทของชาติ เพื่อความเป็นคนไทยที่มีวัฒนธรรมที่สูงส่ง สืบทอดกันมานานหลายร้อยปี การที่จะอธิบายหรือบรรยายถึงสมบัติมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ จำเป็นต้องรู้จักวงศัพท์ที่ใช้ในการเรียกชื่อและบรรยายถึงสิ่งนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม จิตรกรรม นาฏศิลป์ อาหารการกิน หรือกิจกรรม ธรรมเนียมประเพณี ล้วนต้องใช้คำศัพท์เฉพาะในภาษาไทย เพื่อการเรียกชื่อและการอธิบายกิจกรรมทั้งนั้น การศึกษาภาษาไทยสำหรับระดับมัธยมศึกษาจึงต้องให้ครอบคลุมวิงต่างๆ เหล่านี้ เพื่อให้ผู้ที่จบระดับนี้เป็นคนไทยที่มีคุณภาพพร้อมที่จะปกป้องรักษาความเป็นชาติไทยต่อไปในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่โดยจัดทำหนังสือเรียน (ชุดพื้นฐาน ภาษา) กลุ่มมือครูและแบบฝึกหัดภาษาไทยที่พัฒนาไปจากเดิมทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนภาษาไทย เกิดทักษะกระบวนการและความคิดมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการฟังการดูการพูดการอ่านและการเขียนรู้จักแสวงหาความรู้ตลอดจน มีความรักและเห็นคุณค่าของภาษาไทยอันจะนำไปสู่การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในปัจจุบันเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรและกลุ่มมือครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน

อัมพร อังศรีพวง (2542, 2-3) ได้ให้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. ฝึกทักษะการฟังดูพูดอ่านและเขียนให้ถูกต้องคล่องแคล่วโดยการฝึกทักษะ แต่ละอย่างให้แม่นยำแล้วจึงฝึกทั้งห้าให้สัมพันธ์กันและส่งเสริมการคิดตลอดจนความคิด สร้างสรรค์
2. ฝึกทักษะทางภาษาซ้ำๆ และบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญและหมั่นฝึกฝนทบทวน อยู่เสมอครูผู้สอนต้องส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง
3. ฝึกให้นักเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาควบคู่ไปกับการใช้ภาษาและให้รู้จักวัฒนธรรม ทางภาษา
4. ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ นำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้ เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวันและใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ
5. ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยโดยสอนให้เห็นคุณค่าและตระหนัก ถึงความสำคัญของภาษาไทยทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสารและในด้านมรดก ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในความงามของภาษาเพื่อให้เกิด ความจรรโลงใจโดยใช้ธรรมชาติของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น มาเป็นสื่อในการสอน
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้จากแหล่งต่างๆ เพื่อประโยชน์ ในการดำเนินชีวิต
8. สอดแทรกคุณธรรมต่างๆ เช่น การมีระเบียบวินัยความขยันอดทนความรับผิดชอบ ฯลฯ
9. ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตจดจำและจดบันทึกสิ่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้าง ประสบการณ์ทางภาษาได้รับความรู้ความเพลิดเพลินและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

10. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อมมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
11. ให้แบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ภาษาและการสื่อความของครูผู้สอน
12. วัดและประเมินผล โดยคำนึงถึงวัยระดับชั้นและพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน
13. ส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลการเรียนภาษาของตนเองเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ
14. ศึกษาติดตามและสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
15. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนภาษาด้วยความสนุกสนานน่าสนใจโดยใช้เกม เพลงรูปแบบการสอนอื่นๆ และสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักในการเรียนภาษาไทย
16. จัดหาหนังสือที่เหมาะสมให้นักเรียนอ่านมากๆ หรือส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะคำประพันธ์ของกลอนหรือรูปแบบกลอนสุภาพดังนี้

วราภรณ์ บำรุงกุล (2537, 163-164) ได้กล่าวถึงลักษณะคำประพันธ์ของกลอนหรือรูปแบบของกลอนไว้ว่า กลอนสุภาพ คือ คำกลอนที่ใช้ถ้อยคำและทำนองเรียบๆ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ชนิด ได้แก่ กลอน 6 กลอน 7 กลอน 8 และกลอน 9 ตามรายละเอียดดังนี้

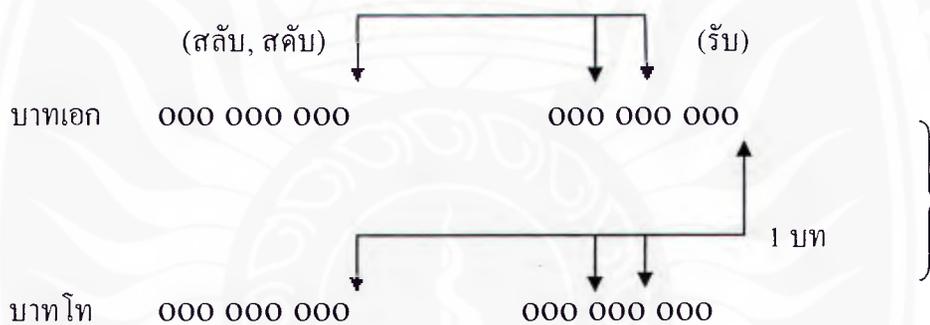
1. กลอน 6 เป็นกลอนที่หนึ่งบทมี 2 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ทุกวรรคมี 6 คำ (การเรียกชื่อกลอน 6 จึงมาจากจำนวนคำในวรรคนั่นเอง) ในหนึ่งบทจึงมี 4 วรรค คือ วรรคสดับ วรรครับ วรรครอง วรรคส่ง

2. กลอน 7 ในหนึ่งบทมี 2 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ทุกวรรคมี 7 คำ (การเรียกชื่อกลอน 7 จึงมาจากจำนวนคำในวรรคนั่นเอง)

3. กลอน 8 ในหนึ่งบทมี 2 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ทุกวรรคมี 8 คำ (การเรียกชื่อกลอน 8 จึงมาจากจำนวนคำในวรรคนั่นเอง)

4. กลอน 9 ในหนึ่งบทมี 2 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ทุกวรรคมี 9 คำ (การเรียกชื่อกลอน 9 จึงมาจากจำนวนคำในวรรคนั่นเอง)

วิเชียร เกษประทุม (2546,30-36) ได้กล่าวถึงลักษณะคำประพันธ์ของกลอนหรือรูปแบบของกลอนไว้ว่า กลอนสี่ กลอนหก กลอนเจ็ด กลอนแปดและกลอนเก้า นั้น รวมเรียกว่า กลอนสุภาพ ซึ่งที่เรียกว่ากลอนสุภาพนั้น ก็เนื่องมาจากเป็นกลอนที่ใช้ถ้อยคำและทำนองเรียบง่าย ในการแต่งนั่นเอง กลอนสุภาพ บทหนึ่งมี 4 วรรค กลอน 2 วรรคเรียกว่า 1 บาท หรือ 1 คำกลอน ฉะนั้น กลอนสุภาพบทหนึ่ง จึงมี 2 บาท หรือ 2 คำกลอนบาทแรก เรียกว่า บาทเอก บาทที่สอง เรียกว่า บาทโท สำหรับวรรคทั้งสี่ของกลอนยังมีชื่อเรียกวรรคตามลักษณะบังคับสัมผัสและนิยมเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรคต่างกัน ดังแผนผังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 6 ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

1. วรรคแรก เรียกว่า วรรคสลับ หรือ วรรคสับ เป็นวรรคขึ้นต้น ทำหน้าที่ส่งสัมผัสอย่างเดียว คำสุดท้ายใช้ได้ทุกเสียง แต่ไม่นิยมเสียงสามัญ
2. วรรคที่สอง เรียกว่า วรรครับ ทำหน้าที่รับสัมผัสจากวรรคสลับและส่งสัมผัสไปยังวรรครอง คำสุดท้ายใช้เสียงจัตวา ห้ามใช้เสียงสามัญ
3. วรรคที่สาม เรียกว่าวรรครอง ทำหน้าที่รับสัมผัสจากวรรครับและส่งสัมผัสไปยังวรรคส่ง คำสุดท้ายนิยมใช้เสียงสามัญและเสียงตรี
4. วรรคที่สี่ เรียกว่าวรรคส่ง ทำหน้าที่รับสัมผัสจากวรรครอง และส่งสัมผัสระหว่างบทไปยังวรรครับของบทต่อไป คำสุดท้ายนิยมใช้เสียงสามัญ ห้ามใช้เสียงจัตวา

จากแผนผังกลอนสุภาพที่กล่าวข้างต้น กลอนสี่ กลอนหก กลอนแปดและกลอนเก้า มีลักษณะบังคับสัมผัสตามชื่อวรรค และมีหน้าที่รับสัมผัสระหว่างวรรคเพื่อให้บทกลอนมีความไพเราะยิ่งขึ้น ซึ่งในวรรคแรกมีชื่อเรียกสองอย่าง คือ วรรคสลับ หรือ วรรคสลับ ในปัจจุบันจึงนิยมใช้คำเรียกในวรรคแรกว่า วรรคสลับ เพื่อใช้ชื่อวรรคสอดคล้องกับวรรคต่อไป ในหนึ่งบทจึงชื่อเรียก 4 วรรค คือ วรรคสลับ วรรครับ วรรครอง วรรคส่ง

ฉันทลักษณ์ข้อบังคับของกลอนแปดหรือกลอนสุภาพ

กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ ซึ่งเป็นกลอนที่นิยมใช้แต่งกันมากที่สุด เนื่องจากเป็นกลอนที่ใช้ถ้อยคำและทำนองเรียบๆ ง่ายๆ มีความไพเราะและแต่งง่าย อีกทั้งเป็นแม่แบบของกลอนอื่นๆ อีกด้วย มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

สุปราณี พัดทอง (2540, 73) ได้กล่าวถึงลักษณะบังคับของกลอนแปดหรือกลอนสุภาพไว้ดังนี้

คณะ กลอนบทหนึ่งมี 2 บาท หรือ 4 วรรค หรือ 32 คำ บาทที่ 1 เรียกว่า บาทเอก บาทที่ 2 เรียก บาทโท ใน 1 บาทมี 16 คำ แต่ละบาทมี 2 วรรค บทหนึ่งมี 4 วรรค วรรคหนึ่งมี 8 คำ

สัมผัส

คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ของวรรคที่ 2

คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสคำสุดท้ายของวรรคที่ 3

คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ของวรรคที่ 4

คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบาทต่อไป

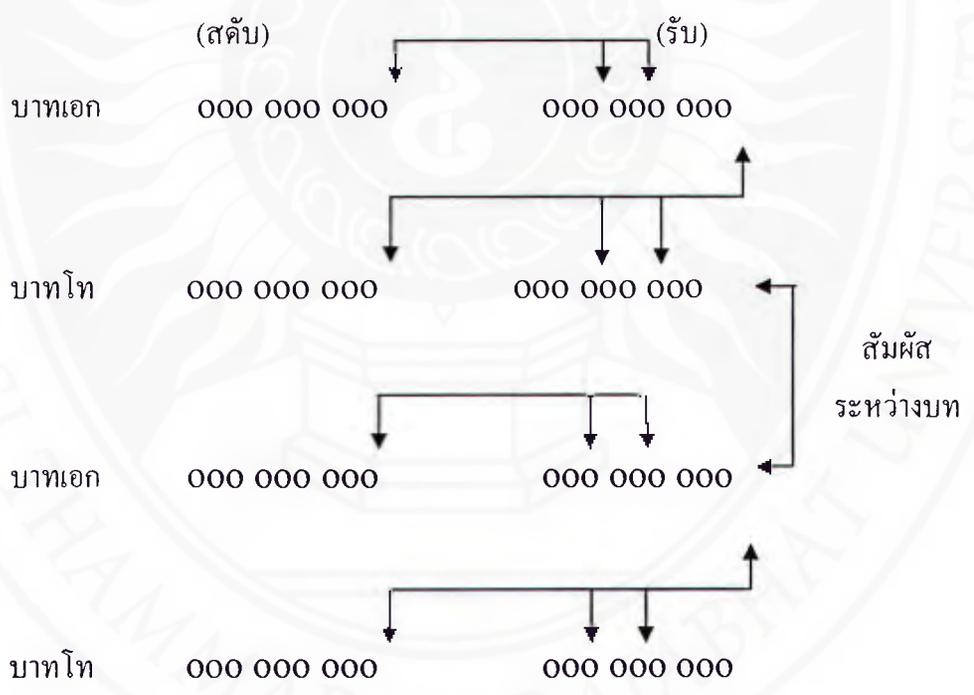
ประยงค์ อนันทวงศ์ (2537, 5) ได้กล่าวถึงกลอนแปด และสาเหตุที่เรียกว่ากลอนแปด เพราะในวรรคหนึ่งๆ มีกำหนดคำไว้ 8 คำ แต่ผ่อนผันให้มี 7 หรือ 9 คำได้บ้าง กลอนแปดนี้บางทีก็เรียกว่า “กลอนสุภาพ” เพราะมีข้อบังคับอย่างเรียบๆ ไม่มีการบังคับเสียงวรรณยุกต์หรือบังคับเสียงหนักเสียงเบาเหมือนคำประพันธ์ประเภทอื่น บทบัญญัติของกลอนสุภาพ แบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. กลอนบทหนึ่งมี 2 บาท หรือ 2 คำกลอน
2. กลอนบาทหนึ่ง หรือ 1 คำกลอน มี 2 วรรค
3. วรรคหนึ่งมีคำตั้งแต่ 7 คำถึง 9 คำ
4. บาทแรกเรียกว่าบาทเอก บาทหลังเรียกว่าบาทโท

5. การประพันธ์จะประพันธ์ก็บทก็ได้ แล้วแต่เนื้อความที่ประพันธ์นั้นสั้นหรือยาว แต่เมื่อจบจะต้องจบในวรรคสุดท้ายของบาทโท หรือถ้าแบ่งบทกลอนบทหนึ่งเป็น 4 วรรค ก็จะจบในวรรคที่ 4 นั้นเอง และให้ลงท้ายด้วยคำว่า "เออ""แต่ในปัจจุบันนี้ไม่จำเป็นต้องลงด้วยคำว่า "เออ" จะใช้คำอื่นแทนก็ได้

สรุปได้ว่าลักษณะบังคับของกลอนแปดหรือกลอนสุภาพได้ดังนี้ กลอนหนึ่งบท มี 2 บาท หรือ 2 คำกลอน หนึ่งบาทมี 2 วรรค หนึ่งวรรคมีกำหนดคำไว้ 8 คำ แต่ผ่อนผันให้มี 7 คำ หรือ 9 คำ ประกอบด้วย วรรคระดับ วรรครับ วรรครองและวรรคส่ง

นิธิ สตะเวทิน (2537, 42-51) ได้กล่าวถึงลักษณะของกลอนสุภาพหรือกลอนแปดไว้ว่า กลอนแปดเป็นคำประพันธ์ที่ง่ายและนิยมแพร่หลายมาหลายร้อยปีแล้วจนเรียกกันว่า กลอนแปดบ้าง กลอนสุภาพบ้างหรือกลอนตลาดบ้าง ทั้งนี้เพราะถ้อยคำสำนวนภาษาสามัญอย่างชาวบ้านและเป็นกลอนที่นำไปแต่งนิทานประโลมโลก เช่น ลักษณะวงศ์พระอภัยมณี ฯลฯ แล้วมีการขายในตลาดเป็นที่แพร่หลายทั่วไป อนึ่งการแต่งกลอนสุภาพนั้นถือว่าความไพเราะอยู่ที่การใช้คำเสียงสัมผัสและจังหวะของคำเป็นสำคัญซึ่งจะอธิบายได้ดังนี้

แผนภาพที่ 7 แผนผังกลอนสุภาพ

ตัวอย่าง

กลอนสุภาพแปดคำประจำบ่อน	อ่านสามตอนทูลวรรคประจักษ์แสดง
คอนต้นสามคอนสองสองแสดง	คอนสามแจ้งสามคำครบจำนวน
กำหนดบทรชยะกะสัมผัส	ให้ฟาดฟัดชัดความตามกระสวน
วางจังหวะกะทำนองต้องกระบวน	จึงจะชวนฟังเสนาะเพราะจับใจ

(หลวงธรรมาภิมนตรี)

ลักษณะบังคับและสัมผัสนอกของกลอนสุภาพ

คณะกลอน 1 บทจะมี 2 บาท 1 บาทจะมี 2 วรรคซึ่งนิยมเรียกว่า 1 คำกลอนฉะนั้น กลอน 1 บทจะมี 2 คำกลอนตามปกติกลอนแปดจะมีวรรคละ 8 คำแต่อนุโลมให้มีได้ตั้งแต่ 6-9 คำ โดยเรียกวรรคต่างๆ เรียงลำดับกันดังนี้คือ

วรรคแรก เรียกว่า วรรคสดับหรือวรรคสดับ

วรรคที่ 2 เรียกว่า วรรครับ

วรรคที่ 3 เรียกว่า วรรครอง

วรรคที่ 4 เรียกว่า วรรคส่ง

จังหวะของคำกลอนแปดนั้นแบ่งการอ่านในแต่ละวรรคออกเป็น 3 ช่วงดังนี้คือ

ถ้ามีวรรคละ 6 คำจะแบ่งเป็น 2-2-2

ถ้ามีวรรคละ 7 คำจะแบ่งเป็น 2-2-3

ถ้ามีวรรคละ 8 คำจะแบ่งเป็น 3-2-3

ถ้ามีวรรคละ 9 คำจะแบ่งเป็น 3-3-3

สัมผัสกลอนแปดมีสัมผัสนอกซึ่งเป็นสัมผัสบังคับคือคำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ในวรรคที่ 2 และคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 และคำที่ 3 หรือ 5 ในวรรคที่ 4 ซึ่งต่อมาได้อนุโลมให้เลื่อนสัมผัสในวรรคที่ 2 และวรรคที่ 4 เป็นคำท้ายวรรคหน้ามาสัมผัสกับคำที่ 1-5 ในวรรคหลังได้ในกรณีที่แต่งตั้งแต่ 1 บทขึ้นไปจำเป็นต้องมีสัมผัสระหว่างบทจากคำสุดท้ายในบทหน้าสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 ของบทต่อไป ส่วนสัมผัสในนั้นไม่ได้บังคับเพ็งมีมาเพิ่มเติมจนเป็นที่นิยมกันตั้งแต่สมัยสุนทรภู่เป็นต้นมาเพื่อเพิ่มความไพเราะให้มากขึ้นเท่านั้นซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษรแต่นิยมใช้สัมผัสสระมากกว่าเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค

กวีโบราณได้เขียนกาพย์ช่วยความจำเกี่ยวกับเสียงของกลอนไว้ว่า

วรรคสลับได้ทั้งห้า	วรรครับอย่าใช้สามัญ
วรรครองของสำคัญ	สามัญตรีมีการใช้
จัตวาห้ามโดยตรง	ทั้งรองส่งอย่าหักหาญ
เสียงช้านำราคาญ	เสียงคึกกว่าอย่าใช้เลย

ซึ่งพอจะสรุปเป็นกฎเกณฑ์ได้ดังนี้

1. คำสุดท้ายวรรคแรกใช้ได้ทั้ง 5 เสียงแต่ต่อมาไม่นิยมใช้เสียงสามัญ
2. คำสุดท้ายวรรคที่ 2 เป็นเสียงจัตวาเอกและโทห้ามใช้เสียงตรีหรือสามัญเด็ดขาดและห้ามใช้คำที่เป็นเสียงเดียวกันกับคำท้ายวรรคที่ 4
3. คำสุดท้ายวรรคที่ 3 ต้องเป็นเสียงสามัญหรือเสียงตรีห้ามใช้เสียงจัตวาหรือเสียงโท
4. คำสุดท้ายวรรคที่ 4 ต้องเป็นเสียงสามัญหรือเสียงตรีห้ามใช้เสียงจัตวาหรือเสียงโทและห้ามเป็นเสียงซ้ำกับวรรคที่ 2 และ 3

คำสัมผัสสระ สัมผัสอักษร และการจัดกระบวนกลอนสุภาพ

1. สัมผัสในถ้ากลอนแต่ละวรรคมีสัมผัสในโดยเฉพาะอย่างยิ่งสัมผัสสระจะทำให้กลอนเกิดความไพเราะได้และต้องอาศัยสัมผัสที่ลงจังหวะพอดีเป็นสำคัญกล่าวคือวรรคสลับและวรรครองมีสัมผัสสระเป็นสัมผัสใน 2 ช่วง แต่วรรครับและวรรคส่งมีสัมผัสสระเป็นสัมผัสในได้เพียงช่วงหลังเท่านั้นแต่ถ้าหากไม่สามารถสัมผัสทั้งสองช่วงในวรรคสลับและวรรครองได้ก็ให้มีสัมผัสในในช่วงหลังอย่างเดียวก็ได้ส่วนสัมผัสอักษรนั้นมิได้ตามสมควร
2. จังหวะของคำในวรรคโดยทั่วไปกลอนมักจะมีจังหวะออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน คือ 000/00/000 หรือถ้ามี 6, 7, 9 คำก็อาจจะเลื่อนไปได้ฉะนั้นการจัดถ้อยคำให้ลงจังหวะเป็นช่วงๆ พอดีก็ย่อมทำให้เสียงของกลอนไพเราะได้
3. เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรคของกลอนสร้างความไพเราะได้ดังนี้ คือ
 - 3.1 คำท้ายวรรคสลับใช้วรรณยุกต์เสียงใดก็ได้แต่ไม่นิยมเสียงสามัญ เพราะฟังดูขาดน้ำหนักคำท้ายวรรครับนิยมใช้เสียงจัตวาเป็นส่วนใหญ่แต่ห้ามใช้เสียงสามัญและเสียงตรีโดยเด็ดขาด
 - 3.2 คำท้ายวรรครองนิยมใช้เสียงสามัญหรือเสียงตรีเท่านั้น
 - 3.3 คำท้ายวรรคส่งนิยมใช้เสียงสามัญหรือเสียงตรีและไม่ควรลงท้ายวรรคกลอนด้วยเสียงที่เป็นคำตายเพราะเสียงจะห้วนทำให้อ่านได้ไม่ไพเราะ

การสอนทักษะการเขียนบทร้อยกรอง

ความหมายของการเขียน

การเขียน เป็นทักษะอย่างหนึ่งในทักษะทางภาษาทั้ง 4 ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในชีวิตประจำวันเราจะสังเกตได้ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่เรามาใช้น้อยที่สุด ดังนั้น ทักษะการเขียนจึงเป็นเรื่องราวที่ค่อนข้างยากกว่าทักษะอื่นๆ เนื่องจากไม่ค่อยได้ฝึกฝนกันอย่างเต็มที่ ทำให้หลายคนเป็นเพียงแต่เขียนได้ แต่ไม่ใช่เขียนเป็น การเขียนได้ต่างจากการเขียนเป็น คือ ผู้เขียนสามารถเขียนตัวอักษรต่างๆ โดยไม่คำนึงว่าผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนหรือไม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากและต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ ดังนี้

นภคธ จันทรเพ็ญ (2542, 91) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน คือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนมีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่ยาวนาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานการอ้างอิงนานนับพันปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

วรรณิ โสมประยูร (2544, 139) กล่าวไว้ว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งสารตามหลักของภาษาศิลป์

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, 203) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง ชีคให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข ชีคให้เป็นเส้นหรือรูปร่างต่างๆ วาด แต่งหนังสือ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนคือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกรู้สึก ความต้องการ ประสบการณ์ จินตนาการ เรื่องราวต่างๆ และข่าวสาร โดยใช้ตัวอักษรเป็นสื่อ

จุดมุ่งหมายของการเขียน

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545, 113) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนมีหลายประการ ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่ตนเองรับรู้มาให้อ่านได้ทราบ เช่น การเขียนข่าว การเล่าประวัติบุคคลหรือสถานที่ เป็นต้น

2. การเขียนเพื่ออธิบายเป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการชี้แจงหรืออธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน เช่น การเขียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ การอธิบายขั้นตอนการทำสิ่งต่างๆ

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือการวิเคราะห์ วิเคราะห์ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การเขียนแนะนำ หนังสือ การวิเคราะห์ข่าว การวิจารณ์วรรณกรรม

4. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดจินตนาการ และอารมณ์ของความรู้สึกด้วยการใช้ภาษาอย่างมีชั้นเชิงและมีวรรณศิลป์ เช่น กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น และนวนิยาย เป็นต้น

5. การเขียนเพื่อกิจธุระ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการติดต่อกิจธุระกับบุคคลหรือ กลุ่มบุคคลต่างๆ การเขียนลักษณะนี้มีรูปแบบการเขียนและลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปตามประเภทของธุรกิจ เช่น การเขียนจดหมายส่วนตัว การเขียนจดหมายธุรกิจ การเขียนจดหมายราชการ หรือประกาศของทางราชการ เป็นต้น

6. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการให้อ่านเปลี่ยนแปลงความคิด ทศนคติ ความเชื่อ หรือพฤติกรรมให้คล้อยตามความคิดของผู้เขียน เช่น การโฆษณาสินค้า การหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเขียนที่ดีนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายของการเขียนเสมอ เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบ เนื้อหา สาระ และการใช้ภาษาให้เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเขียน การเขียนที่ดีนอกจากจะคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนแล้ว ยังต้องคำนึงถึงผู้อ่านด้วยว่ากลุ่มผู้อ่านเป็นใคร เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ภาษา สำนวน รวมทั้งวิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับวัย ระดับความรู้ และความสนใจของผู้อ่านในวัยนั้นๆ

ลักษณะของผู้เขียนที่ดี

ผู้ที่ประสบความสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายในการเขียน จะต้องสร้างเสริมคุณลักษณะของผู้เขียนที่ดีให้เกิดขึ้นในตน

ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน (2540, 74) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่สนใจในการอ่านหนังสือทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นตำรา วารสาร บทความ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล บทร้อยกรอง หรือเอกสารต่างๆ โดยผู้นั้นจะต้องเป็นผู้อ่านเป็นด้วย
2. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดแปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำกับคนอื่น ซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
3. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาที่ดี ที่ได้รู้จักใช้ภาษาต่างๆ ไม่สับสน วกวน และเป็นภาษาที่สละสลวย
4. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี สามารถนำเหตุการณ์หรือเรื่องที่เคยพบเห็นมาประกอบงานเขียนได้

5. เป็นผู้ที่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่มีอคติต่อสิ่งใด และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล
6. เป็นผู้ที่ยังรู้จักใช้กลวิธีต่างๆ ในการเขียน เช่น แทรกอารมณ์ขัน ใช้ภาษาเป็นกันเอง เหมือนกำลังพูดกับผู้อ่าน เป็นต้น
7. เป็นผู้ที่ยังรู้จักใช้วิธีการเริ่มต้นเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการจบเรื่องอย่างน่าประทับใจ ทำให้ผู้อ่านอยากติดตามงานเขียนต่อไป
8. เป็นผู้ที่มีมารยาทในการเขียน ไม่ลอกเลียนแบบใคร และไม่ทำให้อ่านได้รับความเสียหายหรือเดือดร้อนจากงานเขียนนั้นๆ
9. เป็นผู้ที่มีนิสัยชอบศึกษาค้นหาความรู้อยู่เสมอ
10. เป็นผู้ที่มีความอดทน มานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือคำวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ โดยฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากลักษณะของผู้เขียนที่ดีที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สิ่งที่จะเสริมคุณลักษณะของผู้เขียนที่ดีให้มีประสิทธิภาพในการเขียนยิ่งขึ้น ก็คือเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่องานเขียนทุกชนิด มองโลกในแง่ดี ช่างสังเกต จดจำในสิ่งที่ปรากฏพบเห็น มีความพร้อมและความต้องการที่จะเขียน และสิ่งสำคัญประการสุดท้ายก็คือ มีใจรักการเขียน

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545, 114) กล่าวว่า การเป็นผู้เขียนที่ดี ควรมีพื้นฐานดังนี้

1. ความรู้และประสบการณ์ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากย่อมมีเรื่องที่จะเขียนได้มาก แหล่งความรู้สำคัญที่เป็นพื้นฐานของการเป็นผู้เขียนที่ดีก็คือ ความรู้ที่ได้จากการอ่าน โดยเฉพาะผู้ที่อ่านหนังสือเป็น คือ สามารถจับใจความสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ตีความได้อย่างถูกต้อง แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านและจดจำสำนวนภาษาที่คึงามได้ ก็มักจะเป็นผู้เขียนที่ดีได้
2. คนช่างสังเกต ผู้ที่ช่างสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัวหรือมีความอยากรู้อยากเห็นในทางที่เหมาะสม ก็มักจะมองสิ่งต่างๆ ในแง่มุมที่ผู้อื่นมองไม่เห็น ทำให้มีมุมมองที่แปลกใหม่ กว้างไกล และลึกซึ้ง ซึ่งจำเป็นมากสำหรับการเป็นผู้เขียนที่ดี
3. ผู้ที่รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ย่อมมีโอกาสเป็นผู้เขียนที่ดีได้ ผู้ที่รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ได้แก่ ผู้ที่ใช้วิจารณ์ญาณเสมอทั้งในการรับสาร คือ การฟัง การดู การอ่าน และในการส่งสาร คือ การพูดและการเขียน ส่วนผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่ ผู้ที่ไม่ยอมหยุดนิ่งอยู่กับที่ มักจะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น

4. การใช้ภาษา ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการเขียนก็คือผู้เขียนที่ไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาหรือความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ดีได้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงควรตั้งใจศึกษาหลักการใช้ภาษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้เขียนที่ดี

5. การฝึกฝน ผู้เขียนจะมีพื้นฐานของการเป็นผู้เขียนที่ดีดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด แต่ถ้าหากไม่เริ่มเขียนและฝึกฝนอย่างต่อเนื่องก็คงไม่อาจเป็นผู้เขียนที่ดีได้ เพราะการฝึกฝนย่อมช่วยให้เขียนได้อย่างดีขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเขียนเพื่อพัฒนาการเขียนหรือเป็นการใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน ทั้งยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการเขียนอีกด้วย

จากลักษณะของผู้เขียนที่ดีข้างต้น สิ่งที่สำคัญที่สุดของการเขียนก็คือ ผู้เขียนควรเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่องานเขียนทุกชนิด มองโลกในแง่ดี อดทน มีความมานะพยายาม ช่างสังเกตจดจำ ในสิ่งที่ได้ประสบพบเห็น มีความพร้อมและความต้องการที่จะเขียนและมีใจรักในการเขียนด้วย

การแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง

ประยงค์ อนันทวงศ์ (2537, 111-114) ได้ให้แนวทางในการเขียนกลอนที่ดี สรุปได้ดังนี้

1. ต้องมีสติจะหรือความจริงใจ นักกลอนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเอง ในเวลาเดียวกันก็ถึงความคิดเห็นหรือความรู้สึกออกมาตีแผ่ให้ได้

2. การแสดงออกของอารมณ์ นักกลอนกับอารมณ์เป็นของกลุ่มกัน เพราะอารมณ์ของนักกลอนจะละเอียดอ่อน ไวต่อความรู้สึกและสัมผัส สามารถถ่ายทอดอารมณ์ออกมาได้อย่างลึกซึ้ง

3. รู้จักใช้ถ้อยคำ เพราะบทกลอนแสดงออกถึงถ้อยคำ ฉะนั้น กลอนจะดีหรือไม่ดีจึงขึ้นอยู่กับการใช้ถ้อยคำเป็นสำคัญ นักกลอนที่ดีต้องเป็นเศรษฐีถ้อยคำ สามารถหาถ้อยคำมาถ่ายทอดความรู้สึก เพื่อจะได้เกิดภาพที่ผู้อ่านมองเห็นได้ทันที คุณลักษณะที่ว่านี่ถือว่าเป็น “อัจฉริยะ” ของถ้อยคำ

4. รู้จักใช้สำนวนโวหาร จะเห็นได้ว่าบทกลอนที่แต่งเรียบๆ ไม่มีการเปรียบเทียบก็เหมือนรับประทานอาหารที่จืดชืด ไม่มีรสอร่อย

5. ต้องมีจินตนาการ การเขียนกลอนที่มีจินตนาการจะช่วยให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านด้วยความอยากรู้และมีความคิดกว้างไกล

6. ต้องมีความมุ่งหมาย ก่อนจะเขียนกลอนควรตั้งเป้าหมายไว้ก่อนว่าเนื้อหาของกลอนเราจะมุ่งไปทางไหน และเราแต่นั้นแต่งเพื่ออะไร

จากที่กล่าวข้างต้น เมื่อรู้แนวของการเขียนกลอน หากไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะนำมาเขียนก็ไม่สามารถที่จะแต่งกลอนได้เช่นกัน

ประยงค์ อนันตวงศ์ (2537, 56-57) แนะนำแหล่งที่มาของการเขียนกลอนไว้ดังนี้

1. จากประสบการณ์ เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะผู้รู้ที่รู้มากเห็นมากย่อมมีพรรณสะกว้างขวาง และมีแง่มุมที่จะเขียนได้มาก
2. จากการสังเกต ในการใช้ชีวิตประจำวัน ถ้าเราสังเกตให้ดี บางทีจะเห็นว่ามันไม่ปกตินัก สิ่งที่คุณอื่นไม่เห็นเราอาจเห็นได้ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญของนักแต่งกลอนทีเดียว
3. ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน ผู้อ่าน ผู้เขียนต้องติดตามเหตุการณ์ตลอดเวลา
4. จากสื่อมวลชนทุกชนิด โดยเฉพาะข่าวหนังสือพิมพ์ มักจะมีข่าวแปลกใหม่ น่าสนใจ หรือจากหนังสือประเภท วรรณคดี กาพย์ กลอน
5. จากอารมณ์และความรู้สึก เมื่อกระทบความทุกข์ ความสุข ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ นักกลอนจะถ่ายทอดความรู้สึกเหล่านั้นออกมา
6. จากการสนทนากับคนอื่น ชีวิตแต่ละชีวิตย่อมมีสิ่งที่น่าสนใจ ถ้าเราได้คุยกับหลายๆ คน เราจะได้ความรู้ในชีวิตหลายแง่หลายมุม
7. จากภายิต คำพังเพย คนทุกชาติทุกภาษาย่อมมีแง่คิดที่ชวนคิด ชวนสนใจ ถ้าเราสามารถจับประเด็นแล้วนำมาเขียนได้ บทกลอนเราจะมีคุณค่าไม่น้อย
8. จากจินตนาการ หากนักกลอนขาดจินตนาการแล้วก็ยากที่จะนำมาสู่ความสำเร็จได้ ฉะนั้น ถ้าอยากเป็นนักกลอน ก็ต้องพยายามหัดคิด หัดฝันให้ชินเป็นนิสัย

สุปราณี พัดทอง (2540, 58-60) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีความรักในการเขียนและมีคุณสมบัติของกวีด้วยหลัก 9 ประการ คือ

1. รักการกวี ความรักการกวีเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นกวีและก่อให้เกิดการเริ่มร้อยกรอง กาพย์ กลอน และเกิดความใฝ่ใจที่จะเขียนบทร้อยกรองต่อไป
2. มีมานะ ฝึกทักษะการเขียน การเขียนบทร้อยกรองให้ได้และให้ดีขึ้น ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ พยายามเขียนให้มากที่สุด ย่อมเกิดความชำนาญทั้งด้านจันท์ลักษณะและการใช้ถ้อยคำ ทั้งความคิดย่อมเฉียบคมขึ้น ยิ่งฝึกเขียนบ่อยเท่าใด ก็จะเขียนได้รวดเร็วขึ้นและเขียน ได้ดียิ่งขึ้นเท่านั้น
3. เพียรหาข้อมูล บทร้อยกรองที่ดี มีคุณค่า ต้องมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ ดังนั้น ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้สนใจใฝ่รู้ ทำตนให้เป็นพหูสูต ยึดหลักหัวใจนักปราชญ์ “สุ จิ ปุ ลิ” คือ “ฟัง คิด ถาม เขียน”
4. เพิ่มพูนคลังคำ “รสคำ” เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างให้เกิดความมีสุนทรียภาพในบทร้อยกรอง ดังนั้นหากผู้เขียนเลือกคำได้เหมาะสม ทั้งเสียงและความหมาย ย่อมทำ

ให้ผู้อ่านเข้าใจสาร ได้รับรส อารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนความไพเราะไปพร้อมกัน ผู้ปรารถนาเป็นกวีจึงต้องรู้คำศัพท์เก็บสะสมไว้ให้มาก เพื่อจะนำมาใช้ให้เหมาะเจาะ ลงตัว ทั้งเสียงและความหมาย ได้ทันทีที่ต้องการ ทั้งอาจใช้คำหลากหลายมาช่วยสร้างความน่าสนใจได้อีกด้วย

5. เป็นผู้นำทางความคิด ความแปลกใหม่ของบทร้อยกรองเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างความน่าสนใจให้บทร้อยกรองมากขึ้น

6. มีจิตอดทน ความอดทนนับว่าเป็นสมบัติของผู้รักกวี ไม่ว่าจะเป็ความอดทนไม่ท้อแท้เมื่อผิดหวัง ต้องอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่าน ทั้งต้องอดทนต่ออุปสรรคอื่น ๆ อีกนานาประการ และที่สำคัญที่สุดคือต้องอดทนที่จะเขียนและพัฒนาการเขียนอย่างไม่หยุดยั้ง

7. เชื้อมั่นในตนเอง งานกวีจะมีคุณค่าผู้เขียนต้องกล้าและเชื่อมั่นในการสร้างสรรค์ และถ่ายทอดสิ่งที่ตนรู้ นึกคิดว่าดีงาม ไพเราะ เหมาะสม จึงจะทำให้งานมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น

8. ไม่อวดเก่ง รู้แก้ไข การรู้จักพิจารณาตนเองและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อ่านนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่ยังบกพร่องอยู่ จะทำให้พัฒนาการเขียนบทร้อยกรองได้ดียิ่งขึ้น

9. สร้างแรงบันดาลใจ ใช้จินตนาการ แรงบันดาลใจจะทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาจะเขียนและจินตนาการ จะช่วยทำให้เกิดวรรณศิลป์ในบทร้อยกรอง ซึ่งจินตนาการนี้จะทำให้มีความคิดดีเด่นได้ถึงระดับสูงสุด

สรุปได้ว่า การเป็นนักเขียนบทร้อยกรองหรือนักกลอนที่ดีนั้น ผู้เขียนจะต้องเป็นคนที่มีความละเอียดอ่อน ไวต่อความรู้สึก สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างลึกซึ้ง รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา มีจินตนาการที่สามารถช่วยให้ผู้

การประเมินผลงานด้านการแต่งกลอนสุภาพ

ประสิทธิ์ ภาพัฒน (2518, 9-12) ได้เสนอแนะข้อที่ควรพิจารณาในการตรวจงานเขียนแต่ละเรื่อง ซึ่งอาจนำไปปรับปรุงใช้ในการประเมินผลงานการเขียนด้านการแต่งคำประพันธ์ได้ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง พิจารณาความคิด การจัดระเบียบความคิด การขยายความแจ่มแจ้ง ชัดเจน
2. การใช้ภาษา พิจารณาจากการใช้คำที่ตรงความหมาย เหมาะสมกับระดับภาษา
ถูกต้อง

3. เรียงลำดับคำได้ดี แต่ละย่อหน้ามีเอกภาพ ใช้สำนวนโวหาร คำสุภาพิตต่างๆ
ได้ถูกต้อง ตรงความหมาย

4. รูปแบบ เขียนถูกรูปแบบการเขียนชนิดสั้นๆ

5. กลไกประกอบการเขียนอื่นๆ ได้แก่ ตัวสะกดการันต์ ความสะอาดเรียบร้อย

ชวน เพชรแก้ว (2519, 285) กล่าวว่า สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการวัดผลงานการเขียนร้อยกรองเพื่อเป็นหลักการให้คะแนนก็คือ รูปแบบฉันทลักษณ์ ความคิด และการลำดับความคิด ภาษาที่ใช้และสำนวน ไพเราะ น้ำหนักคะแนน ควรแบ่งเป็นสัดส่วนตามความสำคัญ คือ ถ้าคะแนนเต็มของงาน 1 ชิ้น เท่ากับ 10 คะแนน ควรจะให้คะแนนความคิด และการกำกับความคิด 4 คะแนน ถูกต้องตามรูปแบบฉันทลักษณ์ 3 คะแนน และภาษาที่ใช้ สำนวนไพเราะ 3 คะแนน เป็นต้น

พิสมัย สิงห์แก้ว (2520, 37) ได้เก็บความจากข้อเขียนของ Joseph J. Foley ซึ่งกล่าวถึงสิ่งที่ควรระวังในการเขียน คือ

1. ความคิด (Ideas) เนื้อหาตรงประเด็น มีเหตุผลและน้ำเสียง (Tone)
2. การเรียบเรียงเนื้อหา (Organization) ได้แก่ เน้นสิ่งที่ควรเน้น มีเค้าโครงความคิดที่เป็นระเบียบ
3. กลไกในการเขียน (Mechanics) ได้แก่ การสะกดการันต์ วรรคตอนและไวยากรณ์
4. ลีลาการเขียน (Style) แสดงความเป็นต้นคิด มีท่วงทำนองเฉพาะตน
5. การเลือกใช้คำ (Choice of Words) ได้แก่ ความชัดเจน เลือกคำได้ตรงตามความหมาย คำมีความหมายตรง หรือมีความหมายโดยนัย และการเลือกใช้คำตามระดับของภาษา

ยุพา ขนอนคราม (2520, 35-36) ได้เก็บความจากงานเขียนของ Wolter ใน then Write Poetry เกี่ยวกับเกณฑ์ที่จะช่วยในการประเมินผลงานร้อยกรองไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) ไม่ว่าจะเป็งานของเด็กในระดับชั้นใดก็ตาม งานเขียนร้อยกรองควรจะแสดงให้เห็นความคิดริเริ่ม ทั้งในด้านความคิดและการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนของตนเอง
2. ความคิดฝัน (Imagery) เป็นความคิดริเริ่มใหม่ที่สดใ สไม่ได้เลียนแบบผู้ใด
3. ความจริงใจ (Sincerity) คือ การที่ผู้แต่งคิดอย่างไรก็จะแสดงความรู้สึกออกมาตามความคิดนั้นๆ
4. แนวความคิด (Idea) ไม่ได้หมายถึง สิ่งที่แปลกใหม่ของโลก แต่หมายถึงความแปลกใหม่สำหรับผู้เขียนร้อยกรองเรื่องนั้นๆ ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องและภาษาสำนวนที่เขียน
5. มีความรู้สึก (Feeling) ที่สอดแทรกไว้ในบทร้อยกรอง ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ตรงไปตรงมาอย่างเด็ดๆ ไม่ใช่ความรู้สึกลึกลับซึ้ง อย่างเช่นบทร้อยกรองของผู้ใหญ่
6. ความเป็นสากล (Universality) เป็นงานร้อยกรองที่แต่งไว้ให้ประโยชน์และคุณค่าเท่ากับเด็กคนอื่นๆ ในวัยเดียวกัน เป็นเรื่องที่ได้กวัยเดียวกันมีความรักใคร่เช่นนั้นด้วย เช่นความรักแม่ ความสนุกสนาน

7. ความเป็นเอกภาพ (Unity) ในเรื่องที่เขียนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยตลอด ไม่สับสนปนเปกันจนหาความเกี่ยวข้องกันไม่ได้

8. จังหวะ (Rhythm) เป็นการเขียนร้อยกรอง ไม่ใช่ร้อยกรองมาแบ่งออกเป็นวรรคๆ แต่ร้อยกรองต้องมีจังหวะสัมผัสและรูปแบบโดยเฉพาะ

9. ความถูกต้อง (Accuracy) ถูกต้องทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำและไวยากรณ์ ข้อความไม่ซ้ำซ้อน วกวน หรือไม่ใช้ภาษาวิจิตรพิสดารเกินไป

10. มีความสำคัญทางศิลปะ (Artistic Significance) คุ้ได้จากความคิดริเริ่ม การสอดแทรกอารมณ์ ตลอดจนการวางรูปแบบและดำเนินเรื่องของร้อยกรองนั้นๆ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2527, 13-16) กล่าวว่า กลอนจะดีได้ด้วยอาศัยดีในทางความมุ่งหมาย หมายถึง กลอนที่เขียนขึ้นให้ประโยชน์อย่างไร มีความงามในรูปแบบฉันทลักษณ์ ตลอดจนการใช้สำนวนโวหารต่างๆ ความดีเหล่านี้ต้องเป็นเอกภาพกันจึงจะเป็นกลอนที่ดีได้

เพลินใจ พฤษชาติรัตน์ (2535, 62) ได้สรุปเกณฑ์การประเมินร้อยกรองไว้ 5 ประการ คือ ด้านแนวความคิด การลำดับเนื้อหา ฉันทลักษณ์ การใช้ภาษาและกลไกประกอบการเขียน

ประยงค์ อนันทวงศ์ (2537, 215-220) ได้กล่าวถึงหลักการให้คะแนนการแต่งคำประพันธ์ร้อยกรองไว้ดังนี้

1. ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ที่กำหนดให้หรือไม่
2. มีความหมายหรือหัวข้อกระทู้อื่นที่ถูกต้องหรือไม่
3. การดำเนินเรื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยตลอดหรือเป็นเอกภาพหรือไม่
4. การใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารดีหรือไม่
5. เป็นความคิดดีๆ แปลกๆ ใหม่ๆ ที่เป็นของตนเองหรือไม่
6. การสัมผัสทั้งสระและอักษรเป็นไปอย่างราบรื่น ไพเราะหรือไม่
7. จำนวนบทร้อยกรองนั้นๆ ผิดไปจากที่กำหนดไว้หรือไม่
8. เขียนตรงตามแนวที่เขาเน้นให้มาหรือไม่
9. ข้อความรัดกุม ได้เนื้อหาสาระหรือไม่
10. อ่านแล้วเกิดความประทับใจหรือไม่

Burns (1976, 99) ให้ข้อเสนอแนะว่า การพิจารณาผลงานการเขียนร้อยกรองของเด็กจะตัดสินโดยดูจากพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญ การนำผลงานของเด็กทุกคนมาเปรียบเทียบกัน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัดว่าใครมีความสามารถมากกว่า นอกจากจะไม่ยุติธรรมแล้วยังเป็นการขัดต่อการส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กอีกด้วย ในการที่จะตัดสินผลงานของเด็กอย่างเที่ยงธรรม ครูจะต้องคำนึงถึงความสามารถที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ พื้น ภูมิหลัง ตลอดจนประสบการณ์ของเด็กเป็นองค์ประกอบในการตัดสินงานเขียนแต่ละชิ้น ดังนั้น การเปรียบเทียบผลงานของเด็กจึงควรเปรียบเทียบแต่เฉพาะกับตัวเองเท่านั้น

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเขียนร้อยกรองนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนทราบถึงระดับความสามารถในการเขียนของตนเอง และให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถทางการเขียนร้อยกรองสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยมีรูปแบบหรือฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง ความคิด และการลำดับความคิด ภาษาที่ใช้สละสลวยและมีสำนวนไพเราะ มีจินตนาการ มีความคิดที่แปลกใหม่ สร้างสรรค มีเนื้อหาชัดเจน อ่านแล้วเกิดความประทับใจ

ชุดฝึกทักษะ

ความหมายของชุดฝึกทักษะ

ความหมายของชุดฝึกทักษะ มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, 490) ให้ความหมายของแบบฝึกปฏิบัติว่า หมายถึง คู่มือให้นักเรียนที่ต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน จากชุดการสอนเป็นส่วนที่นักเรียนบันทึกสาระสำคัญและทำแบบฝึกหัดด้วย มีลักษณะคล้ายกับ “แบบฝึกหัด” แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำมากกว่าแบบฝึกหัด อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย เรียกว่า “Worksheet” หรือ “กระดาษคำตอบ” ซึ่งผู้เรียนต้องถือคิดใช้เวลาประกอบกิจกรรมต่างๆ หรืออาจรวมเป็นเล่ม เรียกว่า “Workbook” โดยเย็บรวมเรียงตามลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, 147) ชุดฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกหัดเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่ง สำหรับนักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือแบบเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนในบางวิชา แบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, 483) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึกที่ใช้เป็นตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้น เพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

อัจฉริยา คุณคำ (2548, 37) ได้สรุปความหมายของชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้ ชุดฝึก หมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น

ชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้ในการฝึกทักษะเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนภายหลังเรียนเนื้อหาบางส่วน โดยสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้วยความสนุก เร้าใจจากกิจกรรมพัฒนาทักษะและกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา คิดคือสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะ

ในการสร้างชุดฝึกทักษะที่ดีนั้น สิ่งที่ต้องคำนึง คือ หลักจิตวิทยา เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของเด็ก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการของเด็ก ผู้วิจัย ได้อาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2522, 134-135) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำไปใช้ในแบบฝึกทักษะ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ Thomdike มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 กฎเกณฑ์การฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหลายๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ การสร้างแบบฝึกหัดจึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เสริมจากแบบฝึกหัดในบทเรียนและมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน จะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกหัดต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน ความยากง่ายให้เหมาะสมกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน การประเมินควรกระทำอย่างรวดเร็ว หลังจากทีนักเรียนทำสำเร็จแล้ว

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้น การสร้างแบบฝึกหัดจึงควรพิจารณาความเหมาะสม ไม่ยากไม่ง่ายมากเกินไป ควรมีคละกันหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้คิดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะควรสั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูด ให้นักเรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว จะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักจิตวิทยาและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

อารี พันธุ์ณี (2534, 123-127) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น และพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามความสามารถของแต่ละบุคคล จากการทดสอบของ Thomdike สามารถสรุปได้ว่า

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือวุฒิภาวะของผู้เรียน ทั้งร่างกาย อวัยวะต่างๆ ในการเรียนรู้ ความสนใจและความเข้าใจต่อสิ่งที่เรียน

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ ยิ่งทำให้เกิดความสมบูรณ์ ถูกต้อง แบ่งออกเป็น

2.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ ย่อมทำให้เกิดพันธะแน่นแฟ้นระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองหรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อได้เริ่มเรียนรู้สิ่งใดแล้วนำไปใช้อยู่เป็นประจำ ก็จะทำให้ความรู้คงทนอยู่ถาวรและไม่ลืม

2.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) หมายถึง การไม่ได้ฝึกฝนหรือไม่ได้ใช้ไม่ได้ทำบ่อยๆ ย่อมทำให้ความมั่นคงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอ่อนกำลังลงหรืออาจจะทำให้ความรู้นั้นเลือนไปได้

ปราณี อยู่คง (2546, 14) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญและทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาเพื่อนำมาสร้างชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. ความใกล้ชิด หมายถึง กรณีที่ว่าถ้าใช้สิ่งเร้าแล้วการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

2. เป็นการทำให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ

3. กฎแห่งผล คือ การเรียนที่ผู้เรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเองด้วยการเฉลยคำตอบให้ จะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงตนเองหรือเป็นการสร้างความพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน

4. กฎแห่งการจูงใจ คือ การจัดชุดฝึกทักษะเรียงลำดับจากชุดฝึกทักษะง่ายและสั้นไปสู่เรื่องราวที่เกิดขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงตนเองหรือเป็นการสร้างความพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน

มยรี ฎงามทอง (2547, 35-37) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ว่า “คนเราคิดได้อย่างไร” การเรียนรู้ที่จะคิดแก้ปัญหาได้อย่างไร ลักษณะความสามารถในการคิดเป็นอย่างไรเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ความคิดในเรื่องเหล่านี้จะช่วยให้ครุมีความสามารถที่จะพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้เพิ่มพูนขึ้น และสามารถเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่ง Piaget ได้เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น สรุปทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้นดังนี้

1.1 ขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensorimotor Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 0-2 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ ขึ้นอยู่กับการรับรู้และการกระทำ เด็กยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง และยังไม่เข้าใจความคิดของผู้อื่น เริ่มใช้ภาษาสื่อสารได้ มีการพัฒนาการเล่นคนเดียวกับการเล่นตามแบบคนอื่น และมีการเล่นเป็นกลุ่มได้บางครั้ง เป็นขั้นตอนที่สำคัญและเป็นรากฐานของการพัฒนาในขั้นต่อไป

1.2 ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Proportional Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-7 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ยังขึ้นอยู่กับการรู้เป็นส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถที่จะใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้ง แต่สามารถเรียนรู้และใช้สัญลักษณ์ได้ เริ่มใช้ภาษาได้ แบ่งเป็นขั้นย่อยๆ 2 ขั้น ดังนี้

1.2.1 ขั้นเกิดความคิดรวบยอด (Pre-Conceptual Intellectual) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-4 ปี

1.2.2 ขั้นการคิดด้วยความเข้าใจตนเอง (Intuitive Thinking) เป็นพัฒนาการในช่วง 4-7 ปี

1.3 ขั้นการคิดเป็นรูปธรรม (Concrete Operational Period) เริ่มตั้งแต่อายุ 7-11 ปี เป็นขั้นที่การคิดของเด็กไม่ขึ้นอยู่กับการรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น เด็กสามารถสร้างภาพในใจและสามารถคิดย้อนกลับได้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น

1.4 ขั้นปฏิบัติการนามธรรม (Formal Operational Period) เริ่มตั้งแต่ 11-15 ปี ขั้นนี้สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงนามธรรมเกี่ยวกับข้อคิดปัญหาและเรื่องราวได้ และสามารถคิดตั้งสมมุติฐานและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

2. ภาษาและกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่
3. กระบวนการทางสติปัญญาของ Piaget มีลักษณะดังนี้
 - 3.1 การซึมซับและการดูดซับ
 - 3.2 การปรับและการจัดระบบ
 - 3.3 การเกิดความสมดุล

การสร้างแบบฝึกทักษะจะต้องใช้หลักจิตวิทยาต่างๆเพื่อให้ได้แบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้คุณภาพการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปหลักจิตวิทยาในการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา

สรุปหลักจิตวิทยาในการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา				
สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย	อารี พันธมณี	ปราณี อยู่คง	มยุรี งามทอง	สรุปโดยผู้วิจัย
1. กฎการเรียนรู้ของ Thomdike	1. กฎแห่งความ พร้อม	1. ความใกล้ชิด	1. พัฒนาการทาง สติปัญญาของ บุคคลเป็นไป ตามวัย	1. ผู้เรียนต้อง มีความพร้อม ทั้งร่างกาย และจิตใจ
1.1 กฎเกณฑ์การฝึกฝน			1.1 ชั้นรับรู้ด้วย ประสาท สัมผัส	
1.2 กฎแห่งความพร้อม			1.2 ชั้นก่อน ปฏิบัติการคิด	
1.3 กฎแห่งผล			1.3 ชั้นการคิด เป็นรูปธรรม	
			1.4 ชั้นปฏิบัติการ นามธรรม	
2. ความแตกต่างระหว่าง บุคคล	2. กฎแห่งการฝึกหัด 2.1 กฎแห่งการใช้ 2.2 กฎแห่งการ ไม่ใช้	2. เป็นการทำให้ผู้เรียนได้ ทำซ้ำๆเพื่อ สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ แม่นยำ	2. ภาษาและ กระบวนการคิด ของเด็กแตกต่าง จากผู้ใหญ่	2. ส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้ ฝึกฝนอย่าง ต่อเนื่อง ซ้ำแล้วซ้ำอีก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สรุปหลักจิตวิทยาในการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา				
สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรษ์	อารี พันธุ์มณี	ปราณี อยู่คง	มยุรี ภูงามทอง	สรุปโดยผู้วิจัย
3. การตั้งใจผู้เรียน		3. กฎแห่งผล คือ การเรียน ที่ผู้เรียน ได้ ทราบผลการ ปฏิบัติงาน ของตนเอง ด้วยการเฉลย คำตอบให้	3. กระบวนการทาง สติปัญญาของ Piaget 3.1 การซึมซับและ การดูดซับ 3.2 การปรับและ การจัดระบบ 3.3 การเกิดความ สมดุล	3. ผู้เรียนควร ได้ทราบ ระดับ ความก้าวหน้า ของกิจกรรม ที่ตนทำโดย การเฉลย ให้ทราบ ในทันที
4. การนำสิ่งที่มี ความหมายต่อชีวิตและ การเรียนรู้มาให้นักเรียน ได้ทดลองทำ				4. การตั้งใจ ให้กับผู้เรียน เช่น พฤติกรรม ของครูที่มีต่อ นักเรียน, วัสดุอุปกรณ์ หรือแบบฝึก ที่มีสีสัน ชวนเรียน

หลักการสร้างชุดฝึกทักษะ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2527 , 189-196) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก ลำดับชั้นการเรียนรู้ต้องเป็นไปตามความยากง่ายของเนื้อหา

2. ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะฝึก เนื้อหาตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้

3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ถ้าสามารถจัดกลุ่มหรือแบ่งเด็กได้ตามความสามารถและสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อเสริมให้เด็กแต่ละคนได้ ยิ่งดีมาก

4. แต่ละแบบฝึกหัดต้องมีคำสั่งหรือคำชี้แจงง่ายๆ สั้นๆ

5. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง ครูต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วน อย่าให้ผิดพลาดได้

6. การทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก

7. แบบฝึกหัดต้องมีหลายรูปแบบเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและส่งเสริม

ความคิด

8. กระดาษที่ให้เด็กทำแบบฝึกหัดต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, 490) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกหัดไว้ดังนี้

1. ควรมีคำชี้แจงการใช้ที่มีการกำหนดทิศทางไว้เด่นชัด เช่น เมื่อมีผู้เรียนอ่านข้อความใดข้อความหนึ่งแล้วก็จะเขียนว่า “โปรดอ่านเรื่อง.....หน้า.....” หรือ “โปรดพลิกไปหน้า.....เรื่อง”

2. ควรมีตารางการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนวางแผนได้เอง ซึ่งเรียกว่า “ใบแนะทาง” หรือ “Guidesheet”

3. ไม่ว่าจะ เป็นแบบแผ่นหรือเป็นเล่ม ควรมี “แผนการสอน” โดยสังเขปไว้ด้วย โดยเฉพาะมโนคติ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอนและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบทิศทางเป้าหมายและบทบาทของตนเอง

4. ในกรณีที่มีกิจกรรม ให้นักเรียนตอบ เต็มคำ เขียนภาพ ฯลฯ ก็ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้ในแบบฝึกให้ตรงกัน โดยใช้หมายเลขและรหัสไว้เด่นชัด พอที่ผู้เรียนจะตอบได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้ และควรมี “บัตรเฉลย” ไว้ให้ แต่ไม่เด่นชัดจนเกินไป เพื่อป้องกันการเฉลยก่อนทำกิจกรรม การมีเฉลยไว้จะช่วยแบ่งเบาภาระของครู เพราะนักเรียนช่วยกันตรวจเอง และส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลได้ด้วย บัตรเฉลยอาจอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติหรือแยกต่างหาก

5. ควรรอออกแบบให้สะดวกตา นำอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเอง และมีการ์ตูนประกอบเนื้อหาให้น่าสนใจ

6. เนื้อหาในชุดฝึกปฏิบัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับหัวเรื่องต่างๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาหรือประสบการณ์อื่นใดที่ครูกำหนดแบบฝึกปฏิบัติไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้เรียน หากเป็น “กระดาษคำตอบ” ก็ไม่มีอะไรซับซ้อนและอาจไม่ต้องมีแผนการสอนไว้ ถ้าผู้เรียนยังอยู่ระดับต่ำเกินไป เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, 145-146) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกๆ ระดับชั้น
 2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด
 3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง
 4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่องเฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ 2
 5. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตร พิจารณาความเหมาะสม
 6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว
 7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอนเป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
 8. นำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึกทักษะ ปรับปรุงแก้ไข รวบรวมเป็นชุดจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้สารบัญเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
- ปราณี อยุ่คง (2546, 18) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้
1. ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก
 2. ให้มีจุดมุ่งหมายว่าฝึกในด้านใด แล้วจัดให้เนื้อหาตรงกับจุดมุ่งหมาย
 3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก
 4. ในชุดฝึกทักษะต้องมีคำชี้แจงสั้นๆ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ
 5. ต้องเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก

6. ควรทำชุดฝึกทักษะหลายๆแบบ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้คิด

พิสมัย ทาทอง (2547, 45) สรุปหลักการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ว่า

1. ควรสร้างให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียนตามลำดับขั้นการเรียนรู้
2. หลักการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการเร้าความสนใจให้ผู้เรียนตอบสนอง ฝึกกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ จนคล่องแคล่ว ชำนาญ

3. มีการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ

4. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียน

5. เนื้อหาจากง่ายพอสมควรกับผู้เรียน ฝึกผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบเรียบร้อยในการทำงาน ฝึกเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่นำเรื่องอื่นมาปะปน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสับสน และที่สำคัญ ให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้า และพยายามแข่งขันกับตนเองอยู่ตลอดเวลา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กชกร ธิปัตติ (2547, 7) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียน การสอนหรือการจัดกิจกรรมของชุดฝึกทักษะดังต่อไปนี้

1. ไม่ควรกระบวนจัดการเรียนการสอนเป็นเชิงเส้นตรงและเป็นลำดับขั้นตอนตายตัว
2. การวางแผนเป็นลักษณะจากบนสู่ล่างหรือตั้งการอย่างเป็นระบบ
3. วัตถุประสงค์ที่กำหนดแนะแนวทางในการพัฒนา
4. ชีตผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักในการพิจารณาออกแบบการจัดกิจกรรม
5. เป็นการจัดการเรียนการสอนในทักษะย่อย
6. กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ยังไม่เคยเรียนมาก่อน
7. การประเมินผลรวบยอดไม่ยากเกินไป

หลักการสร้างแบบฝึกทักษะควรสร้างให้ตรงกับเนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาย่อยๆ และให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียนตามลำดับขั้นการเรียนรู้ หลักการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการเร้าความสนใจให้ผู้เรียนตอบสนอง ฝึกกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ จนคล่องแคล่ว ชำนาญ มีการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียน เนื้อหาจากง่ายไปหายาก ฝึกผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบเรียบร้อยในการทำงาน ฝึกเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และที่สำคัญให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปหลักการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา

สรุปหลักการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา					
รัชณี ศรีไพวรรณ	ชัยยงค์ พรหมวงศ์	สำนักงาน ประถมศึกษา	พิสมัย ทาทอง	กชกร ธิปัตติ	สรุปโดย ผู้วิจัย
1. ต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก	1. ควรมีคำชี้แจงการใช้ที่มีการกำหนดทิศทางไว้เด่นชัด	1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ	1. ควรสร้างให้สอดคล้องกับจิตวิทยา	1. ไม่ควรจัดกระบวนการเป็นลำดับขั้นตอนตายตัว	1. ต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก
2. ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะฝึก	2. ควรมีตารางการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนวางแผนได้เอง	2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหา	2. หลักการเรียนรู้ซึ่งต้องมีการเข้าใจความสนใจ	2. หลีกเลี่ยงการวางแผนที่ไม่เป็นระบบ	2. ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะฝึก
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน	3. ไม่ว่าจะเป็นอย่างเป็นแผ่นหรือเป็นเล่ม ควรมี “แผนการสอน”	3. พิจารณาวัตถุประสงค์รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก	3. มีการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ	3. วัตถุประสงค์ที่กำหนดแนะแนวทางในการพัฒนา	3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
4. แต่ละแบบฝึกหัดต้องมีคำสั่งหรือคำชี้แจงง่ายๆสั้นๆ	4. ในกรณีที่มีกิจกรรมต้องเตรียมเนื้อที่ไว้ในแบบฝึกให้ตรงกัน	4. สร้างแบบทดสอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	4. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4. ยึดผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักในการพิจารณาออกแบบการจัดการกิจกรรม	4. มีการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ
5. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง	5. ควรออกแบบให้สะอาดตา น่าอ่าน	5. สร้างบัตรฝึกหัดเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อย	5. เนื้อหาอย่างง่ายพอสมควรกับผู้เรียน	5. เป็นการจัดการเรียนการสอนในทักษะย่อย	5. ควรออกแบบให้สะอาดตา น่าอ่าน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สรุปหลักการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา					
รัชณี ศรีไพวรรณ	ชัยยงค์ พรหมวงศ์	สำนักงาน ประถมศึกษา	พิสมัย ทาทอง	กชกร ธิปัตติ	สรุปโดย ผู้วิจัย
6. การทำ แบบฝึกหัดแต่ ละครั้ง เหมาะสมกับ เวลาและความ สนใจของเด็ก	6. เนื้อหาในชุดฝึก ปฏิบัติควรให้ ตรงกับ ประสบการณ์ ไม่มีรูปแบบที่ ตายตัว	6. สร้างบัตร อ้างอิงเพื่อ ใช้อธิบาย คำตอบ		6. กำหนด เป้าหมายใน การเรียนรู้ ในสิ่งที่ ผู้เรียนได้ เรียนรู้ยังไม่ เคยเรียนมา ก่อน	6. การทำ แบบฝึกหัด แต่ละครั้ง เหมาะสม กับเวลา และความ สนใจ ของเด็ก
7. แบบฝึกหัด ต้องมีหลาย รูปแบบเพื่อให้ เด็กเกิดการ เรียนรู้อย่าง กว้างขวาง		7. สร้างแบบ บันทึกความ ก้าวหน้า		7. การ ประเมินผล รวบยอดไม่ ยากเกินไป	7. แบบฝึกหัด ต้องมี หลาย รูปแบบ เพื่อให้เด็ก เกิดการ เรียนรู้ อย่าง กว้างขวาง
8. กระดาษที่ให้ เด็กทำ แบบฝึกหัด ต้องเหนียว และทนทาน พอสมควร		8. นำแบบฝึก ทักษะไป ทดลองใช้ เพื่อหาข้อ บกพร่อง			

ขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ

เพื่อให้ได้ชุดฝึกทักษะที่ดีมีคุณภาพ ครูควรศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ ซึ่งนักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, 145-146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกๆระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นการใช้ชุดฝึกทักษะ
4. สร้างแบบทดสอบซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในข้อที่ 2
5. สร้างแบบฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตร ควรพิจารณาตามความเหมาะสม
6. สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้ อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
8. นำชุดฝึกทักษะไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง หากคุณภาพของชุดฝึกทักษะและคุณภาพของแบบทดสอบนำมาปรับปรุงแก้ไข
9. รวบรวมเป็นชุดฝึกทักษะจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้สารบัญเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

กชกร ธิปัตติ (2547, 240) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญของการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง
6. กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
7. กำหนดแบบประเมินให้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน
9. หาประสิทธิภาพของชุดฝึก
10. การใช้ชุดฝึก

จากขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้นำหลักและขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ มาสร้างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา

สรุปขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา		
สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	กชกร ธิปัตติ	สรุปโดยผู้วิจัย
1. ศึกษาปัญหาและความ ต้องการ	1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและ ประสบการณ์	1. ศึกษาปัญหาและความ ต้องการ
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือ ทักษะที่เป็นปัญหา ออกเป็นเนื้อหาหรือ ทักษะย่อยๆ	2. กำหนดหน่วยการสอน	2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่ เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหา หรือทักษะย่อยๆ
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นการใช้ ชุดฝึกทักษะ	3. กำหนดหัวเรื่อง	2. กำหนดหน่วยการสอน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สรุปขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะของนักการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	กชกร ธิปัตติ	สรุปโดยผู้วิจัย
4. สร้างแบบทดสอบ	4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการ ให้สอดคล้องกับหน่วยและ หัวเรื่อง	3. กำหนดหัวเรื่องในการฝึก ทักษะ
5. สร้างแบบฝึกหัดเพื่อใช้ พัฒนาทักษะย่อยแต่ละ ทักษะ	5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ สอดคล้องกับหัวเรื่อง	4. กำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับหัวเรื่อง
6. สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อใช้ อธิบายคำตอบ	6. กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์	5. กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์
7. สร้างแบบบันทึกความ ก้าวหน้า	7. กำหนดแบบประเมินให้ตรง ตามวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	6. สร้างชุดฝึกทักษะ เพื่อใช้ พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ
8. นำชุดฝึกทักษะไปทดลอง ใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง หาคุณภาพของชุดฝึก ทักษะ	8. เลือกและผลิตสื่อการสอน	
9. รวบรวมเป็นชุดฝึกทักษะ จัดทำคำชี้แจงคู่มือการใช้ สารบัญเพื่อใช้ประโยชน์ ต่อไป	9. หาประสิทธิภาพของชุดฝึก 10. การใช้ชุดฝึก	

ลักษณะชุดฝึกทักษะที่ดี

ชุดฝึกทักษะที่นำมาใช้ฝึกทักษะนักเรียนมีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะชุดฝึกทักษะ ดังนี้

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2527, 412) ได้กล่าวถึงลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี พอสรุปได้ว่าชุดฝึกทักษะที่ดีต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ ชุดฝึกทักษะต้องมีความถูกต้อง ชัดเจนและมีคำชี้แจงประกอบด้วย

ฉวีวรรณจินดาพล (2528, 31) กล่าวถึงลักษณะที่ดีของชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. มีคำสั่งชัดเจน เข้าใจ และเหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. มีตัวอย่างประกอบ ตัวอย่างที่ดีควรให้ผู้เรียนเกิดความคิดหลายๆแนวคิด
3. มีภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจและสื่อความหมาย ความเข้าใจในคำหรือข้อความยิ่งขึ้น ภาพควรเป็นภาพเขียนโปร่งที่มีรายละเอียดของภาพน้อย เช่น ภาพการ์ตูน
4. มีช่องเนื้อหาสำหรับจะเขียนไว้ให้เติมคำขนาดเหมาะสมกับคำหรือข้อความที่นักเรียนต้องการเขียน

5. การวางรูปแบบที่ดีจะทำให้เกิดความเรียบร้อย สวยงาม และประหยัด

6. ควรบันทึกวิธีสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบฝึกไว้ในคู่มือฝึกด้วย

วิชัย เพ็ชรเรือง (2531, 73) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะแต่ละชุดควรใช้จิตวิทยาเข้ามาช่วย เช่น มีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้นที่อยากจะทำกิจกรรมนั้น และเมื่อจบการฝึกแต่ละครั้งควรมีการเสริมแรงให้ผู้เรียนทุกครั้ง เพื่อที่ผู้เรียนจะได้อยากทำให้กิจกรรมต่อไปเมื่อตนเองประสบผลสำเร็จ

2. การสร้างชุดฝึกทักษะแต่ละครั้งควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วย เพื่อผู้เรียนจะได้เกิดความรู้สึกร่วมใจที่เป็นเจ้าของกิจกรรมและเต็มใจที่กระทำกิจกรรมนั้นๆ ให้บรรลุเป้าหมาย

3. จำนวนภาษาไม่ควรใช้คำยากเกินไป เพราะผู้เรียนจะเกิดความท้อแท้และไม่ง่ายจนเกิดความเบื่อหน่าย

4. ชุดฝึกทักษะควรให้ฝึกในสิ่งที่เกี่ยวข้อง ใกล้ชิดและมีความหมายต่อนักเรียน เพื่อที่ผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผู้เรียนสามารถปรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของผู้เรียนได้ง่ายขึ้น

5. คำสั่งหรือตัวอย่าง ไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจยาก ทั้งนี้เพื่อผู้เรียนจะได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ตามต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, 173-175) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับชุดฝึกทักษะว่า ชุดฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาทักษะเป็นอย่างมาก เพราะชุดฝึกทักษะจะเป็นสื่อแห่งการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ในเรื่องที่จะฝึกเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะเป็นส่วนที่เพิ่มเติมหรือส่วนเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครู เพราะชุดฝึกทักษะเป็นสิ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระเบียบ
2. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากการให้เด็กทำชุดฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา และจะช่วยให้อุบัติความสำเร็จในด้านจิตวิทยา
3. ชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะได้ดีขึ้น ทั้งนี้ ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่ของครูผู้สอนด้วย
4. ชุดฝึกทักษะใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง ชุดฝึกทักษะทุกเล่มสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง
5. ชุดฝึกทักษะที่จัดขึ้นนอกเหนือจากแบบฝึกในบทเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนความชำนาญเพิ่มมากขึ้น
6. การให้ผู้เรียนทำชุดฝึกทักษะ ช่วยให้ครูทราบจุดเด่น ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน ได้ชัดเจน ซึ่งเป็นผลต่อครูที่จะนำไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู
7. ชุดฝึกทักษะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย ผู้เรียนสามารถบันทึกผลการฝึก พร้อมทั้งมองเห็นความก้าวหน้าของนักเรียนเอง

กชกร ธิปัตติ (2547, 3-4) สรุปเกี่ยวกับลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดีว่า ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี ควรมีลักษณะเข้าใจง่าย ควรมีคำอธิบายที่ชัดเจน เป็นชุดฝึกทักษะที่หลากหลายแบบ มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ทำทนายให้ผู้เรียนใช้ความสามารถและฝึกด้วยตนเอง ตรงตามลักษณะประเด็นปัญหาที่ต่างก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง

River (1968, 97-105) กล่าวว่า ลักษณะของแบบชุดฝึกทักษะที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ในเรื่องหนึ่งๆควรฝึกนักเรียนมากพอสมควร
2. แต่ละบทควรใช้แบบประโยคเพียงบทละหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคที่สั้น
5. ประโยคหรือคำศัพท์ควรเป็นคำที่นักเรียนรู้จักและใช้ในชีวิตประจำวัน
6. เป็นแบบฝึกทักษะที่ให้นักเรียนใช้ความคิด

7. แบบฝึกทักษะควรมีหลายแบบ

พิสมัย ทาทอง (2547, 42) สรุปลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะไว้ว่า แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะควรมีเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ โดยเรียงจากง่ายไปหายาก และเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักสูตร กิจกรรมเหมาะสมกับวัย ความสามารถและภูมิหลังทางภาษาของผู้เรียน อาจจะมีภาพประกอบ ตัวอย่างประกอบ การทาบปัญหา เดิมคำ โยงคำ หาความหมาย มีการวางรูปแบบที่ดี มีที่ว่างพอเหมาะสำหรับฝึกเขียน มีคำสั่งหรือคำชี้แจงสั้นๆ รัดกุม เข้าใจง่าย ประโยคที่ฝึกควรสั้นๆ ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความคิด ฝึกคิดเร็ว สนุกสนานเวลาที่ใช้เหมาะสม ชุดฝึกทักษะที่ดีควรมีรูปแบบหลายอย่าง ผู้เรียนจะได้ไม่เบื่อ ทำทาบความสามารถ ผู้เรียนสามารถนำแบบฝึกหัดไปศึกษาด้วยตนเองได้

ชุดฝึกทักษะที่ดี ควรมีเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ โดยเรียงจากง่ายไปหายาก และเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักสูตร คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรมเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และภูมิหลังทางภาษาของผู้เรียน อาจจะมีภาพประกอบ ตัวอย่างประกอบ การทาบปัญหา เดิมคำ โยงคำ หาความหมาย มีการวางรูปแบบที่ดี มีที่ว่างพอเหมาะสำหรับฝึกเขียน มีคำสั่งหรือคำชี้แจงสั้นๆ ใช้สำนวนภาษาง่ายๆ ใช้เวลาเหมาะสมไม่นานจนเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนเบื่อ ผู้เรียนสามารถนำแบบฝึกไปศึกษาด้วยตนเองได้

ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ

ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของชุดฝึกทักษะการเรียน ไว้ดังนี้

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536, 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดฝึกว่า การสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้ผู้เรียนได้ทำชุดฝึกทักษะมากๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้พัฒนาการของผู้เรียนดีขึ้นด้วย เพราะผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, 173-175) ได้เสนอถึงชุดฝึกทักษะที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาทักษะเป็นอย่างมาก เพราะชุดฝึกทักษะจะเป็นสื่อแห่งการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ในเรื่องที่จะฝึกเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะเป็นส่วนที่เพิ่มเติมหรือส่วนเสริมหนังสือเรียนในการเรียน ชุดฝึกทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครู เพราะชุดฝึกทักษะเป็นสิ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระเบียบ
2. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากการให้เด็กทำชุดฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในด้านจิตวิทยา
3. ชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะได้ดีขึ้น ทั้งนี้ ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่ของครูผู้สอนด้วย

4. ชุดฝึกทักษะ ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากบทเรียนแต่ละครั้ง ชุดฝึกทักษะ ทุกเล่ม ผู้เรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง

5. ชุดฝึกทักษะที่จัดขึ้นนอกเหนือจากแบบฝึกหัดในบทเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝน ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น

6. การให้เด็กทำชุดฝึกทักษะช่วยให้ครูทราบจุดเด่น ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นผลต่อครูที่จะนำไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเด็กและการจัดการเรียน การสอนของครู

7. ชุดฝึกทักษะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย ผู้เรียนสามารถบันทึกผลการฝึก พร้อมทั้ง มองเห็นความก้าวหน้าของนักเรียนเอง

จันทร์ชัย มหาโพธิ์ (2535, 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดฝึกไว้ว่า เป็นการเสริมทักษะ ไว้ว่า เป็นการเสริมทักษะภาษา สามารถนำไปฝึกซ้ำบทเรียน ทบทวนความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ จำเนื้อหาได้ดีและทน มีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนนำไปแก้ปัญหาคำการเรียนเป็นรายบุคคล และกลุ่มได้เป็นอย่างดี ครูได้ทราบปัญหาข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ตรงจุด ประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มาก

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538, 53) กล่าวว่า แบบฝึกหัดมีประโยชน์ต่อการเรียนของเด็ก ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยแบ่งเบาภาระของครู
2. ช่วยให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาได้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในทาง จิตใจมาก

4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน

5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว

6. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง

7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆของผู้เรียนได้ชัดเจน

8. ช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน

9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

10. ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

พิสมัย ทาทอง (2547, 47) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดฝึกทักษะว่า

1. ช่วยในการฝึกหรือเสริมสร้างทักษะทางภาษา

2. ช่วยทบทวนบทเรียน ผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้คงทน

3. สร้างเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย ผู้เรียนรู้คำศัพท์ ความหมายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. สามารถนำไปแก้ปัญหาการอ่านเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี

5. เป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนรู้หรือประเมินผลผู้เรียนก่อนหรือหลังเรียนได้อย่างดี ทำให้ครูทราบปัญหา ข้อบกพร่องผู้เรียนเฉพาะจุดได้ ผู้เรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก

ชุดฝึกทักษะช่วยในการเสริมสร้างทักษะทางภาษา ผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนความรู้ด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้ดี มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย ชุดฝึกทักษะจึงเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนรู้หรือประเมินผลผู้เรียนก่อนหรือหลังเรียนได้อย่างดี ทำให้ครูทราบปัญหาข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก

จากแนวคิดชุดฝึกทักษะดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการสร้างชุดฝึกทักษะเพื่อทำการกร่างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะดังนี้

จากขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะในตารางที่ 4 หน้า 65-66 ซึ่งผู้วิจัยสรุปเพื่อนำมาขกร่างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ
3. กำหนดหัวเรื่องในการฝึกทักษะ
4. กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง
5. กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
6. สร้างชุดฝึกทักษะ เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ

ผู้วิจัยกร่างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาและความต้องการจากการศึกษาปัญหาและความต้องการพบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการสอนแต่งกลอนสุภาพที่ผ่านมา พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากสาเหตุผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการฝึกเขียนมีความคิดเห็นว่าการแต่งกลอนเป็นเรื่องยากนักเรียนเบื่อหน่ายในวิธีการสอนของครู นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ครูขาดความสนใจในคำประพันธ์ชนิดใหม่ๆ เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนน้อยเกินไป ขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้และขาดครูที่มีความสามารถในการสอนสื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้ควบคู่ไปพร้อมกับ

กระบวนการเรียนการสอน และมีเทคนิคการสอนให้ตรงกับความต้องการและความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล

วิธีการจัดการเรียนการสอนในการแต่งคำประพันธ์ ครูควรใช้สื่อการเรียนการสอนหลายๆ ชนิด เพื่อช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจ มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น ตลอดจนการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้จัดการเรียนการสอน โดยครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างในด้านความสนใจชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเขียนบทร้อยกรอง เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาคามที่ต้องการ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลสอดคล้องกับ ละเอียด คชวัฒน์ (2537, 16) ที่กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ทำขึ้นอย่างมีระบบ สามารถพัฒนาการเขียนกลอนของนักเรียนได้ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน คือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อให้ครูทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการแต่งกลอนสุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ ก่อนจะจัดชุดฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นปัญหาของนักเรียน พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะที่จำเป็นในการแต่งกลอนสุภาพ ดังนี้

- ทักษะการใช้คำสัมผัส
- ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
- ทักษะการจัดกระบวนการกลอนสุภาพ
- ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดหัวเรื่องในการฝึกทักษะผู้วิจัยกำหนดหัวเรื่องที่จะฝึกทักษะในชุดฝึกทักษะ โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกจากการบกร่องในทักษะด้านต่างๆ แล้วแบ่งเป็นหัวเรื่องย่อย ตามหัวเรื่องต่อไปนี้

1. ทักษะการใช้คำสัมผัสสระ
 - คำคล้องจอง
 - คำสัมผัสสระ
 - คำสัมผัสอักษร
 - คำสัมผัสนอก

2. ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
 - ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
3. ทักษะการจัดกระบวนกลอนสุภาพ
 - จัดกระบวนกลอนสุภาพ
4. ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง
 - การแต่งกลอนสุภาพ
 - ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ
 - แต่งกลอนสุภาพ 1 บท เกี่ยวกับเรื่องประทับใจ
 - แต่งกลอนสุภาพ 1 บทเกี่ยวกับจินตนาการ
 - แต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากภาพ
 - แต่งกลอนสุภาพ 2 บทเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่นักเรียนอยากเป็น

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องในการกำหนดวัตถุประสงค์
ในชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เน้นการฝึกทักษะตามหัวเรื่องที่ผู้วิจัยกำหนด
เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกไปแล้วอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในแต่ละทักษะที่สร้างขึ้น เพื่อความสอดคล้อง เหมาะสม ก่อให้เกิด
ทักษะที่จะเกิดขึ้นให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 6 สร้างชุดฝึกทักษะ เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในการสร้างชุดฝึก
ทักษะในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างชุดฝึกทักษะขึ้นมา จำนวน 12 ชุดฝึก แต่ละชุดฝึกทักษะจะประกอบ
ไปด้วย

- คำแนะนำในการใช้ชุดฝึก
- ขั้นตอนในการใช้ชุดฝึก
- โครงสร้างเนื้อหา
- คำแนะนำในการทำชุดฝึกทักษะ
- ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมของแต่ละชุดฝึก
- เรื่อง
- เวลาที่ใช้
- สาระสำคัญ
- จุดประสงค์การเรียนรู้

- กิจกรรมการเรียนรู้
- การวัดผลประเมินผล
- ใบความรู้
- แบบฝึกทักษะย่อย
- เฉลยแบบฝึกทักษะย่อย

การหาประสิทธิภาพ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้
 วาโร เฟ็งส์วัตต์ (2546, 42 – 44) กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดฝึก ดังนี้
 เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียน
 เกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดฝึกทักษะพึงพอใจว่า ถ้าหากชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ
 ถึงระดับที่กำหนดแล้วก็มีคุณค่าที่จะนำไปใช้ได้และคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิตออกมา การกำหนด
 เกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำได้โดยการหาประสิทธิภาพผลพฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรม
 ต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์)

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transition Behavior หรือ E_1) คือ ประเมินผลต่อเนื่อง
 ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลายๆพฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของผู้เรียนที่สังเกต
 จากการประกอบกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งได้แก่ งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอน
 กำหนดไว้

2. ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior หรือ E_2) คือ ประเมินผลลัพธ์
 (Products) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียน

การกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการและ E_2 คือ
 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งการที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 มีค่าเท่าใดนั้น ผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณา
 โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักตั้งค่าไว้ 80/80, 85/85 และ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ
 อาจจะต้องต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น

กชกร ธิปัตติ (2547, 240) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดฝึก นิยม
 กำหนดไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาวิชาที่เป็นความจำและไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะ เช่น ภาษา
 เพราะการเปลี่ยนพฤติกรรมคิดตามระยะเวลา ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงและวัดได้ทันทีที่เรียนเสร็จ
 ไปแล้ว

การทดสอบประสิทธิภาพโดยใช้สูตรที่กล่าวมา ต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) นำชุดฝึกไปทดลองใช้กับผู้เรียน 1-3 คน โดยทดลองกับเด็กเก่ง ปานกลาง และเด็กอ่อน การทดลองแต่ละครั้งต้องปรับปรุงสื่อการสอนให้ดีขึ้น
2. แบบกลุ่ม (1:10) นำชุดฝึกที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน ที่มีความสามารถต่างกันแล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ภาคสนาม (1:100) นำชุดฝึกไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 30-100 คน หากการทดลองภาคสนามได้ค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงชุดฝึกและทำการทดลองหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2523) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียน พอสรุปได้ว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียน หมายถึง การนำชุดการเรียนไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การทดลองใช้ หมายถึงการนำชุดการเรียนที่ผลิตเป็นต้นแบบ (Prototype) ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดการเรียนให้เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด

การทดลองสอนจริง หมายถึงการนำชุดการเรียนที่ได้ทดลองใช้ไปปรับปรุงแล้วทุกหน่วยไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือสถานการณ์การเรียนที่แท้จริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน เป็นอย่างน้อย

การทดสอบประสิทธิภาพ จะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดการเรียนเหมาะสมต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทอง ในการเตรียมต้นแบบ

ชุดกิจกรรมเมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนนำไปใช้ภาคสนามต้องหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมก่อนเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นว่าอยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้สอนจริงได้หรือไม่โดยชัยงค์พรหมวงศ์ (2523, 490-491) ได้อธิบายว่าการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตรงกับภาษาอังกฤษว่า “development testing” หมายถึง การนำชุดการสอนไปใช้ (try out) แล้วปรับปรุงก่อนนำไปสอนจริง (trial run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงดำเนินการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมปกติมักตั้งไว้ 80/80 หรือ 90/90 ในการทดลองหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการทดลองแบบเดี่ยว (1:1) โดยนำชุดกิจกรรมไปทดลองกับเด็ก 1-3 คน ที่มีความสามารถต่างกันคือเก่งปานกลางและอ่อนในการทดลองแต่ละครั้งต้องปรับปรุงสื่อการสอนให้ดีขึ้น
2. ขั้นการทดลองแบบกลุ่ม (1:10) นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับเด็ก 6-10 คน ที่มีความสามารถต่างกันแล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ขั้นการทดลองภาคสนาม (1:100) นำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 30-100 คน หากการทดลองภาคสนามให้ค่า E_1/E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ต้องปรับปรุงชุดกิจกรรมและทำการทดสอบหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

ในกรณีที่ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากตัวแปรต่างๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ความชำนาญในการใช้ชุดกิจกรรมของครูความพร้อมของนักเรียน สภาพของห้องเรียน โดยอนุโลมให้มีระดับความผิดพลาดต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ 2.5% ถึง 5%

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการเรียนจะพึงพอใจว่า หากชุดการเรียนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้วชุดการเรียนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน และคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมากการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้ โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) การประเมินผลลัพธ์ของผู้เรียนได้จากพฤติกรรมย่อยหลายพฤติกรรม เช่น กิจกรรมกลุ่มและรายงาน เป็นต้น การประเมินผลลัพธ์ของผู้เรียนได้จากการสอบหลังเรียนและการสอบไล่

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน และการประกอบกิจกรรมทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้น คือ E_1/E_2 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตัวอย่างเช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากชุดการเรียนแล้ว ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำข้อสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

การที่กำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ จะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น การหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\frac{\sum X}{N}$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบย่อยทุกชุด
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\frac{\sum X}{N}$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของชุดการเรียน เมื่อทดลองชุดการเรียน ภาคสนามแล้ว ให้เทียบค่า E_1/E_2 ที่ได้จากชุดการเรียนกับเกณฑ์ E_1/E_2 ที่กำหนดไว้เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือค่าแปรปรวน 2.5-5 % อาทิ เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อทดสอบแบบ 1:100 ชุดการเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ 87.5/87.5 เราก็ยอมรับได้ว่าชุดการเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ

การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการเรียนมี 3 ระดับ

1. สูงกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5% ขึ้นไป
2. เท่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกิน 2.5%
3. ต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต่ำกว่าเกณฑ์แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

ชุดกิจกรรมที่ได้รับการปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดกิจกรรมแบบบรรยายแบบกลุ่มและรายบุคคลตามระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที
2. ชี้นำสู่บทเรียน
3. ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน)
4. ชี้นำสรุปผลการสอน
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียนเพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต้องมีเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพการเลือกเกณฑ์ประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสอดคล้องกับกระบวนการสื่อการสอนแต่ละประเภท

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สภาพปัจจุบัน

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาศึกษา 3 ปี เป็นหลักสูตรพื้นฐานการศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย 8 กลุ่มวิชาหลัก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อเตรียมความรู้ความสามารถของนักเรียนให้พร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเป็นพื้นฐานที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

หลักการ

1. มุ่งให้ผู้เรียน ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ของตนเอง
2. เพื่อเป็นพื้นฐาน สำหรับการประกอบ สัมมาชีพ หรือการศึกษาต่อ
3. เพื่อสนองความต้องการ ของท้องถิ่น และประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะ เป็นพลเมืองดีตามระบอบ การปกครอง แบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงาน ตนเองและสังคมเสริมสร้างอนามัยชุมชนและ ครอบงชีวิต โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมในการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝัง ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ และทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษา และเสริมสร้างสุขภาพอนามัย ของตนเอง และชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางแก้ปัญหา ให้สอดคล้องกับ ข้อจำกัดต่างๆ
4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข เต็มใจ ช่วยเหลือผู้อื่น ตามความสามารถของตน
5. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้าง และปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ ที่จะทำให้เกิด ความเจริญ แก่ตนเอง และชุมชน
6. มีทัศนคติที่ดีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงานและมีความสามารถในการเลือกอาชีพ ที่เหมาะสม กับความถนัด และความสนใจของตนเอง
7. มีทักษะพื้นฐาน ในการประกอบ สัมมาชีพมีความสามารถ ในการจัดการ และสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้
8. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในชุมชนสามารถเสนอ แนวทาง พัฒนา ชุมชน ภูมิใจ ในการปฏิบัติตน ตามบทบาทและหน้าที่ ในฐานะสมาชิกที่ดี ของชุมชน ตลอดจน อนุรักษ์ และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ของตน

กองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาในเทศบาลเมืองทุ่งสง จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนในระดับก่อน ประถมศึกษา 1 โรงเรียน โรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา 3 โรงเรียน โรงเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น 2 โรงเรียนซึ่งมีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค้นหาคความถนัดของนักเรียนเอง โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการจัดห้องเรียน โปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน

การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนบุคคล มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำรงชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พูลผล ชาญวิวัฒน์ (2540) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 ห้องเรียนละ 30 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร สารวัตร (2541) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการฝึกคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นกลุ่ม กับนักเรียนที่ได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองหลวง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ที่ได้มาจากการตอบแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 15 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 15 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นกลุ่ม มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คูคิด หวังเสวก (2543) ได้เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเพลงกับบทร้อยกรองเป็นสื่อการสอน โรงเรียนวันครู 2500 จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงเป็นสื่อการสอนมีความก้าวหน้าขึ้นจาก 12.53 เป็น 15.73 โดยใช้แผนการสอนชุดที่ 4 มีคะแนนต่ำสุด และชุดที่ 7 มีคะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ใช้บทร้อยกรองเป็นสื่อการสอน มีความก้าวหน้าขึ้นจาก 12.46 เป็น 15.27 โดยใช้แผนการสอนชุดที่ 8 มีคะแนนต่ำสุด และชุดที่ 7 มีคะแนนสูงสุด ผลสัมฤทธิ์การเขียนสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงและกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทร้อยกรองเป็นสื่อการสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05

สุเมตตา คงสง (2543) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยใช้ชุดฝึกการคิด เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดฝึกความคิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 25 คน ผลการวิจัย พบว่าความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษหลังใช้ชุดฝึกความคิดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไตรรัตน์สงเอียด (2544) ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 40 คน เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน มีประสิทธิภาพ 84.67/85.17 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 ผลการศึกษา พบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อ มีประสิทธิภาพ 94.80/95.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

พัชชา พัฒนโสภณ (2547) ทำวิจัยเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง “กลอนสี่” สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกลอนสี่ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษระดับ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพทางการเรียนเป็น 83.33/86.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลการสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร ภูระหงษ์ (2549) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อวิธีสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์นักเรียน มีความรู้สึกในทางบวกอยู่ในระดับดีมาก

รัชมี ประทุมมา (2550) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดำรงสินอุทิศ สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.85/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

รุ่งกานต์ จันทา (2551) ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรอง (กลอนแปด) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรอง (กลอนแปด) กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรอง ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรอง (กลอนแปด) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 89.95/81.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ชุดฝึกที่สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้ดี เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียนสามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Dixon (1984) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเขียนร้อยกรองที่มีต่อการใช้ภาษาอุปมาในการเขียนพรรณนาเป็นร้อยแก้วของนักเรียน จุดประสงค์ที่สำคัญของการวิจัย คือ เพื่อต้องการศึกษาผลของการเขียนร้อยกรองที่มีต่อการใช้ภาษาอุปมาในการเขียนพรรณนาเป็นร้อยแก้วของนักเรียนเกรด 4 ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้สนับสนุนสมมติฐานที่ว่า งานเขียนร้อยกรองกระตุ้นนักเรียนให้ใช้ภาษาอุปมาในการเขียนพรรณนาเป็นร้อยแก้วของเขา นอกจากนี้ยังปรากฏว่า ผู้ที่ปฏิบัติการสอนอาจเป็นตัวประกอบในการเข้าใจและใช้ภาษาอุปมาของนักเรียน คุณภาพของภาษาอุปมาของนักเรียนได้รับการปรับปรุงดีขึ้นหลังจากมีการวางแผนการสอน

Kutiper (1985) ได้สำรวจความชอบในคำประพันธ์ของนักเรียนระดับ 7, 8 และ 9 ซึ่งเป็นนักเรียนในแถบชานเมือง การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ สืบค้นว่าคำประพันธ์ใดเป็นที่นิยมนานมากที่สุด โดยพิจารณาตามประเภทเนื้อหาและองค์ประกอบบางอย่างของคำประพันธ์ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความชอบของนักเรียนแต่ละระดับ เปรียบเทียบความแตกต่างในความชอบ เมื่อใช้วิธีสอนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างในความชอบระหว่างเพศหรือระดับชั้นของผู้เรียน แต่มีความแตกต่างที่สำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนใน 3 รูปแบบของการสอน นักเรียนจะชอบอ่านคำประพันธ์มากกว่าฟังหรือฟังและอ่านไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้นักเรียนจะชอบคำคล้องจอง รูปแบบพรรณนาโวหารที่สนุกสนานและเนื้อหาที่มาจากประสบการณ์ที่คุ้นเคยมากกว่า รู้จักคำประพันธ์ประเภทไฮกุและกลอนเปล่าหรือโคลงที่ไม่มีสัมผัสเป็นคำประพันธ์ที่นิยมน้อยที่สุด และความคุ้นเคยกับคำประพันธ์ครั้งก่อนๆ ไม่มีอิทธิพลต่อความชอบของนักเรียนแต่อย่างใด

Chekeni (1986) ได้ศึกษาเรื่อง การเขียนบทประพันธ์ร้อยกรองในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับทำการเขียนบทประพันธ์ 1 บท เพื่อให้ตอบสนองแนวทางการเขียนบทประพันธ์ประการต่อไปนี รูปแบบของบทประพันธ์โดยครูจะเขียนบทประพันธ์บนกระดานดำและให้นักเรียนแต่งบทประพันธ์ 1 บท โดยใช้รูปแบบเดียวกัน คำต่างๆ โดยกำหนดให้เขียนคำที่อยู่บนกระดานดำ และนักเรียนจะต้องเขียนบทประพันธ์ โดยเลือกใช้และคำขยายจากคำศัพท์ที่กำหนดให้การบรรยายภาพ โดยที่ภาพจะติดไว้บนกระดานดำ ครูจะบอกให้นักเรียนเขียนบทประพันธ์เกี่ยวกับ

สิ่งที่พวกเขาได้เห็นในภาพ มีครู 3 ท่าน ที่ร่วมในการศึกษาครั้งนี้ จากการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Demetrales (1986) ได้ศึกษาผลของวิธีการสอนด้วยบทร้อยกรองประเภทเพลงต่อทัศนคติของนักเรียนระดับ 5 ที่มีต่อบทร้อยกรอง จุดประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาผลของการสอนด้วยบทร้อยกรองประเภทเพลงต่อทัศนคติของนักเรียนระดับ 5 ที่มีต่อบทร้อยกรอง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84 ชอบการเรียนรู้บทร้อยกรองประเภทบทเพลง ร้อยละ 85 คิดว่า การเรียนบทร้อยกรองประเภทบทเพลงเป็นเรื่องง่าย ร้อยละ 62 ชอบสนทนากันเกี่ยวกับบทร้อยกรองประเภทบทเพลง ร้อยละ 87 ต้องการเรียนบทร้อยกรองประเภทบทเพลงใหม่อีกต่อไปและร้อยละ 85 คิดว่าการเรียนดังกล่าวทำให้ตนเองได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

Lawrey (1987) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1-3 จำนวน 87 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังจากฝึกทักษะมากกว่าคะแนนก่อนการทำแบบฝึกหัด และนักเรียนทำข้อทดสอบหลังจากฝึกทักษะแล้วได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 89.80 นั้น คือ แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติม

จากงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ทั้งประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า งานเขียนร้อยกรองเป็นที่น่าสนใจ แต่ในการเรียนรู้ด้านร้อยกรองจะพบความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน บางคนสามารถเขียนร้อยกรองได้เป็นอย่างดี ในขณะที่บางคนเขียนได้เพียงเล็กน้อย หรือเขียนบทร้อยกรองไม่ได้เลย ความสามารถดังกล่าวนี้จึงเป็นสิ่งที่น่าจะนำมาวิเคราะห์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง จำนวน 9 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง (วัดท่าแพ) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เลือกมา 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เหตุผลที่เลือกเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 เป็นนักเรียนโปรแกรมความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการ ทางฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้นักเรียนห้องนี้มีความสามารถพิเศษด้านการใช้ภาษา กล่าวคือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย จึงจัดเวลาเรียนให้นักเรียนห้องนี้เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทยมากกว่าห้องเรียนอื่นๆ

และในรายวิชาภาษาไทยที่เน้นด้านการฝึกทักษะ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณกรรมและวรรณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกลอนสุภาพ ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1. เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์
2. ฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้การสนับสนุนในการใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีนโยบายสนับสนุนให้นักเรียนห้องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางด้านวิชาการให้มีความชำนาญในทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
4. เป็นนักเรียนที่จะเป็นตัวแทนในการแข่งขันทักษะการแต่งกลอนสุภาพระดับภาค และระดับประเทศ

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา(Research and Development) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาของการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละระยะประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การยกร่างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์สังเคราะห์หลักจิตวิทยาในการสร้างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาจากนักวิชาการ ดังนี้ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์, อารี พันธุ์มณี, ปราณี อยู่คง, มยุรี ภูงามทอง จุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ชุดฝึกทักษะที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับวัย

ของผู้เรียน รวมถึงเหมาะกับวัยและระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย โดยที่ผู้วิจัยได้สรุปหลักจิตวิทยาในการสร้างชุดฝึกทักษะ เพื่อจะได้นำมาใช้สร้างชุดฝึกทักษะเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ตารางที่ 2 หน้า 56-57

ขั้นตอนที่ 1.2 ศึกษา หลักการสร้างชุดฝึกทักษะ วิเคราะห์สังเคราะห์หลักการสร้างชุดฝึกทักษะที่ดีเหมาะสำหรับนักเรียน ได้ศึกษาจากนักวิชาการ ดังนี้รัชณี ศรีไพวรรณ, ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, พิสมัย ทาทอง, กชกร ธิบัติดี เพื่อจะได้นำหลักการมาใช้สร้างชุดฝึกทักษะเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ตารางที่ 3 หน้า 61-62 และขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ โดยศึกษาจากแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กชกร ธิบัติดี ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ ไว้ในบทที่ 2 ตารางที่ 4 หน้า 64-65

ขั้นตอนที่ 1.3 ยกร่างต้นฉบับของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ยกร่างต้นฉบับชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพไว้ใน บทที่ 2 หน้า 70-72

ขั้นตอนที่ 1.4 นำร่างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ พิจารณา อีกทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ลักษณะเครื่องมือ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ประกอบด้วยการวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพจำนวน 40 ข้อ

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างแบบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดพฤติกรรมวัดความสามารถทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

2.2 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก รวม 40 ข้อ

2.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

2.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.5 นำแบบวัดทักษะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยใช้เทคนิค IOC กำหนดคะแนนดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด
-1	เมื่อแน่ใจว่า	ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 ตรวจสอบค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนตอบถูก ให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือ ตอบเกิน 1 คำตอบ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายชื่อ

2.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค

ระยะที่ 2 การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการนำชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้น เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะตามเกณฑ์ 80/80 โดยดำเนินการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 (Preliminary Field Testing) ทดลองภาคสนามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนที่จะใช้เป็นโรงเรียนที่จะใช้เป็นการทดลองจริง ในการทดลองครั้งนี้ได้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนโรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน โดยทำการทดลองการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอน

สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อคุณลักษณะทั่วไปของชุดฝึกทักษะ การใช้ภาษา ความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรม โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ผลการสัมภาษณ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะปรากฏอยู่ในการสรุปคำสัมภาษณ์ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในบทที่ 4 หน้า 94 ตารางที่ 14

ขั้นตอนที่ 2.2 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากขั้นตอนที่ 2.1 มาปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของชุดฝึกทักษะ การใช้ภาษา ความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรม เพื่อให้มีความเหมาะสมแล้วนำไปทดลองในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 2.3 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนมัธยมขนาดกลางที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนที่จะใช้เพื่อทำการทดลองจริง โดยทำการทดลองกับโรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช จำนวน 9 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน ในการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพกับนักเรียนจำนวน 9 คน ได้คะแนนจากการทำชุดฝึกทักษะทั้ง 12 ชุด และเสนอเป็นคะแนนเฉลี่ยตามตารางที่ 15 ในบทที่ 4 หน้า 98

ขั้นตอนที่ 2.4 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2

ขั้นตอนที่ 2.5 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนมัธยมขนาดกลางที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนที่จะใช้เพื่อทำการทดลองจริง โดยทำการทดลองกับโรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน ในการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพกับนักเรียน จำนวน 30 คน ได้คะแนนจากการทำชุดฝึกทักษะทั้ง 12 ชุด ผู้วิจัยได้เสนอผลการทำชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพไว้ในตาราง 16 บทที่ 4 หน้า 99

ขั้นตอนที่ 2.6 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3.1 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทำการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะ ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) กับนักเรียน จำนวน 30 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. กำหนดเวลาในการเรียนชุดฝึกทักษะละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง

3. ประเมินผลหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ชุดฝึกทักษะมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นซึ่งในการทดลองภาคสนามพบว่าค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 87.83/84.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะไว้ในบทที่ 4 ตารางที่ 17 หน้า 102

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา(The Research and Development : R&D) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-Test Post-Test Design ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แบบแผนการทดลองกลุ่มทดลองแบบ On Group Pre-Test Post-Test Design มีการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

Group	Pre-test	Treatment	Post-test
E	O ₁	T	O ₂
E	แทน	กลุ่มตัวอย่าง	
O ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง	
T	แทน	ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ	
O ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง	

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบประเมินประสิทธิผลชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และให้ผู้เกี่ยวข้องประเมินชุดกิจกรรม ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะกลอนสุภาพ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด ซึ่งถามใน 5 ประเด็น คือ 1) ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านครูผู้สอน โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545, 69-71)

4.51 – 5.00	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1.50 – 2.50	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1.0 – 1.50	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

1) ศึกษารูปแบบวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สร้างขึ้นเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ และทำการปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการในการคัดเลือกครั้งนี้ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการบริหารและพัฒนาศึกษาจำนวน 1 ท่าน ปริญญาโท ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน และครูชำนาญการพิเศษวิชาภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน มีประสบการณ์ทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาด้านเนื้อหา ภาษาและวัตถุประสงค์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5) วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC (สมนึก กัททิยธนี 2546, 220) แล้วพิจารณาเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00

2. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง

2.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช (รายละเอียดในบทที่ 4)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ทดสอบค่าที โดยใช้ค่าร้อยละ
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด 2545, 105)

$$\text{โดยใช้สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

\bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
n	คือ	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

- 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด 2547, 87) โดยใช้สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

\bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนในการสอบของนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n	คือ	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

- 1.3 ร้อยละ

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (สมนึก ภัททิยธนี 2546, 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ คือ ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538, 209-211) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแต่ละข้อ

R แทน จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคนที่ทำแบบทดสอบข้อนั้นทั้งหมด

2.3 การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538, 209-211) โดยใช้สูตร

$$r = \frac{Ru - Re}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ r แทน อำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ

Ru แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มสูง

Re แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.4 ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 (ส่วน
สายยศ และอังคณา สายยศ 2538, 197-198)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	S_t^2	แทน	คะแนนแปรปรวนทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อแบบทดสอบ
	P	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ

2.5 การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เผชญิ กิจระการ 2544, 49-51)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบย่อยทุกชุด
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเรียนกับคะแนนก่อนเรียน โดยใช้ T-Test

(บุญชม ศรีสะอาด 2545, 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่ของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้จัดแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำเสนอผลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 3 ผลประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 (Preliminary Field Testing) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน

จากการทดลองใช้ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 (Preliminary Field Testing) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน ได้ผลจากการทดลอง โดยสรุปเป็นคำให้สัมภาษณ์ แบ่งแยกย่อยเป็นด้านๆ

ตารางที่ 6 ผลการสัมภาษณ์จากการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กับนักเรียน ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

นักเรียนคนที่	ประเด็นสัมภาษณ์จากการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ครั้งที่ 1		
	ลักษณะทั่วไป ของชุดฝึกทักษะ	การใช้ภาษา	ความเหมาะสม ของเวลา
เด็กหญิงรัตนา แแดงรักษา	รูปเล่มสวยงาม มีสีสัน ชวนมอง น่าสนใจ แต่ ละชุดฝึกทักษะมี องค์ประกอบครบ เช่น ขั้นตอนการจัดการ เรียนรู้ จุดประสงค์การ จัดการเรียนรู้	กะทัดรัด เข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถทำ ตามคำสั่งได้โดยง่าย	บางแบบฝึกทักษะ อาจจะต้องใช้เวลา มากกว่าที่ผู้วิจัยกำหนด เพราะกิจกรรมและ ข้อคำถามมีมาก
เด็กหญิงภาวดี อรุ โณ	สีสัน สวยงาม ชวน มอง ควรปรับหน้าปก ให้สดใสกว่าเดิมเพราะ หากทำหน้าปกเป็นเชิง วิชาการมากเกินไป ผู้เรียนอาจเบื่อหน่ายได้	เข้าใจง่าย ไม่สับสน มีคำให้กำลังใจ ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เกิดกำลังใจ คำสั่ง หรือคำอธิบายอื่นใด ก็ง่ายต่อการปฏิบัติ	บางแบบฝึกหัดอาจจะ ต้องใช้เวลามากกว่า เดิม แต่ส่วนใหญ่แล้ว แบบฝึกที่นำมาให้ฝึก พอเหมาะกับเวลาดีแล้ว
เด็กหญิงปวีณา เมฆจันทร์	ตัวหนังสือเด่นชัด สีสันสดใส มีการ สอดแทรกตัวการ์ตูน เชื้อเชิญให้ผู้เรียนอยาก ลองเปิดทำ	เข้าใจง่าย มีการบอก ขั้นตอนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นเสมือนเข็มทิศ ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ว่า ต้องทำอะไร ก่อนหลัง	แบบฝึกที่นำมาให้ทำ ส่วนใหญ่เหมาะสม กับเวลา

ขั้นตอนที่ 1.2 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 (Main Product Revision)

ขั้นตอนที่ 1.3 ทดสอบด้วยชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 (Main Field Testing) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน เพื่อหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ตารางที่ 7 ผลคะแนนของการทำแบบฝึกทักษะย่อยระหว่างเรียน เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

ชุดกิจกรรมที่														รวม	หลังเรียน
ที่	ทักษะการใช้คำสัมผัส			ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์		ทักษะการจัดกระบวนการกลอน		ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	240	40	
1	13	12	13	14	12	15	13	13	14	14	15	14	162	32	
2	14	14	15	16	13	15	15	15	16	14	14	15	176	33	
3	15	15	16	16	15	16	14	16	16	13	16	16	184	32	
4	12	14	15	15	14	14	14	15	14	14	14	15	170	33	
5	13	14	14	14	13	15	15	15	15	15	13	14	170	31	
6	14	15	16	16	15	14	16	14	15	14	15	15	179	31	
7	14	13	17	15	13	13	14	16	16	16	16	16	179	31	
8	13	14	16	14	16	16	15	17	14	16	14	14	179	31	
9	14	16	15	16	15	14	14	15	15	15	15	16	180	32	
รวม	122	127	137	136	126	132	130	136	135	131	132	135	1579	286	
เฉลี่ย	13.55	14.11	15.22	15.11	14	14.67	14.44	15.11	15	14.55	14.67	15	175.44	31.78	
ร้อยละ	67.75	70.55	76.11	75.55	70	73.33	72.22	75.55	75	72.78	73.33	75	73.10	79.45	

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าร้อยละของคะแนนระหว่างเรียนของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกเป็นรายบุคคล จำนวน 9 คน และเป็นรายชุด จำนวน 12 ชุด เมื่อจำแนกเป็นรายชุดพบว่า ชุดที่ 3 คำสัมผัสสระ คิดเป็นร้อยละ 76.11 ชุดที่ 4 คำสัมผัสนอก คิดเป็นร้อยละ 75.55 ชุดที่ 8 ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ คิดเป็นร้อยละ 75.55 ชุดที่ 9 แต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากความประทับใจ คิดเป็นร้อยละ 75 ชุดที่ 11 การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากภาพที่กำหนดให้ คิดเป็นร้อยละ 73.33 ชุดที่ 6 จัดกระบวนการกลอนสุภาพ คิดเป็นร้อยละ 73.33 ชุดที่ 10 การแต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากจินตนาการ คิดเป็นร้อยละ 72.78 ชุดที่ 7 การแต่งกลอนสุภาพ คิดเป็นร้อยละ 72.22 ชุดที่ 2 คำสัมผัสสระ คิดเป็นร้อยละ 70.55 ชุดที่ 5 ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ คิดเป็นร้อยละ 70 และ ชุดที่ 1 คำคล้องจอง คิดเป็นร้อยละ 67.75 ตามลำดับ คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดทักษะ มีค่าเท่ากับ 79.45

ขั้นตอนที่ 1.4 ปรับปรุงชุดชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 (Operating Product Revision)

ขั้นตอนที่ 1.5 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ 80/80

ตารางที่ 8 ผลคะแนนของการทำแบบฝึกทักษะย่อยระหว่างเรียน เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ
กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

ชุดกิจกรรมที่																		
ร.น.	ทักษะการใช้คำสัมผัส				ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์				ทักษะการจัดกระบวนการกลอน				ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง				รวม	หลังเรียน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	240	40			
1	15	17	18	17	18	16	17	17	18	17	16	18	204	32				
2	16	16	18	17	18	18	19	16	18	17	18	18	209	33				
3	16	17	19	17	19	16	17	17	15	17	17	17	204	37				
4	16	16	18	18	18	16	18	16	18	18	18	18	208	37				
5	17	16	18	18	18	17	17	16	18	18	18	18	209	35				
6	15	17	18	17	18	16	18	16	18	17	18	18	206	34				
7	17	16	19	18	19	17	18	17	15	18	18	16	208	36				
8	18	17	19	17	19	18	17	16	19	17	18	16	211	33				
9	17	18	17	18	17	18	18	17	16	16	16	17	205	32				
10	18	18	18	16	17	17	18	18	16	19	16	17	208	37				
11	18	17	19	16	19	16	16	18	18	16	18	17	208	35				
12	17	16	18	19	18	16	16	17	18	17	18	18	208	38				
13	17	19	17	17	17	17	18	16	18	16	16	16	204	33				
14	18	17	17	16	19	19	18	18	18	17	16	17	210	39				
15	16	18	19	17	16	17	19	17	17	17	16	17	206	35				
16	16	17	18	16	18	16	17	16	18	18	18	18	206	33				
17	18	18	17	19	17	17	18	15	16	17	16	17	205	33				
18	18	17	18	19	18	17	17	17	18	18	18	18	213	36				
19	18	17	17	18	17	19	16	18	17	17	17	18	209	38				
20	19	18	19	18	18	17	16	16	18	17	16	16	208	36				
21	17	18	17	17	19	17	17	17	18	17	17	17	208	36				
22	17	19	17	17	19	17	16	17	17	18	17	17	208	33				
23	17	18	17	17	16	16	17	17	18	17	17	17	204	36				
24	18	17	18	18	17	17	18	18	17	17	18	18	211	37				
25	17	18	18	17	17	18	18	17	18	17	17	17	209	37				

ตารางที่ 8 (ต่อ)

26	18	17	18	18	18	17	17	18	17	18	18	18	212	35
27	19	18	17	16	17	16	16	19	18	17	16	17	206	34
28	16	17	19	16	16	18	19	16	17	18	16	16	204	35
29	17	18	20	19	17	17	17	16	17	17	17	19	211	33
30	18	18	18	18	18	18	18	18	18	17	18	18	215	37
รวม	514	520	540	521	532	511	521	507	522	517	513	519	6237	1055
เฉลี่ย	17.13	17.33	18	17.37	17.73	17.03	17.37	16.90	17.40	17.23	17.10	17.30	207.9	35
ร้อยละ	85.67	86.67	90	86.83	88.67	85.17	86.83	84.50	87	86.17	85.50	86.50	86.63	87.92

จากตาราง 8 พบว่า ค่าร้อยละของคะแนนระหว่างเรียนของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกเป็นรายบุคคล และเป็นชุดของกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 86.63 และมีคะแนนหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 87.92

ขั้นตอนที่ 1.6 ทดลองจริง โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ 80/80 ได้ผลการทดลองดังนี้

ตารางที่ 9 ผลคะแนนของการทำแบบฝึกทักษะย่อยระหว่างเรียน เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ
กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ที่	ชุดกิจกรรมที่												รวม	หลังเรียน
	ทักษะการใช้คำสัมผัส				ทักษะการใช้ฉันทลักษณ์		ทักษะการจัดการกระบวนการกลอน		ทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ถูกต้อง					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	240	40
1	18	17	18	18	18	19	18	19	17	18	18	19	217	34
2	8	18	18	18	19	19	18	18	18	17	18	17	216	35
3	18	18	18	18	17	18	17	17	16	17	18	18	210	36
4	16	18	18	18	19	18	17	18	18	19	17	17	213	33
5	19	17	17	19	19	20	19	16	20	19	19	18	222	35
6	17	16	18	18	18	17	18	17	18	18	17	17	209	34
7	18	19	16	17	17	18	18	17	16	17	19	17	209	33
8	19	19	17	17	18	17	17	18	15	17	17	18	209	34
9	17	18	17	18	16	18	16	18	17	16	19	17	207	36
10	16	18	16	18	16	18	17	18	19	17	19	18	210	33
11	18	19	18	18	17	17	15	17	17	18	18	15	207	32
12	18	19	18	17	18	17	18	19	18	18	17	17	214	32
13	18	17	18	19	17	17	18	16	19	18	17	18	212	32
14	16	19	16	19	18	15	19	15	18	15	16	18	204	35
15	15	18	15	18	15	18	16	17	17	15	18	18	200	33
16	17	18	18	18	17	17	17	18	17	18	19	17	211	34
17	17	19	18	17	18	18	19	18	18	18	17	18	215	32
18	18	17	18	16	18	18	17	18	18	19	19	16	212	34
19	17	18	16	17	16	15	17	15	17	17	17	17	199	33
20	16	18	16	18	17	18	17	18	16	17	17	15	203	32
21	16	18	16	18	19	17	17	18	18	17	17	17	208	33
22	18	17	17	17	18	15	16	18	18	17	17	18	206	35
23	18	18	18	17	17	17	19	17	17	18	18	18	212	32
24	16	16	18	18	16	16	17	18	19	17	18	19	208	35

ตารางที่ 9 (ต่อ)

25	18	18	18	17	17	18	18	17	17	18	18	19	213	33
26	18	18	17	17	18	17	16	18	18	18	17	18	210	34
27	19	18	19	18	18	18	18	18	17	18	18	18	217	33
28	18	18	19	18	18	16	18	18	18	18	18	19	216	32
29	19	19	19	19	18	18	17	18	18	18	19	17	219	36
30	16	18	19	18	16	18	18	18	18	19	19	19	216	35
รวม	522	541	527	533	523	522	522	519	527	526	535	527	6324	1010
เฉลี่ย	17.40	18.03	17.57	17.77	17.43	17.40	17.40	17.30	17.57	17.53	17.83	17.57	210.80	33.67
ร้อยละ	87	90.17	87.83	88.83	87.17	87	87	86.50	87.83	87.67	89.17	87.83	87.83	84.17

จากตารางที่ 9 พบว่า ร้อยละของคะแนนระหว่างเรียนของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ โดยจำแนกเป็นรายบุคคลและเป็นชุดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (E1) คิดเป็นร้อยละ 87.83 คะแนนหลังเรียน (E2) คิดเป็นร้อยละ 84.17

ตารางที่ 10 ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ผลการสอน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	s	ร้อยละ
1. คะแนนจากการทำกิจกรรมแบบฝึกหัดชุดฝึกทักษะระหว่างเรียน 12 ชุด (E ₁)	240	210.80	5.37	87.83
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะ (E ₂)	40	33.67	1.32	84.16

จากตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมแบบฝึกหัดชุดฝึกทักษะระหว่างเรียน จำนวน 12 ชุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 210.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.37 คิดเป็นร้อยละ 87.83 และค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรองเท่ากับ 33.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32 คิดเป็นร้อยละ 84.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ คือมีประสิทธิภาพ 87.83/84.16

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 11 คะแนนทักษะการแต่งกลอนสุภาพของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุด
ฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้เรียนคนที่	คะแนน		
	ก่อนเรียน (40)	ระหว่างเรียน (240)	หลังเรียน (40)
1	29	217	34
2	31	216	35
3	31	210	36
4	35	213	33
5	36	222	35
6	34	209	34
7	29	209	33
8	32	209	34
9	31	207	36
10	32	210	33
11	31	207	32
12	30	214	32
13	32	212	32
14	33	204	35
15	29	200	33
16	28	211	34
17	25	215	32
18	20	212	34
19	27	199	33
20	29	203	32
21	32	208	33
22	33	206	35

ตารางที่ 11 (ต่อ)

23	29	212	32
24	27	208	35
25	26	213	33
26	20	210	34
27	22	217	33
28	21	216	32
29	33	219	36
30	28	216	35
รวม	875	6324	1010
เฉลี่ย	29.17	210.80	33.67
S	4.24	5.37	1.32
เฉลี่ยร้อยละ	72.92	87.83	84.16

จากตารางที่ 11 พบว่าทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างทุกคนสูงขึ้นหลังจากที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 12 ชุด

ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทำแบบทดสอบประจำบทเรียนหลังจากเรียนจบในแต่ละชุดกิจกรรมทั้ง 6 ชุดกิจกรรม ซึ่งแต่ละชุดกิจกรรมมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) และค่าร้อยละของคะแนน และจัดอันดับคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมแต่ละชุดกิจกรรม

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบแต่ละ
ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

ชุดฝึก ทักษะที่	ชื่อชุดฝึกทักษะ	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ร้อยละ	ลำดับที่
1	คำคล้องจอง	10	8.25	82.5	5
2	คำสัมผัสสระ	10	8.50	85.0	2
3	คำสัมผัสอักษร	10	8.60	86	1
4	คำสัมผัสนอก	10	8.10	81	10
5	ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ	10	8.20	82	8
6	จัดกระบวนกลอนสุภาพ	10	8.30	83	4
7	การแต่งกลอนสุภาพ	10	8.40	84	3
8	ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ	10	8.02	80.25	12
9	แต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากความประทับใจ	10	8.10	81	10
10	การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากจินตนาการ	10	8.20	82	8
11	การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากภาพที่กำหนดให้	10	8.25	82.5	5
12	การแต่งกลอนสุภาพ 2 บท เกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่อยากเป็น	10	8.25	82.5	5

จากตารางที่ 12 พบว่า แบบทดสอบประจำบทของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
ที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้สูงเกิน 80% ทุกบท และชุดฝึกทักษะที่กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนมากที่สุด
ได้แก่ ชุดฝึกทักษะที่ 3 เรื่อง คำสัมผัสอักษร (86%) ส่วนชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่
กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนน้อยที่สุด ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 8 เรื่อง ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ (80.25%)

ตอนที่ 3 ผลประเมินการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยใช้ ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลความ
ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้			
1. ทำความเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	4.50	0.62	มาก
2. เรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีประโยชน์	4.83	0.51	มากที่สุด
3. ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในบทเรียน	4.67	0.49	มากที่สุด
4. ได้ศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่ต้องการ	4.72	0.46	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.68	0.52	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
5. มีความพอใจและสนุกในกิจกรรม ที่ได้ทำ	4.61	0.50	มากที่สุด
6. มีความอยากเรียนในเรื่องการแต่ง กลอนสุภาพมากขึ้น	4.50	0.62	มาก
7. เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดและ ตัดสินใจด้วยตนเอง	4.67	0.49	มากที่สุด
8. ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ	4.72	0.46	มากที่สุด
9. มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นร่วมกับเพื่อน	4.78	0.55	มากที่สุด
10. นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.72	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.67	0.54	มากที่สุด
ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม			
11. แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า สามารถหาได้ทั่วไป	4.56	0.62	มากที่สุด
12. มีความภาคภูมิใจในชิ้นงาน	4.22	0.55	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

13. การทำชุดฝึกทักษะทำให้เข้าใจ เนื้อหามากขึ้น	4.28	0.83	มาก
14. มีความสนุกสนานเมื่อได้ปฏิบัติ กิจกรรม	4.50	0.51	มาก
เฉลี่ยด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัด กิจกรรม	4.39	0.63	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
15. นักเรียนยอมรับในการประเมินผล ชิ้นงาน	4.56	0.51	มากที่สุด
16. วิธีการฝึก ทำให้นักเรียนรู้จัก การค้นคว้าและปฏิบัติได้ด้วย ตนเอง	4.83	0.51	มากที่สุด
17. มีความภาคภูมิใจในผลงาน ตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด
18. ฝึกคิดเป็น ทำเป็นและการ ตัดสินใจ	5.89	0.32	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล	4.82	0.34	มากที่สุด
19. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.61	0.50	มากที่สุด
20. ทำให้นักเรียนเกิดความรู้และ ความเข้าใจในการแต่งกลอน สุภาพมากขึ้น	4.83	0.51	มากที่สุด
21. มีเกิดทักษะในการแต่งกลอน สุภาพ	4.67	0.49	มากที่สุด
22. เอาใจใส่และให้ความรู้นักเรียน ทั้งในและนอกเวลาเรียน	4.50	0.62	มาก
เฉลี่ยด้านครูผู้สอน	4.65	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งหมด	4.64	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะ การแต่งกลอนสุภาพ มีค่าเฉลี่ยทั้งหมด 4.64 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ด้านที่นักเรียนมีความ พึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการวัดและ ประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.82 รองลงมา คือ ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.68น้อยที่สุด คือ ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.39

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถและมีทักษะในการแต่งกลอนสุภาพสูงขึ้น
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การยกร่างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1.1 การวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1.2 การวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1.3 ยกร่างต้นฉบับของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1.4 การประเมินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 2 การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2.1 ทดสอบชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 (Preliminary Field Testing) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน

ขั้นตอนที่ 2.2 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 (Main Product Revision)

ขั้นตอนที่ 2.3 ทดสอบชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 (Main Field Testing) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2.4 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 (Operating Product Revision)

ขั้นตอนที่ 2.5 ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง ที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนที่จะใช้เพื่อทำการทดลองจริง โดยทำการทดลองกับ โรงเรียนกีฬา เทศบาลเมืองทุ่งสง ต.ปากแพรก อ. ทุ่งสง จ. นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คนที่มีระดับความสามารถต่างกัน ในการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพกับนักเรียนจำนวน 30 คน ได้คะแนนจากการทำชุดฝึกทักษะทั้ง 12 ชุด

ขั้นตอนที่ 2.6 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3.1 ทดสอบชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทำการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะ ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 3.2 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 (Final Product Revision)

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 4.1 สร้างแบบประเมินประสิทธิผลชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และให้ผู้เกี่ยวข้องประเมินชุดฝึกทักษะด้านความเป็นนวัตกรรม ด้านกระบวนการพัฒนานวัตกรรม และคุณค่าของนวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 4.2 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ชุด ซึ่งมีด้วยกัน 12 ชุดฝึก และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .24-.66 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .21-.79 และความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 แบบประเมินความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ โดยใช้ T-Test แบบ Dependent Sample

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.83/84.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ หลังเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ประเมินประสิทธิผลชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และค่าเบี่ยงเบน เท่ากับ 0.23 และศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง โจทย์ปัญหาการวัดมีค่าเฉลี่ยทั้งชุด 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.14 มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 89.95/81.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละเอียด คชวัฒน์ (2537, 45) ที่ศึกษาการใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการศึกษาสรุปว่าแบบฝึกการเขียนกลอนสุภาพมีประสิทธิภาพ 84.40/81.00 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนกลอนสุภาพด้วยแบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้กระทำโดยผ่านสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้สึกริ่อกอยากแสดงออกทางภาษาเพื่อสื่อความหมาย ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษาไทย คือ การใช้วรรณคดีหรือวรรณกรรมเป็นแกน โดยเชื่อมโยงบท ร้อยกรองให้เข้ากับเรื่องราวและสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน เน้นปัจจัยรอบด้านที่มีความหมายและนักเรียนมีความรักและความผูกพันเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ห้องเรียนของฉัน

เพื่อน พ่อ แม่ ธรรมชาติ สิ่งที่น่าประทับใจ แล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันแต่งบทร้อยกรอง ผู้วิจัย คอยกระตุ้น และให้คำแนะนำในการหาคำสัมผัส คำคล้องจองที่มีความหมายตามเรื่องที่กำหนด เพื่อให้ นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และสามารถเขียนบทกลอนด้วยตนเองได้อย่างมั่นใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย เพ็ชรเรือง (2531, 73) เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของชุดฝึกทักษะไว้ว่า ชุดฝึกทักษะแต่ละชุด ควรใช้จิตวิทยาเข้ามาช่วย เช่น มีการสร้างแรงจูงใจ ให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น และกระตือรือร้น ที่อยากจะทำกิจกรรมนั้น และเมื่อจบการฝึกแต่ละครั้งควรมีการเสริมแรงให้เด็กทุกครั้ง เพื่อที่เด็กจะได้อยากทำให้กิจกรรมต่อไป เมื่อตนเองประสบผลสำเร็จควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย เพื่อเด็กจะได้เกิดความรู้สึกภูมิใจที่เป็นเจ้าของกิจกรรมและเต็มใจที่กระทำกิจกรรมนั้นๆ ให้ฝึกในสิ่งที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดและมีความหมายต่อผู้เรียน เพื่อที่เด็กจะได้นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ และเด็กสามารถปรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของเด็กได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับหลักการเขียนของ ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2547, 37-39) ที่กล่าวถึงหลักการเขียนเบื้องต้นว่า การเขียนไม่มีสูตรสำเร็จใดๆที่จะวางกฎเกณฑ์ให้ถือปฏิบัติตายตัว นักเรียนแต่ละคนมักมีจุดเริ่มต้นที่แตกต่างกัน การเริ่มต้นฝึกเขียนที่ได้ผลดีที่สุดวิธีหนึ่งคือ การเริ่มต้นจากการฝึกเล่าเรื่อง และการฝึกเล่าเรื่องในระยะเริ่มต้นนั้น จะต้องปลอดจากพันธนาการจากรูปแบบหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์ใดๆ โดยอาศัยช่องทางอันเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษา คือ การเล่าเรื่องด้วยการเขียนแบบอิสระ ควรอย่างยิ่งที่จะน้อมนำจิตใจของผู้เรียนให้กระทำไปด้วยความรักและความรู้สึกที่เป็นสุข ซึ่งจะเป็แนวทางในการนำไปสู่การฝึกเขียนจากความรู้สึกนึกคิด การฝึกเขียนจากประสบการณ์และสิ่งที่พบเห็น และการฝึกเขียนจากจินตนาการ

ด้านคุณลักษณะของชุดฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้สร้างและได้พัฒนาขึ้นตามหลักการสร้างของนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้ เช่น การสร้างแบบฝึกที่มีขั้นตอนตามหลักการสร้างของ รัชนี ศรีไพรวรรณ (2527, 189-196) ที่มีลำดับขั้นตอนตามความง่ายของเนื้อหา คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ชุดฝึกทักษะของ ปราณี อยู่คง (2546, 18) เป็นการทำให้ชุดฝึกทักษะให้มีจุดมุ่งหมายว่า ฝึกด้านใดแล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและควรทำชุดฝึกทักษะหลายๆแบบ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้คิดและใช้หลักการของ พิสมัช ทาทอง (2547, 45) เป็นการให้หลักการเรียนรู้ซึ่งต้องมีการเร้าความสนใจให้ผู้เรียนตอบสนอง ฝึกกระทำซ้ำๆบ่อยๆจนคล่องแคล่ว ชำนาญ ฝึกผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบเรียบร้อยในการทำงาน ฝึกเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่นำเรื่องอื่นมาปะปน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสับสน และที่สำคัญให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าและพยายามแข่งขันกับตนเอง อยู่ตลอดเวลา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และสำหรับขั้นตอนในการสร้างชุดฝึกทักษะตามแบบ กชกร ธิปัตติ และมานิต ยอดเมือง (2547, 240) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญของการสร้างชุดฝึกไว้ คือ การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ กำหนด

หน่วยการสอน กำหนดหัวเรื่องกำหนดมโนทัศน์และหลักการให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดแบบประเมินให้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เลือกและผลิตสื่อการสอน หาประสิทธิภาพของชุดฝึกและการใช้ชุดฝึก

ในการนำชุดฝึกทักษะไปใช้ ผู้วิจัยได้ทดลองด้วยตนเองโดยศึกษาและนำหลักการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยความสนใจ พัฒนาทักษะทุกด้านด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม จึงทำให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมตามชุดฝึกสำเร็จตามกำหนดเวลา มีคะแนนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องในระดับกระบวนการ (Transitional Behavior หรือ E_1) และประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior หรือ E_2) ซึ่งเป็นการประเมินผลลัพธ์ (Products) ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากผลการสอบหลังเรียน ซึ่งได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เมื่อเปรียบเทียบค่า E_1 และค่า E_2 พบว่า ค่า E_1 สูงกว่าค่า E_2 (89.95/81.75)

สรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพผู้วิจัยได้นำจิตวิทยาการสอนตามหลักการเรียนรู้ของ Thomdike ซึ่งประกอบไปด้วยการเรียนรู้ด้วยการฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมากๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ การสร้างแบบฝึกหัดจึงช่วยทำให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียนและมีหลายรูปแบบ กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน จะทำให้เกิดความพอใจในการเรียนและกฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกหัดต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่น่าสนใจ มีความยากง่ายเหมาะสม สติปัญญาของผู้เรียน มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจและการประเมินผลได้อย่างรวดเร็ว

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ หลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละเอียด คชวัฒน์ (2537, 45) ที่ศึกษาการใช้แบบฝึกพัฒนาการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว วิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการศึกษา สรุปว่า แบบฝึกการเขียนกลอนสุภาพมีประสิทธิภาพ 80.40/81.00 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนกลอนสุภาพด้วยแบบฝึกหัด พัฒนาการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกพิลี วรรณจีย์ (2535, 102) ได้เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์กับการใช้แบบฝึกแบบปกติ จากผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ นักเรียนที่เรียนโดยการใช้

แบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองแบบสร้างสรรค์ มีความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียนร้อยกรองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการเขียนแบบร้อยกรองปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองแบบสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทร้อยกรองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ทิวาวรรณ คำดวง (2531, 60-63) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนแบบปกติ เรื่องกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพ 85.44/81.71 และ พูลผล ชาญวิวัฒน์ (2540) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 ห้องเรียนห้องเรียนละ 30 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนบทร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อมีประสิทธิภาพ 94.80/95.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รัชมิ ประทุมมา (2550) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดำรงสินอุทิศ สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.85/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ มีผลสัมฤทธิ์ในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากรายงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำมาใช้เป็นสื่อวัตกรรมการจัดการกระบวนการเรียนการสอนในการสอนการแต่งกลอนสุภาพได้เป็นอย่างดี จะเห็นจากผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ทดลองกับนักเรียนโรงเรียนอื่นๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบและสรุปผลการวิจัยที่พบด้วย
2. การฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เนื่องจากเป็นทักษะที่พัฒนาการคิด การเขียน ครูจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุน ส่งเสริมครูภาษาไทยให้สร้างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ เป็นการช่วยให้การเรียนการสอนหลักการไวยากรณ์คดีและวรรณกรรม มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้อย่างแพร่หลายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพเพื่อใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เริ่มเรียนการแต่งบทร้อยกรอง
2. ควรสร้างชุดฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรองรูปแบบอื่นๆ เช่น กาพย์ยานี 11 หรือ กาพย์ฉบัง 16 เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กชกร ธิปัตติ. (2547). ชุดการสอนและชุดฝึก เอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบและผลิตวัสดุหลักสูตร. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กรมวิชาการ. (2546). การจัดการเรียนรู้อุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อุบลราชธานีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- _____. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้อุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) คู่มือการจัดทำแผนการเรียนรู้อุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). มาตรฐานการเรียนรู้อุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ป., กองเทพ เคลือบพนิชกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเคเอ็นเอสโคร์.
- จันทร์ชัย มหาโพธิ์. (2535). รายงานการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำตามคำบอก. อุดรธานี: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2534). คู่มืออบรมครูแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้อุบลราชธานี. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้อุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- ฉวีวรรณ พลสนะ. (2531). การสร้างและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย. ขอนแก่น: ภาควิชา
ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวัน เพชรแก้ว. (2542). การศึกษาวรรณคดีไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2537. “การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน”. เอกสารการสอนชุดวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1 – 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- คุณิต หังเสวก. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เพลงกับบทร้อยกรองเป็นสื่อการสอน โรงเรียนวันครู 2500
จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2534). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครุชนนบุรีสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- นิตี สตะเวทิน. การใช้ถ้อยคำเพื่อประชาสัมพันธ์. สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะวิชาศิลปะศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตบพิตรพิมุขจักรวรรดิ.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2534). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครุชนนบุรีสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ทิสนา แคมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พุกกะวัน. (2530). อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกกะวัน. (2534). ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2538). “แนวการสร้างแบบฝึกสะกดคำยาก” สารพัฒนาหลักสูตร. 14(121)
เมษายน – มิถุนายน.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
ประสานมิตร.
- ประยงค์ อนันทวงศ์. (2537). กลอนและวิธีเขียนกลอน (ชนะประกวด). พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2518). แนวทางการศึกษาวรรณคดี: ภาษาการวิจิตรและวิจารณ์.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- ปราณี อยู่คง. (2546). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- เป็รื่อง กุมุท. (2519). ชุดการสอน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2544. ภาวะวิกฤตของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และนำเสนอ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่
9-10 (พ.ศ. 2545-2554). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (Online)
Available: <http://www.onec.go.th>. (สืบค้นข้อมูล 10 มกราคม 2555)
- พัชชา พัฒนโสภณ. (2547). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง “กลอนสี่” สำหรับ
นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิศมัย สิงห์แก้ว. (2530). การใช้เรื่องสั้นของมนัส จรรย์รงค์ สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศมัย ทาทอง. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วและชุดฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความ. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ปริญญามหาบัณฑิต.
- เพลินใจ พฤกษชาติรัตน์. (2549). “การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการ
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2540). บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน. เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียน
กับชุมชน. หน่วยที่ 2. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: สุโขทัย
ธรรมมาธิราช.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2544). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
พานิช.
- พุลผล ชาญวิวัฒน์. (2540). การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- มยุรี ภูงามทอง. (2534). เพศศึกษาและสุขภาพในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- มัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง, วิชาการ (2553). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.
นครศรีธรรมราช.

- ยุพา ขนอนคราม. (2519). “การแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2527). การสอนกลุ่มทักษะ 2 (ภาษาไทย). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). **ปรัชญาวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอเชียแปซิฟิกพริ้นติ้งจำกัด.
- รัศมี ประทุมมา. (2550). การพัฒนาแบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.
- รุจโรจน์ แก้วอุไร. มปป. **การวิจัยและพัฒนา. (Research and Development)**. (Online) Available: <http://www.edu.nu.ac.th/techno/rujroadk/research & development.pdf>. (สืบค้นข้อมูล 25 มกราคม 2555).
- ละเอียด คชวัฒน์. (2547). **การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วราภรณ์ ผ่องสุวรรณ. (2547). **การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บเรื่อง “เทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหาร” กรณีศึกษานักศึกษารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย เพชรเรือง. (2531). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พูดภาษาถิ่นระหว่างที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมกับกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกซ่อมเสริมทั่วไปของโรงเรียนสุนทรวัฒนา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิเชียร เกษประทุม. (2546). **100 การละเล่นของเด็กไทย**. สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). **พัฒนาการเรียนการสอน**. มหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ช้างทอง.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2548). เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้แก้่าง่ายนิดเดียว. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด นวศาสน์การพิมพ์.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 2 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สมชัย ไชยสกุล. (2526). การสร้างแบบฝึกการออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่ กก กค กบ สำหรับนักเรียนที่พูดภาษามลายู ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
- สุกัญญา จันทรเพ็ญ. (2546). หนังสือสำหรับเด็กประถมต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พี พี เวิลด์ มีเดีย.
- สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2543). ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่ต้องนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปราณี พัดทอง. (2545). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพักตร์ พิบูลย์. 2544. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: การวิจัยในชั้นเรียน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- สุพัตรา ชื่นเจริญ. (2546). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2536). หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 – ท 204. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2546). ศิลปะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เมนพับลิช.

- อัจฉริยา ฤณคำ. (2548). การพัฒนาชุดฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. ปรินญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2535). เสริมความรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา.
- อัมพร อังศรีพวง. (2542). คู่มือการสอนภาษาไทย: สรรสร้างสื่อสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อัมพร สารวัตร. (2541). เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการฝึกคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นรายบุคคล. วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อารี พันธุ์มณี. (2534). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดันอ้อ จำกัด.
- อำนาจ ช่างเรียน. (2538) “ไปศึกษาอบรมต่างประเทศ เรื่องการวิจัยและการพัฒนาการศึกษา” ในการศึกษากรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท.
- Borg, R. Water, & Gall, Meredith Damien. (1989). **Educational Research, 3rd ed.** New York: Longman.
- Burns, R.B. (1979). **The Self Concept in Theory, Measurement, Development and Behavior.** New York: Lomgman.
- Espich, Jerome E.; & Bill, Williams. (1967). **Developing Programmed Instructional Materials.** New York: Lear Ziegler, Inc.
- Gay, Lorrie R. (1976). **Educational Competencies for Analysis and Application.** Columbus, Ohio: Merrill Publishing Company.
- Mayer, G.Rey. (1997). **Modules: From Design to Imprementation.** Singapore: The Colombo College for Technician Education.
- Rivers, Wilga M. (1968). **Teaching Foreign Language Skills.** Chicago. The university of Chicago Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางโกสุม หอมเกตุ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ ครู คศ.3 วิชาภาษาไทย
โรงเรียนทุ่งสง ตำบลถ้ำใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. นางสาวศศิธร ช่วยสงค์ ตำแหน่ง ครู คศ.1 วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท
ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. นางวาสนา สุขสวัสดิ์ ตำแหน่ง ครู คศ.3 วิชาภาษาไทย
โรงเรียนเทศบาลวัดชัยชุมพล ตำบลปากแพรก
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ พิเศษ ว.192/2555

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจี่ว อำเภอมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

9 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศศิธร ช่วยสงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางกรรณิการ์ บุชบา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่1 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์ ดร.วิวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ประกอบ ใจมั่น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้าง และการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถาม ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ ว.192/2555

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจี่ อำเภอมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

9 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศศิธร ช่วยสงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางกรรณิการ์ บุชบา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่1 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์ ดร.วิวรรณ จงจิตร์ ศิริจิรกาล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ประกอบ ใจมั่น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้าง และการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถาม ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ ว.192/2555

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

9 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณโกสุม หอมเกตุ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางกรรณิการ์ บุชบา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารวัตกรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ศาสตราจารย์ ดร.วิวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ประกอบ ใจมั่น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้าง และการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถาม ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ ว.192/2555

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

9 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวาสนา สุขสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางกรรณิการ์ บุชบา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ประกอบ ใจมั่น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิญญา เลิศไกร)

ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ 201/2555

โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

9 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางภรณ์ภรณ์ บุษบา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารวัตกรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรวรรณ จงจิตร์ ศิริจिरกาล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ประกอบ ใจมั่น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการนำเครื่องมือ การวิจัยมาทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอน และนักเรียนโรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อนำไปหาค่า อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นางสาวธัญรัตน์ คำแหง ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เลิศไกร)
ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ 216/2555

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจี้ อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลเมืองทุ่งสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางกรรณิการ์ บุชบา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารวัดกรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองทุ่งสง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ประกอบ ใจมั่น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถาม กับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาต ให้นางกรรณิการ์ บุชบา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากหน่วยงานและบุคลากรดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ภาคผนวก ค

- เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- แบบทดสอบก่อน – หลังเรียน เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบวัดทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ก่อนเรียน – หลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง จำนวน 30 ข้อ (30 คะแนน) ข้อถูก 1 คะแนน และ ข้อผิด 0 คะแนน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ในช่องที่ตรงกับ ก ข ค และ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

๐) กลอนสุภาพ 1 วรรค มีกี่คำ

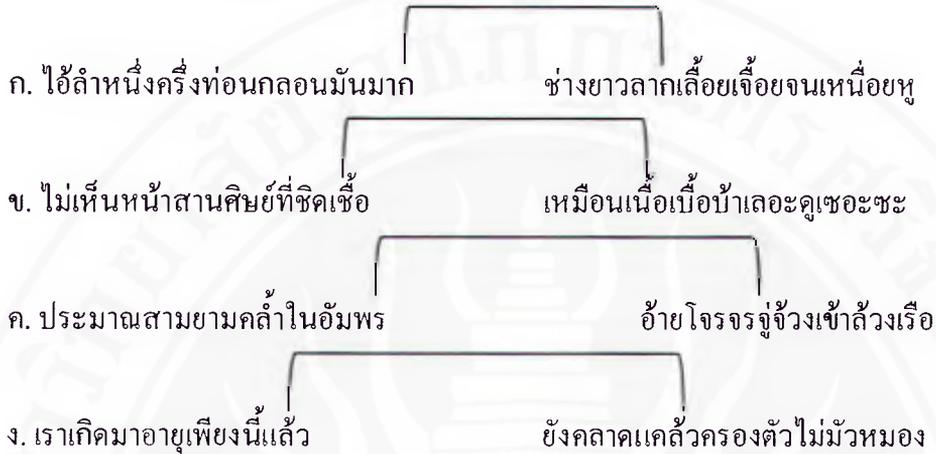
ก. 5 คำ ข. 6 คำ ค. 7 คำ ง. 8 คำ

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๐				x

- คำว่า **กราบ** คล้องจองกับคำใด
 ก. ทราบ ข. กอบ ค. ตาม ง. จอม
- ข้อใดไม่ใช่คำคล้องจอง
 ก. หมาย – ฝ่าย ข. เรื่อง – เรือ ค. คิด – จิต ง. โกลน – โคน
- ข้อใดเป็นคำคล้องจอง 3 พยางค์
 ก. เดินทางไกล แสนเหนื่อยล้า ข. อยากพักผ่อน กินอาหาร
 ค. ฟ้าสดใส ใจบริสุทธิ์ ง. เที้ยวทะเล ชมปูปลา
- ข้อใดเป็นคำคล้องจองของคำว่า **ความพอเพียง**
 ก. เพิ่มพูนทรัพย์ ข. เลี้ยงชีพรอด
 ค. อยากจดจำ ง. น้อมนำชาติ
- ข้อใดมีคำคล้องจองทั้งหมด
 ก. น้ำใจ ดีจริง ผู้คน ข. อาหาร อร่อย ชวนกิน
 ค. ความดี มีใจ ไสสค ง. ขอบคุณ ขอบใจ ทุกคน

14. ข้อใดโยงสัมพันธ์ระหว่างวรรคผิด

15. ข้อใดมีสัมพัทธ์สระในวรรคมากที่สุด

ก. มีแพรผ้าสารพัดสีม่วงทอง	ทั้งสิ่งของชาวเหลืองเครื่องสำเภา
ข. ขอเดชะพระพุทธรูปช่วย	แม่นมอดม้วยกลับชาติวาสนา
ค. ขอเดชะอานูภาพพระทศพล	ให้ผ่องพันภัยพาลสำราญกาย
ง. อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา	อยู่คู่ฟ้าดินได้ดังใจปอง

16. ข้อใดกล่าวถึงคำสัมพัทธ์อักษรได้ถูกต้องที่สุด

- ก. มีพยัญชนะต้น สระ และมาตราตัวสะกดเดียวกัน
- ข. มีพยัญชนะและสระเดียวกัน
- ค. มีสระและมาตราตัวสะกดเดียวกัน
- ง. มีพยัญชนะต้นชนิดเดียวกันหรือมีเสียงคู่กัน

17. ข้อใด ไม่มี คำสัมพัทธ์อักษร

ก. บริสุทธิ์คุดั่ง	ข. กราบกรานอ่อนนออน
ค. ข้าวยากหมากแพง	ง. วุ่นวายสับสน

18. “เหมือนโศกพื้ที่ชำระกำเจือ เพราะรักเรือแรมสวาทมาคลาดคลาย” ข้อใดเป็นสัมพัทธ์อักษร

ก. พื้ ที่	ข. คลาด คลาย	ค. โศก พื้	ง. เหมือน เจือ

19. ข้อใดมีสัมพัทธ์อักษรน้อยที่สุด

ก. ยังคลาดแคล้วครองตัวไม่มัวหมอง	ข. คุณเจียบเหงาเศร้าทรวงและหนองหนัก
ค. รักร้างราร้างเริ่มร้างรัก	ง. คุณในวังยังเห็นหอพระอิฐ

20. ข้อใดเรียงลำดับวรรคของกลอนสุภาพได้ถูกต้อง
- ก. สดับ รong ส่ง รับ ข. สดับ รับ รong ส่ง
ค. รong สดับ รับ ส่ง ง. รับ รong ส่ง สดับ
21. “โอ้คิดมาสารพัดจะตัดขาด ตัดสวาทตัดรักมิยกไหว
ถวิลหวังนั่งนึกอนาถใจ ถึงเกาะใหญ่ราชครามพoyามเย็น”
จากข้อความ “ถวิลหวังนั่งนึกอนาถใจ” คือ วรรคอะไร
- ก. วรรคสดับ ข. วรรครับ ค. วรรครอง ง. วรรคส่ง
22. “เป็นเงาเง้าน้ำเงิงคูเวียงเวียง ทั้งกว้างขวางขวัญหายไม่วายเหลือย
เห็นคุ่มคุ่มหนุ่มสาวเสียดกราวเกรียว ล้วนเรือเพรียวพร้อมหน้าพวกปลาเลย”
จากบทกลอน “วรรคสดับ” คือวรรคในข้อใด
- ก. เป็นเงาเง้าน้ำเงิงคูเวียงเวียง ข. ทั้งกว้างขวางขวัญหายไม่วายเหลือย
ค. เห็นคุ่มคุ่มหนุ่มสาวเสียดกราวเกรียว ง. ล้วนเรือเพรียวพร้อมหน้าพวกปลาเลย
23. บาทเอกของกลอนสุภาพ มีวรรคใดบ้าง
- ก. วรรคสดับ กับ วรรคส่ง ข. วรรคสดับ กับ วรรครับ
ค. วรรครับ กับ วรรครอง ง. วรรครอง กับ วรรคส่ง

นักเรียนอ่านกลอนสุภาพ 2 บท แล้วตอบคำถามข้อ 24 – 25

ครันรุ่งเช้าเข้าเป็นวันอุโบสถ	เจริญธรรมมาบูชาฉลอง
ไปเจดีย์ที่ชื่อภูเขาทอง	ดูสูงล่องลอยฟ้านภลัย
อยู่กลางทุ่งรุ่งโรจน์สันโดษเด่น	เป็นที่เล่นนาวาคงคาไส
ที่พื้นลานฐานปัทม์ถัดบันได	คงคาไหลล้อมรอบเป็นขอบคัน

(นิตราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

24. ข้อใดเป็นคำสัมผัสนอก บาทเอกของบท 1
- ก. เข้า – เข้า ข. สด – รส
ค. ฉลอง – ทอง ง. มา – ชา
25. ข้อใดเป็นคำสัมผัสระหว่างบท
- ก. สด – รส ข. ทอง – ล่อง
ค. เเด่น – เล่น ง. ลัย – ไส

26. ข้อใด ไม่ใช่ สัมผัสใน

ก. เข้า – เข้า ข. ล่อง – ลอย ค. รุ่ง – โรจน์ ง. เค่น – เล่น

27. ข้อใดคือสัมผัสสระ

ก. กวาด – เกวียน ข. สาด ข ราด ค. เต็ม – ตาม ง. ผ่น – ฝ่าย

28. ควรนำข้อความในข้อใดมาเติมในช่องว่าง แล้วทำให้กลอนนี้ถูกต้องและมีเนื้อหาที่เหมาะสม

“หมั่นปิดทองหลังพระละความชั่ว

ตั้งตนดีเป็นแบบอย่างห่างทุกข์ภัย มีทำบุญอุทิศพรหังได้ดี”

ก. ทำให้ใจบริสุทธิ์ผุดผ่องใส ข. ทำใจตัวบริสุทธิ์ผุดผ่องใส
ค. ทำความดีบริสุทธิ์ผุดผ่องใส ง. ทำหัวใจให้บริสุทธิ์ผุดผ่องใส

29. จงเติมคำสัมผัสนอกที่หายไปของกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามข้อบังคับและได้ใจความอย่างเหมาะสม

“อย่าโลภมากหวังได้ในทรัพย์สิน อย่าโง่กินคิดป่วนปั่น.....

อยู่อย่างรู้พอเพียง..... อยู่สร้างค่าหลักการประมาณตน”

ก. ไร้ตัวตน , ต้องอดทน ข. สร้างปัญหา , เลี้ยงชีวา
ค. คำเนินมา , คำเนินตาม ง. ตามครรลอง , ความดีงาม

30. จงเติมคำสัมผัสนอกที่หายไปของกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามบังคับและได้ใจความอย่างเหมาะสม

“ ทศพิชราชธรรมนำทางผ่อง สร้าง.....เป็นหลักเป็นศักดิ์ศรี

คือศูนย์รวมศรัทธาสამัคคี จอม.....เลิศคำริผลิโครงการ”

ก. คุณค่า , ราชันย์ ข. ครรลอง , จักรี
ค. ความดี , จักรี ง. คุณธรรม , เจิดจ้า

31. จงเติมคำที่หายไปของกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามบังคับและได้ใจความอย่างเหมาะสม

“ เลือดก็หยาดที่หยดรดแผ่นดิน ไหลรวม.....ศาสนา

ก็ชีวิตเข้าสู่ผู้..... เพื่อรักษาเอกราช.....”

ก. ชาตินิยม , รินสร้างชาติ , ไทยมา ข. รินสร้างชาติ , ไทยมา , ชาตินิยม
ค. รินสร้างชาติ , ชาตินิยม , ไทยมา ง. ไทยมา , ชาตินิยม , รินสร้างชาติ

32. ข้อใดเรียงลำดับกลอนสุภาพได้ถูกต้องตามลักษณะบังคับและได้ใจความ

- 1 อย่าให้ใครมาคุกคามหยามศักดิ์ศรี
- 2 เอ่ยคำนี้ “รักนะ...ประเทศไทย”
- 3 รู้หวงแหนแผ่นดินแม่ดูแลไว้
- 4 อยากจะพูดย้าดั่งดั่งสักล้านที

ก. 3 2 1 4

ข. 3 4 2 1

ค. 3 1 4 2

ง. 3 1 2 4

33. ข้อใดเรียงลำดับกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับและได้ใจความ

- 1 ศิลปะประเพณีมีคุณค่า
- 2 ธรรมชาติงามตาน่าเยี่ยมชมเยือน
- 3 ยิ้มสยามงามหนักหนาหาใดเหมือน
- 4 มิเชะเขื่อนน้ำใจไทยแบ่งปัน

ก. 1 3 2 4

ข. 1 3 4 2

ค. 1 2 3 4

ง. 1 4 3 2

34. จงเรียงลำดับกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับและได้ใจความ

- 1 เปลี่ยนระบอบก็ครั้งรัฐปัญหา
- 2 เมื่อเงินตราถืออำนาจเหนือชาติไทย
- 3 ยังไม่เห็นผู้นำไฟ้ธรรมมา
- 4 ปฏิรูปปฏิวัติรัฐก็รอบ

ก. 1 2 3 4

ข. 1 3 2 4

ค. 4 3 2 1

ง. 4 1 3 2

35. คำว่า “ก้าม” มีเสียงวรรณยุกต์ใด

ก. เสียงสามัญ

ข. เสียงเอก

ค. เสียงโท

ง. เสียงจัตวา

36. เสียงวรรณยุกต์ทำวรรณคดี ไม่นิยมเสียงสามัญเพราะอะไร

ก. ขาดความไพเราะ

ข. สัมผัสกับวรรณคดีไม่ได้

ค. หาคำมาสัมผัสยาก

ง. ขาดสัมผัสใน

37. ควรใช้คำในข้อใดเติมในคำสุดท้ายของวรรครับ แล้วทำให้มีเสียงไพเราะที่สุด

“เป็นเด็กมันขยันเรียนเพียรศึกษา ปลุกปัญญาให้โดดเด่นเป็น.....”

ก. การงาน

ข. อารมณ์

ค. บรรเทา

ง. พื้นฐาน

38. วรรณคดีที่มีเสียงวรรณยุกต์เหมาะสมที่จะเติมลงในวรรครองของกลอนสุภาพบทนี้
- “รัฐต้องร่วมรวมราษฎร ราษฎรพึ่งรัฐ ชาติเด่นชัดความยิ่งใหญ่ใช้เหยียดหยาม
 ร่วมสรรค์สร้างความคิดไว้ไม่ส่ายเกิน”
- ก. ก่อสันตผลิรมเย็นไทยเด่นนาม ข. ก่อสันตผลิรมเย็นเป็นสยาม
 ค. ก่อสันตผลิรมเย็นนำเกรงขาม ง. ก่อสันตผลิรมเย็นไม่ผลิผลาม
39. วรรณคดีที่มีเสียงวรรณยุกต์เหมาะสมที่จะเติมลงในวรรคส่งของกลอนสุภาพบทนี้จึงจะมีเสียงวรรณยุกต์ที่นิยมแต่งกันมากที่สุด
- “ครูคือปิ่นแห่งศิลปศาสตร์ปราชญ์ของศิษย์ ถูกหรือผิดคิดแก้ไขให้เหมาะสม
 ครูใช้ใจเขียนร่างสร้างสังคม ครูคลายปมปัญหาด้วย.....”
- ก. มิเสื่อมสูญ ข. พาสดใส ค. การุณย์ ง. ไฉน
40. ข้อใดมีลักษณะเป็นกลอนสุภาพ
- ก. ขอเคาะอนุญาตภาพพระทศพล ให้ส่องพันภัยพาลสำราญกาย
 ข. ดาวลับดวงดับแล้ว ร่ำไรลงแล
 ค. อย่ารักเหากว่าผม อย่ารักลมกว่าน้ำ
 ง. อย่าผูกมิตรคนจน ท่านสอนอย่าสอนคอบ

เฉลย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ

1.	ก	11.	ก	21.	ก	31.	ข
2.	ข	12.	ก	22.	ก	32.	ค
3.	ค	13.	ค	23.	ข	33.	ก
4.	ข	14.	ข	24.	ข	34.	ง
5.	ก	15.	ง	25.	ง	35.	ค
6.	ง	16.	ง	26.	ง	36.	ก
7.	ง	17.	ค	27.	ข	37.	ง
8.	ข	18.	ข	28.	ง	38.	ก
9.	ง	19.	ง	29.	ข	39.	ค
10.	ก	20.	ข	30.	ก	40.	ก

วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ โดยการหาค่าร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบประจำชุดฝึกทักษะของชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ ทั้ง 12 ชุด และค่าร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง

แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน - หลังเรียน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\sum R$		
1.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
2.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
3.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
4.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
5.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
6.	+1	0	-1	0	0	ไม่เหมาะสม
7.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
8.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
9.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
10.	0	+1	+1	2	0.66	เหมาะสม
11.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
12.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
13.	+1	-1	+1	1	.33	ไม่เหมาะสม
14.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
15.	+1	-1	+1	1	.33	ไม่เหมาะสม
16.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
17.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
18.	+1	0	+1	2	0.66	เหมาะสม
19.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
20.	-1	+1	+1	1	.33	ไม่เหมาะสม
21.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR		
22.	-1	+1	+1	1	.33	ไม่เหมาะสม
23.	-1	+1	+1	1	.33	ไม่เหมาะสม
24.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
25.	+1	+1	-1	1	.33	ไม่เหมาะสม
26.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
27.	-1	+1	+1	1	.33	ไม่เหมาะสม
28.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
29.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
30.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
31.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
32.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
33.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
34.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
35.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
36.	+1	+1	0	2	0.66	เหมาะสม
37.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
38.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
39.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
40.	0	+1	0	1	0.33	ไม่เหมาะสม
41.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
42.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
43.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
44.	+1	-1	+1	1	0.33	ไม่เหมาะสม
45.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
46.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
47.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
48.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR		
49.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม
50.	+1	+1	+1	3	1	เหมาะสม

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน - หลังเรียน

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (P)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (P)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
1.	.26	.21	21.	.38	.29
2.	.34	.29	22.	.42	.21
3.	.46	.64	23.	.40	.21
4.	.54	.36	24.	.34	.29
5.	.64	.71	25.	.32	.36
6.	.64	.29	26.	.24	.36
7.	.66	.64	27.	.38	.71
8.	.56	.71	28.	.56	.57
9.	.64	.50	29.	.48	.64
10.	.38	.50	30.	.46	.43
11.	.40	.64	31.	.46	.64
12.	.26	.21	32.	.46	.29
13.	.48	.57	33.	.30	.21
14.	.54	.79	34.	.20	.36
15.	.50	.36	35.	.40	.21
16.	.50	.36	36.	.34	.29
17.	.32	.21	37.	.40	.71
18.	.48	.50	38.	.32	.29
19.	.50	.71	39.	.30	.29
20.	.42	.21	40.	.42	.21

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ = .83

ภาคผนวก จ

คู่มือครูการใช้ชุดฝึกทักษะสำหรับครู

เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คู่มือครูการใช้ชุดฝึกทักษะสำหรับครู

เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนในการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

1. ก่อนใช้ชุดฝึกทักษะ ครูต้องศึกษารายละเอียดคำแนะนำการใช้ชุดฝึกทักษะให้เข้าใจก่อนทุกครั้ง
2. ครูคอยแนะนำ ตอบข้อสงสัยเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ
3. ครูคอยเสริมแรง กระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียน

คำนำ

การจัดทำชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาการแต่งกลอนสุภาพ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดทำขึ้นตามแนวความคิด หลักจิตวิทยา และกฎการเรียนรู้ตามหลักการสร้างชุดฝึกทักษะที่ดี เช่น การเรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้นและความสามารถของนักเรียน ภายในชุดฝึกทักษะจะมีภาพประกอบน่าสนใจให้ผู้เรียนฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพจนเกิดความชำนาญ การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการเรียนรู้ มีทั้งหมด 12 ชุด ได้แก่ คำคล้องจอง คำสัมผัสสระ คำสัมผัสอักษร ข้อบังคับของกลอนสุภาพ ข้อบังคับของกลอนสุภาพ จักรกระบวนการกลอนสุภาพ ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ การแต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากความประทับใจ การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากจินตนาการ การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากภาพ การแต่งกลอนสุภาพ 2 บท ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่ยากเป็น ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานในการแต่งกลอนสุภาพ อันจะทำให้สามารถเขียนแต่งบทกลอนสุภาพได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ มีเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำภาษาอย่างสละสลวยและเหมาะสม เป็นการแต่งบทร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น

ชุดฝึกทักษะในบางชุด ผู้จัดทำได้คัดเลือกบทร้อยกรองหรือบทกวีที่บรมครูสุนทรภู่และผู้เชี่ยวชาญได้ประพันธ์ไว้อย่างไพเราะงดงามและมีคุณค่า มีข้อคิดคติเตือนใจให้ผู้เรียนได้อ่านและปฏิบัติกิจกรรม สำหรับชุดฝึกทักษะในชุดการแต่งกลอนสุภาพนั้น มีแบบฝึกทักษะบางส่วนที่ผู้จัดทำประพันธ์บทร้อยกรองขึ้นเองเพื่อให้ นักเรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์แต่งเติมบทกลอนสุภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้เรียน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพชุดนี้จะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ในด้านการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย รวมทั้งจะสามารถสร้างจิตสำนึกที่ดี ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทย มีความรัก ความหวงแหนและภาคภูมิใจในภาษาประจำชาติตลอดจนการอนุรักษ์ภาษาไทยให้เป็นสมบัติของชาติสืบต่อไป

กรรณิการ์ บุญบา

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ	ก
ชุดฝึกทักษะที่ 1 คำคล้องจอง	2
ชุดฝึกทักษะที่ 2 คำสัมผัสสระ.....	15
ชุดฝึกทักษะที่ 3 คำสัมผัสอักษร.....	27
ชุดฝึกทักษะที่ 4 คำสัมผัสนอก.....	38
ชุดฝึกทักษะที่ 5 ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ.....	57
ชุดฝึกทักษะที่ 6 จัดกระบวนการกลอนสุภาพ.....	71
ชุดฝึกทักษะที่ 7 แต่งกลอนสุภาพ.....	87
ชุดฝึกทักษะที่ 8 ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ.....	103
ชุดฝึกทักษะที่ 9 แต่งกลอนสุภาพ 1 บท เกี่ยวกับเรื่องประทับใจ.....	113
ชุดฝึกทักษะที่ 10 แต่งกลอนสุภาพ 1 บทเกี่ยวกับจินตนาการ.....	118
ชุดฝึกทักษะที่ 11 แต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากภาพ.....	124
ชุดฝึกทักษะที่ 12 แต่งกลอนสุภาพ 2 บทเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่นักเรียนอยากเป็น.....	131

คำแนะนำในการใช้ชุดฝึกทักษะ

1. คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน

ในการใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการเขียนบทร้อยกรอง เรื่องการแต่งกลอนแปดประกอบการสอน ควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ครูผู้สอนศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และคำชี้แจงในการใช้ชุดฝึกทักษะ และเตรียมอุปกรณ์การสอน ตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรม
- 1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนความรู้เรื่องการแต่งกลอนสุภาพ
- 1.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรม
- 1.4 มอบหมายงานนักเรียนทำแบบฝึกทักษะตามลำดับจากง่ายไปหายาก
- 1.5 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเรียนและปฏิบัติงาน
- 1.6 ตรวจสอบผลงานการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และบันทึกผลคะแนนการทำแบบฝึกทักษะ
- 1.7 ทดสอบหลังเรียนเพื่อประเมินผลการพัฒนาของนักเรียน

2. คำแนะนำสำหรับนักเรียน

วิธีการใช้แบบฝึกทักษะ

- 2.1 นำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่องการแต่งกลอนสุภาพมาใช้ในการทำแบบฝึกทักษะแต่ละชุด
- 2.2 ฝึกให้สม่ำเสมอเพื่อพัฒนาทักษะในการแต่งกลอนสุภาพ
- 2.3 ในการฝึกทักษะใหม่ นักเรียนต้องไม่ทิ้งทักษะเดิมที่เคยฝึกไว้แล้ว

โครงสร้างเนื้อหา

โครงสร้างเนื้อหาของแบบฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 คำคล้องจอง
- ชุดที่ 2 คำสัมผัสสระ
- ชุดที่ 3 คำสัมผัสอักษร
- ชุดที่ 4 ข้อบังคับของกลอนสุภาพ
- ชุดที่ 5 คำสัมผัสนอก
- ชุดที่ 6 แต่งกลอนสุภาพ
- ชุดที่ 7 จัดกระบวนการกลอนสุภาพ
- ชุดที่ 8 ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ
- ชุดที่ 9 แต่งกลอนสุภาพ 1 บท เกี่ยวกับเรื่องประทับใจ
- ชุดที่ 10 แต่งกลอนสุภาพ 1 บทเกี่ยวกับจินตนาการ
- ชุดที่ 11 แต่งกลอนสุภาพ 1 บทจากภาพ
- ชุดที่ 12 แต่งกลอนสุภาพ 2 บทเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่นักเรียนอยากเป็น

การทำแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพแต่ละชุดมีขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (ใช้ในชั่วโมงแรก)
2. อ่านคำชี้แจงการทำแบบฝึกทักษะในแต่ละชุด
3. ศึกษาตัวอย่างการทำแบบฝึกทักษะให้เข้าใจ
4. ศึกษาใบความรู้และทำแบบฝึกทักษะแต่ละชุดตามลำดับ
5. ตรวจสอบคำตอบได้จากใบเฉลยท้ายแบบฝึกทักษะ
6. ทำแบบทดสอบหลังเรียน (ใช้ในชั่วโมงสุดท้าย)

ยินดีต้อนรับเข้าสู่ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ

ให้ครูปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนในการศึกษา

1. ก่อนจะให้ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูต้องแนะนำนักเรียนให้ศึกษาตัวอย่างเพื่อทำความเข้าใจก่อนทุกครั้ง
2. เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ให้ถามเพื่อนๆหรือคุณครูได้
3. ครูเฉลยคำตอบเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว
4. ครูคอยให้กำลังใจ เสริมแรงนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจเรียนและตั้งใจทำแบบฝึกหัด

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 1
เรื่อง คำคล้องจอง

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่องคำคล้องจอง

จำนวน 1 ชั่วโมง

● สาระสำคัญ

คำคล้องจอง เป็นลักษณะหนึ่งของการเขียนบทร้อยกรอง การเขียนคำคล้องจองทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน และง่ายต่อการจดจำ

● จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของคำคล้องจองได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนคำคล้องจองได้ถูกต้อง

● กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเล่นเกมปริศนาคำทาย โดยครูเป็นผู้ทายแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น
 - อะไรเอ่ย รูปร่างกลมๆ มีลมข้างใน เด็กรๆ ชอบใจ ซื่อ ไปถือเล่น? (ลูกโป่ง)
 - อะไรเอ่ย สุกไม่รู้หอม งอมไม่รู้หล่น สุกคาต้น? (ดาว)
 - อะไรเอ่ย มีปาก ไม่มีฟัน กินข้าวทุกวัน ได้มากกว่าคน? (หม้อข้าว)
 - อะไรเอ่ย ตอนเด็กนุ่งขาว ตอนสาวนุ่งเขียว ตอนแก่नุ่งแดง? (พริก)
2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียน
3. ครูแจกใบความรู้เรื่อง คำคล้องจอง ให้นักเรียนอ่าน 5 นาที แล้วถาม คำคล้องจองคืออะไร
4. ครูอธิบายถึงลักษณะของคำคล้องจองว่าคำคล้องจองคือคำที่มีสระเสียงเดียวกันหรือมีตัวสะกดเดียวกัน ซึ่งมีคำคล้องจอง 1 พยางค์ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์
5. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างคำคล้องจอง 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียง และอภิปรายถึงข้อแตกต่างของคำคล้องจอง

6. ให้นักเรียนช่วยกันต่อคำคล้องจองดังนี้

- คำคล้องจอง 1 พยางค์ เช่น นัก รัก พัก
- คำคล้องจอง 2 พยางค์ เช่น นักเรียน เขียนอ่าน
- คำคล้องจอง 3 พยางค์ เช่น นื่องของฉัน ขยันเรียน
- คำคล้องจอง 4 พยางค์ เช่น คุณครูที่ดี มีลูกศิษย์รัก

7. นักเรียนช่วยกัน สรุปลักษณะของคำคล้องจอง

8. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 1

●การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการเขียนยกตัวอย่างคำคล้องจอง
2. ตรวจสอบความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 1

ใบความรู้ เรื่อง คำคล้องจอง

คำคล้องจอง

คำคล้องจอง หมายถึง คำที่มีสระเดียวกัน มีตัวสะกดใน มาตราเดียวกัน ส่วนวรรณยุกต์จะเป็นรูปใด เสียงใดก็ได้ คำคล้องจองมี 4 ประเภทดังนี้

1. คำคล้องจอง 1 พยางค์ หมายถึง คำที่ออกเสียงครั้งเดียว มีเสียงสระเดียวกันมีตัวสะกดใน มาตราเดียวกัน ส่วนรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน ได้ เช่น นื่อง มอง ฟอง

2. คำคล้องจอง 2 พยางค์ หมายถึง กลุ่มคำ 2 พยางค์ ตั้งแต่ 2 กลุ่มคำขึ้นไปที่พยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้า มีเสียงคล้องจองกับพยางค์แรก หรือพยางค์ที่ 2 ของกลุ่มคำหลัง เช่น นักเรียน เขียน อ่าน งานหนัก รักเพื่อน

3. คำคล้องจอง 3 พยางค์ หมายถึง กลุ่มคำ 3 พยางค์ ตั้งแต่ 2 กลุ่มคำขึ้นไปที่พยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้า มีเสียงคล้องจองกับพยางค์แรก หรือพยางค์ที่ 2 ของกลุ่มคำหลัง เช่น เจ้าหมาน้อย ดู หงอยเหงา ตาเศร้าหนัก

4. คำคล้องจอง 4 พยางค์ หมายถึงกลุ่มคำ 4 พยางค์ ตั้งแต่ 2 กลุ่มคำขึ้นไปที่พยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้า มีเสียงคล้องจองกับพยางค์แรก หรือพยางค์ที่ 2 หรือพยางค์ที่ 3 ของกลุ่มคำที่อยู่ถัดไป เช่น ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน , น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย , ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา 2545:19

แบบฝึกทักษะที่ 1.1

เรื่อง คำคล้องจอง

ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง 1 พยางค์ ต่อจากคำที่กำหนดให้(5 คะแนน)

ตัวอย่าง

เหนียว คล้องจองกับ เกี้ยว เลี้ยว เปรี้ยว

1.ปลา	คล้องจองกับ
2.แก้ว	คล้องจองกับ
3.กราบ	คล้องจองกับ
4.เดือน	คล้องจองกับ
5.ปลอด	คล้องจองกับ
6.ชน	คล้องจองกับ
7.ความ	คล้องจองกับ
8.คิด	คล้องจองกับ
9.สั้น	คล้องจองกับ
10.แหล่ง	คล้องจองกับ

เตรียมใจก่อนมีของทำบุญด้วย

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.1

ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง 1 พยางค์ ต่อจากคำที่กำหนดให้

เหนียว คล้องจองกับ เกี่ยว เลี้ยว เปรี๊ยะ

1.ปลา	คล้องจองกับ	นา	ตา	กา	ยา
2.แก้ว	คล้องจองกับ	แล้ว	แนว	แมว	แถว
3.กราบ	คล้องจองกับ	ทราบ	หายาบ	ทาบ	ราบ
4.เดือน	คล้องจองกับ	เลื่อน	เหมือน	เถื่อน	เดือน
5.ปลอดภัย	คล้องจองกับ	รอด	กอด	ทอด	มอด
6.ชน	คล้องจองกับ	ชน	กรน	บ่น	ทน
7.ความ	คล้องจองกับ	ยาม	คราม	นาม	ถาม
8.คิด	คล้องจองกับ	นิต	ผิด	อิฐ	ศิษย์
9.สั้น	คล้องจองกับ	กัน	ฝัน	ชัน	มัน
10.แหล่ง	คล้องจองกับ	แก้ง	แทง	แบ่ง	แรง

หากใครจะแต่งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

ควร ให้อยู่ในเวลาที่ห้ามของลูกเอง

แบบฝึกทักษะที่ 1.2

ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง 2 พยางค์ ที่มีเสียงรับสัมผัสและมีความหมายต่อจากคำที่กำหนดให้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

1.ภูเขา	คล้องจองกับ	เราสู้	คูงาน	การเรือน	เพื่อนเรา
2.ห้องนอน	คล้องจองกับ
3.คุณครู	คล้องจองกับ
4.สัมผัส	คล้องจองกับ
5.อำนาจ	คล้องจองกับ
6.เรียนรู้	คล้องจองกับ
7.รายงาน	คล้องจองกับ
8.สินค้า	คล้องจองกับ
9.บำรุง	คล้องจองกับ
10.องค์การ	คล้องจองกับ

ขอให้นักเรียนทุกคนลองทำด้วยนะคะ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.2

ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง 2 พยางค์ ที่มีเสียงรับสัมผัสและมีความหมายต่อจากคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

	พี่ชาย	คล้องจองกับ	ชายผ้า	หน้าบ้าน	งานดี	
1.ภูเขา	คล้องจองกับ	เหล่ากอ	ตอผุด	หยุดตัด	สัตว์หนี	
2.ห้องนอน	คล้องจองกับ	ตอนเช้า	เล่าขาน	งานดี	สี่ตัน	
3.คุณครู	คล้องจองกับ	รู้เรื่อง	เปรี๊ยะปราชญ์	อาจหาญ	การศึก	
4.สัมผัส	คล้องจองกับ	จัดแจง	แต่งกลอน	สอนคน	สนใจ	
5.อำนาจ	คล้องจองกับ	ชาติไทย	ใจสู้	รู้คุณ	หนุนนำ	
6.เรียนรู้	คล้องจองกับ	สู้งาน	ผ่านไป	ใครเล่า	เผ่าดู	
7.รายงาน	คล้องจองกับ	การเมือง	เฟื่องฟู	รู้งาน	สนใจ	
8.สินค้า	คล้องจองกับ	มาขาย	ชายหญิง	วังวน	สนใจ	
9.บำรุง	คล้องจองกับ	มุ่งมั่น	ทันที	ดีใจ	ไซโย	
10.องค์การ	คล้องจองกับ	สานต่อ	พอดี	มีโชค	โบกมือ	

ฝึกฝนและลองใช้วิธีนี้กับคำอื่นๆที่นึกออกของคุณดู

แบบฝึกทักษะที่ 1.3

ให้นักเรียนจับคู่คำคล้องจอง 3 พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

☀ ตามลำดับ	จัดขายของ
☀ ระว่างตน	นับจำนวน
☀ ตลาดนัด	พินัยร้าย

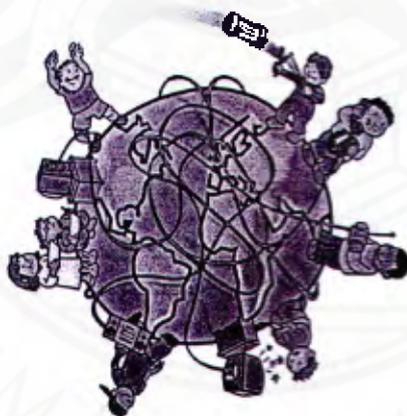
คำตอบ

1. ตามลำดับ	นับจำนวน
2. ระว่างตน	พินัยร้าย
3. ตลาดนัด	จัดขายของ

☀ จุดประสงค์	มีความสุข
☀ พ่อของฉันทัน	ไฟคุณธรรม
☀ ครอบครัวไทย	ทนงานหนัก
☀ อากาศดี	ขยันงาน
☀ ชื่นอุรา	งานมากมาย
☀ คนรุ่นใหม่	ตรงตามข้อ
☀ เกิดเป็นคน	ใจอบอุ่น
☀ ใจเบิกบาน	พาสูดใจ
☀ สันติภาพ	สำราญเหลือ
☀ กิจการ	ปราบสงคราม

กระต่ายคำตอบจะ

จุดประสงค์
พ่อของฉัน
ครอบครัวไทย
อากาศดี
คำตอบ ขึ้นอุรา
คนรุ่นใหม่
เกิดเป็นคน
ใจเบิกบาน
สันติภาพ
กิจการ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.3

ให้นักเรียนจับคู่คำคล้องจอง 3 พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้

ตัวอย่าง

☀ ตามลำดับ	จัดขายของ
☀ ระว่างตน	นับจำนวน
☀ ตลาดนัด	พินภัยร้าย

คำตอบ

1. ตามลำดับ	นับจำนวน
2. ระว่างตน	พินภัยร้าย
3. ตลาดนัด	จัดขายของ

คำตอบ	จุดประสงค์	ตรงตามข้อ
	พ่อของฉัน	ขยันงาน
	ครอบครัวไทย	ใจอบอุ่น
	อากาศดี	มีความสุข
	ชื่นอุรา	พาสุขใจ
	คนรุ่นใหม่	ใฝ่คุณธรรม
	เกิดเป็นคน	ทนงานหนัก
	ใจเบิกบาน	สำราญเหลือ
	สันติภาพ	ปราบสงคราม
	กิจการ	งานมากมาย

แบบฝึกทักษะที่ 1.4

ให้นักเรียนจับคู่คำคล้องจอง 4 พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

☀ พระคุณพ่อแม่	เมฆาประดับ
☀ ท้องฟ้างามตา	มีแต่เพิ่มพูน

คำตอบ

1. พระคุณพ่อแม่	มีแต่เพิ่มพูน
2. ท้องฟ้างามตา	เมฆาประดับ

☀ นักเรียนทุกคน	อย่าคร้านเร่งมือ
☀ ช่วยกันทำงาน	ไม่มีใครชม
☀ รักภาษาไทย	ฝึกฝนอ่านเขียน
☀ เด็กคือไม้ดี	ซาบซึ้งผูกพัน
☀ อ่อนหวานอ่อนไหว	ร่วมใจเขียนอ่าน
☀ เอกาอารมณั์	ให้ใครคนหนึ่ง
☀ ข้าราชการ	อ่อนใจอ่อนแอ
☀ ฉันทน์หัวใจ	ล่องลอยเวหา
☀ คาวเดือนเคลื่อนคล้อย	ทำงานแข่งขัน
☀ ไมตรีตราตรึง	ผสมความเหงา

กระดาศคำตอบจะ

คำตอบ	นักเรียนทุกคน
	ช่วยกันทำงาน
	รักภาษาไทย
	เด็กคือไม่ตี
	อ่อนหวานอ่อนไหว
	เอกอารมณั้
	ข้าราชการ
	ฉันมีหัวใจ
	ความเดือนเคลื่อนคล้อย
	ไมตรีตราดริง

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.4

ให้นักเรียนจับคู่คำคล้องจอง 4 พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้

ตัวอย่าง

☀ พระคุณพ่อแม่ เมฆาประดับ

☀ ท้องฟ้างามตา มีแต่เพิ่มพูน

คำตอบ

1. พระคุณพ่อแม่	มีแต่เพิ่มพูน
2. ท้องฟ้างามตา	เมฆาประดับ

คำตอบ	นักเรียนทุกคน	ฝึกฝนอ่านเขียน
	ช่วยกันทำงาน	อย่าคร้านเร่งมือ
	รักภาษาไทย	ร่วมใจเขียนอ่าน
	เด็กคือไม่ดี	ไม่มีใครชม
	อ่อนหวานอ่อนไหว	อ่อนใจอ่อนแอ
	เอกาธารมณี	ผสมความเหงา
	ข้าราชการ	ทำงานแข่งขัน
	ฉันมีหัวใจ	ให้ใครคนหนึ่ง
	ดาวเดือนเคลื่อนคล้อย	ส่องลอยเวหา
	ไมตรีตราตรึง	ซาบซึ้งผูกพัน

เกณฑ์ประเมินการจับคู่คำคล้องจอง

คำชี้แจง แบบประเมินคำคล้องจองนี้ ใช้สำหรับประเมินการเขียนคำคล้องจองของนักเรียน หากนักเรียนเขียนคำคล้องจองได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

๑. สัมผัสถูกต้อง	ได้คะแนน
๒. เนื้อหามีความเชื่อมโยงกัน	ได้คะแนน
๓. ภาษาถูกต้อง	ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 2

เรื่อง คำสัมผัสสระ

ชื่อ – สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ
เรื่อง คำสัมผัสสระ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 1 ชั่วโมง

● สาระสำคัญ

สัมผัสสระ เป็นลักษณะบังคับของการเขียนกลอนแปด ที่ทำให้เกิดความไพเราะและสนุกสนานในการเรียนรู้ และง่ายต่อการจดจำ

● จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถบอกคำสัมผัสสระได้ถูกต้อง
2. สามารถอ่านและเขียนคำสัมผัสสระได้
3. นักเรียนสามารถนำคำสัมผัสสระไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

● กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูชูบัตรคำ ลด-มด, กบ-ตบ, กลม-กอง, เรไร-ไปนา ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันแล้วให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่า คำในบัตรคำนั้นมีชื่อเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
2. ครูยกตัวอย่างคำสุภาษิต “ตคน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันแล้วให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่า คำในบัตรคำนั้นมีชื่อเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
3. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเขียน
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ครูแจกเอกสารใบความรู้เรื่องคำสัมผัสสระให้นักเรียนศึกษา
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำสัมผัสสระ ตามความเข้าใจ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนช่วยกันสรุปคำสัมผัสสระร่วมกัน
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำสัมผัสสระ จากหนังสือเรียนภาษาไทย หรือคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด โดยใช้เวลา 10 นาที
8. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 2

● การวัดผลประเมินผล

1. การเขียนยกตัวอย่างคำสัมผัสสระ
2. ตรวจสอบความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 2

ใบความรู้ คำสัมผัสสระ

คำสัมผัสสระ

คำสัมผัสสระ หมายถึง คำที่มีเสียงสระและตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน ส่วนเสียงวรรณยุกต์จะเป็นรูปใด เสียงใดก็ได้ เช่น ย่า-ป้า, ดู-หูลู, น้ำ-คำ, ข้าว-พราว, ชิต-ปลิด, แพน-เม้น

จะเห็นได้ว่า	ย่า-ป้า	มีสระ อา เหมือนกัน	จึงเป็นคำสัมผัสสระ
	ดู-หูลู	มีสระ อุ เหมือนกัน	จึงเป็นคำสัมผัสสระ
	น้ำ-คำ	มีสระ อำ เหมือนกัน	จึงเป็นคำสัมผัสสระ
	ข้าว-พราว	มีสระ อา เหมือนกัน	จึงเป็นคำสัมผัสสระ
		และมีตัวสะกดในแม่เกอว	
		เหมือนกัน	
	ชิต-ปลิด	มีสระ อิ เหมือนกัน	จึงเป็นคำสัมผัสสระ
		และมีตัวสะกดในแม่กด	
		เหมือนกัน	
	แพน-เม้น	มีสระ แอ เหมือนกัน	จึงเป็นคำสัมผัสสระ
		และมีตัวสะกดในแม่กน	
		เหมือนกัน	

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา 2545:63

แบบฝึกทักษะที่ 2.1

ให้นักเรียนเรียงคำสัมผัสสระตามมาตราตัวสะกดต่อไปนี้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ตาย แปลก หมายถึง ร้าย แลก กาย แหก แหวก หลาย แจก

คำตอบ 1. ตาย หมายถึง ร้าย กาย หลาย

2. แปลก แลก แหก แหวก แจก

จิง	ลาก	อ้วน	กร	เรียง	เขียว	เฉียง	เตียง	นอน	แก้ม
เคียว	เคียว	เกี้ยว	คด	กวน	ขด	เข้ม	เพื่อน	เพื่อน	ควร
เหวี่ยง	เครื่อง	แรม	ทราบ	ภาพ	ซึ่ง	เปลือง	ฝั่ง	เหมือน	คน
ถึง	หยาบ	สอน	ชน	แถม	ก้อน	เรื่อง	เชื่อง	ชวน	เขื่อน

คำตอบ	1.เลี้ยง
	2.เขียว
	3.เหลือง
	4.ทราบ
	5.หนึ่ง
	6.นวล
	7.วอน
	8.เดือน
	9.แต้ม
	10.ผล

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 2.1

ให้นักเรียนเรียงคำสัมผัสสระตามมาตราตัวสะกดต่อไปนี้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ตาย แปลก หมายถึง ร้าย แลก กาย แหก แหวก หลาย แจก

คำตอบ 1. ตาย หมายถึง ร้าย กาย หลาย

2. แปลก แลก แหก แหวก แจก

คำตอบ	1.เสียง	เจียง	เตียง	เหวียง	เรียง
	2.เรียว	เจียว	เดียว	เคียว	เกียว
	3.เปลือง	เปลื่อง	เรื่อง	เซื่อง	เคื่อง
	4.กราบ	ทราบ	ภาพ	หาบ	ฉาบ
	5.หนึ่ง	ซึ้ง	ฝั่ง	ถึง	จึ้ง
	6.นวล	กวน	ควร	ชวน	ฮวน
	7.วอน	นอน	สอน	ก้อน	กร
	8.เดือน	เพื่อน	เหมือน	เยือน	เทือน
	9.แต้ม	แก้ม	แย้ม	แถม	แรม
	10.ผล	ยล	คน	ชน	คด

แบบฝึกทักษะที่ 2.2

ให้นักเรียนเรียงคำสัมผัสสระ 2 พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

☀	เล่าเรียน	อ้างแรม
☀	ข้าวปลา	เขียนอ่าน
☀	เดินทาง	อาหาร

คำตอบ	1. เล่าเรียน	เขียนอ่าน
	2. ข้าวปลา	อาหาร
	3. เดินทาง	อ้างแรม

☀	ยกยอ	เฮฮา
☀	ลืกลับ	ละเลย
☀	สรวลเส	อาหาร
☀	ปลอ่ยปละ	ปอป๋น
☀	บ้านช่อง	ป้ายสี่
☀	ข้าวปลา	ราวเรื่อง
☀	สืบสาว	ซับซ้อน
☀	ชักไ้	เต่าต๋น
☀	โง่งง	ห้องหอ
☀	ใส่ร้าย	ไล่เลียง

กระดาษคำตอบจะ

คำตอบ	ยกยอ
	ถึกลับ
	สรวลเส
	ปล่อยปละ
	บ้านช่อง
	ข้าวปลา
	สืบสาว
	ซักไซ้
	โง่งง่า
	ใส่ร้าย

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 2.2

ให้นักเรียนเรียงคำสัมผัสสระ 2 พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้ (5 คะแนน)

☀ เล่าเรียน	อ้างแรม
☀ ข้าวปลา	เขียนอ่าน
☀ เดินทาง	อาหาร

คำตอบ	1. เล่าเรียน	เขียนอ่าน
	2. ข้าวปลา	อาหาร
	3. เดินทาง	อ้างแรม

คำตอบ	ยกยอ	ปอบ้าน
	ลี้กลับ	ซับซ้อน
	สรวลเส	เฮฮา
	ปล่อยปลา	ละเลย
	บ้านช่อง	ห้องหอ
	ข้าวปลา	อาหาร
	สืบสาว	ราวเรื่อง
	ชักไฉ่	ไฉ่เสียง
	โง่งง่า	เต่าต๋น
	ใส่ร้าย	ป้ายสี

แบบฝึกทักษะที่ 2.3

ให้นักเรียนโยงเส้นสัมผัสสระภายในวรรคจากบทกลอนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควันโขมง

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ เหล้า-เตา, กลั่น-
ควัน

1.1 เพราะรักใคร่ใจจัดไม่ยี่ดยี่น

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ที่ คือ

1.2 ตรงหน้าโรงโพงพางเขาวางขาย

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ที่ คือ

1.3 ละอองอบรสรื่นชื่นนาสา

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ที่ คือ

1.4 เหลือรำลึกนิกมน้ำตากระเด็น

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ที่ คือ

1.5 อย่าเสียศีลกินสินบนขนเงินหลวง

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ที่ คือ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 2.3

1.1 เพราะรักใจใจจัดไม่ยึดยืน

คำตอบ

คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ ใจ - ใจ , จัด - ยึด

1.2 ตรงหน้าโรงโพงพางเขาว่างขาย

คำตอบ

คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ โรง - โพง , พาง - วาง

1.3 ละอองوبرรื่นชื่นนาตา

คำตอบ

คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ รื่น - ชื่น , นา - ตา

1.4 เหลือรำลิกนิกน่าน้ำตากระเด็น

คำตอบ

คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ ลิก - นิก , น่าน้ำ - ตา

1.5 อย่าเสียทีลกินสินบนขนเงินหลวง

คำตอบ

คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ กิน - สิน , บน - ขน

แบบฝึกทักษะที่ 2.4

ให้นักเรียนโยงเส้นสัมผัสสระต่างวรรคจากบทกลอนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

พระฟังคำน้ำเนตรลงพรากพราก คิดถึงยากยามวิโยคยิ่งโศกศัลย์

คำตอบ คำสัมผัสสระ คือ พราก - ยาก

1.1 หน่อกรรณินทร์สินสมุทรไม่หยุดรั้ง รีบมาทั้งคืนค้ำในน้ำไหล

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ.....

1.2 บรรดาเหล่าชาวบ้านประมาธมาก ต่างมาฝากรักใคร่เหมือนใจหมาย

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ.....

1.3 ตัวข้าบาทจะนิราศออกแรมไพร ให้พันภัยคลาดแคล้วอย่าแผ้วพาน

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ.....

1.4 จงฟังหูไว้หูคอยดูไป เชื่อน้ำใจดีกว่าอย่าเชียว

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ.....

1.5 ความเหน็ดเหนื่อยจะหายไปเมื่อได้พัก แล้วเราจะรู้จักทำงานเป็น

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 2.4

1.1 หน่ออินทรีสนิมทรไม่หยุดรัง ริ่มมาทั้งคืนค้ำในน้ำไหล

คำตอบ คำสัมผัสสระ รัง - ั้ง

1.2 บรรดาเหล่าชาวบ้านประมาณมาก ต่างมาฝากรักใคร่เหมือนใจหมาย

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ มาก - ฝาก

1.3 ตัวข้าบาทจะนิราศออกแรมไพร ให้พันทภัยคลาดแคล้วอย่าแผ้วพาน

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ ไพร - ภัย

1.4 จงฟังหูไว้หูคอยดูไป เชื่อน้ำใจดีกว่าอย่าเชียว

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ ไป - ใจ

1.5 ความเหน็ดเหนื่อยจะหายไปเมื่อได้พัก แล้วเราจะรู้จักทำงานเป็น

คำตอบ คำสัมผัสสระคือ พัก - ัก

เกณฑ์ประเมินการเขียนคำสัมผัสสระ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการเขียนคำสัมผัสสระของนักเรียน หากนักเรียนเขียนคำสัมผัสสระได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. สัมผัสถูกต้อง ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความเชื่อมโยงกัน ได้คะแนน
3. ภาษาถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 3

เรื่อง คำสัมผัสอักษร

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ
เรื่องคำสัมผัสอักษร

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

สัมผัสสระ เป็นลักษณะหนึ่งของการเขียนกลอนแปด ที่ทำให้เกิดความไพเราะและสนุกสนานในบทกลอน

●จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถบอกคำสัมผัสอักษรได้ถูกต้อง
2. สามารถอ่านและเขียนคำสัมผัสอักษรได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถนำคำสัมผัสอักษรไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

●กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูชูบัตรคำ ม้า-มด , กบ-กิน , ลม-ลอง , ดิด-ตาม ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่า คำในบัตรคำนี้มีชื่อเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
2. ครูยกตัวอย่างคำสุภาษิต “ตกล้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่า คำในบัตรคำนี้มีชื่อเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
3. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเขียน
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ครูแจกเอกสาร ใบความรู้เรื่องคำสัมผัสอักษร ให้นักเรียนศึกษา
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำสัมผัสอักษร ตามความเข้าใจ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนช่วยกันสรุปคำสัมผัสอักษรร่วมกัน
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำสัมผัสอักษร จากหนังสือเรียนภาษาไทย หรือคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด โดยใช้เวลา 10 นาที
8. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 3

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 3

ใบความรู้ คำสัมผัสอักษร

คำสัมผัสอักษร

คำสัมผัสอักษรหรือสัมผัสพยัญชนะ หมายถึง คำสัมผัสที่มีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันหรือเสียงคู่กัน(พยัญชนะต้นมีเสียงต่ำหรือสูงคู่กันเรียกว่า อักษรคู่) โดยไม่บังคับเสียงสระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เช่น ลม ลอด ไล่ เลี้ยว หรือ โฉม ฉาย เฉิด ฉิน

- จะเห็นได้ว่า ลม ลอด ไล่ เลี้ยว มีพยัญชนะต้นคือ ล เหมือนกัน ส่วนสระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ต่างกัน ได้จึงเป็นคำสัมผัสพยัญชนะ
- จะเห็นได้ว่า โฉม ฉาย เฉิด ฉิน มีพยัญชนะต้นคือ ฉ เหมือนกัน ส่วนสระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ต่างกัน ได้จึงเป็นคำสัมผัสพยัญชนะ

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา 2545:78-79

แบบฝึกทักษะที่ 3.1

ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสอักษรต่อจากคำที่กำหนดให้ไว้ 5 คำ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

พีน : พิง พูน พาน พวง พัก

1. เรือน					
2. หนาว					
3. กราบ					
4. คน					
5. ลิง					

ไม่ยากเลยใช่ไหม
จะเด็กๆ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3.1

ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสอักษรต่อจากคำที่กำหนดให้ไว้ 5 คำ

1. เรือน	รวย	ริน	ราง	รุม	เรียง
2. หนาว	หนา	หนูน	หนาม	หนึ่	หนอน
3. กราบ	โกรธ	กรวย	กรับ	เกรียม	กรด
4. คน	กวย	เค็ม	คั้น	กาย	เคียง
5. ลิง	ลาย	ลวง	ลับ	ลูก	เลื่อน

หากคำตอบของนักเรียนแตกต่างกับเฉลย
ให้อยู่ในดุลยพินิจของคุณครู

แบบฝึกทักษะที่ 3.2

ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสอักษร 2 พยางค์ ต่อจากคำที่กำหนดให้ไว้ 5 คำ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

รำเรียง : ร้องเรียน รับรู้ แรกเริ่ม ร้อนรน

1.ดม					
ดอม					
2.ฟังพา					
3.ชมเชย					
4.					
อวดอ้าง					
5.เติบโต					

สนุกไหมจ๊ะ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3.2

ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสอักษร 2 พยางค์ ต่อจากคำที่กำหนดให้ไว้ 5 คำ

1.คมคอม	คีมค้ำ	คูคี	เค็ดคม	ควงคี	โค้งคัง
2.พังพา	พลพา	พั้งพิง	พั้งเพย	พั้งพอน	พัดพา
3.ชมเชย	ชื่นชม	ชดช้อย	ชดเชย	แช่มชื่น	ชินชา
4.อวดอ้าง	โอ้อวด	อ้อมอ้วน	อวบอ้วน	อ้อยอ้าย	โอคโอย
5.เต็บโต	เต็มเต็ม	ตักตวง	แต่งเต็ม	ต้วมเต็ม	ตำตา

หากคำตอบของนักเรียนแตกต่างกับเฉลย
ให้อยู่ในดุลยพินิจของคุณครู

แบบฝึกทักษะที่ 3.3

ให้นักเรียนโยงเส้นสัมผัสอักษรภายในวรรคจากบทกลอนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

(5 คะแนน)

ก ก ก ก ก
จักจั่นแจ้วแจ้วหวีดจิ้งหรีดหรีง

คำตอบ คำสัมผัสอักษรในวรรค มีอยู่ 3 ที่ คือ จัก - จั่น - แจ้วแจ้ว - หวีด - หรีด - หรีง

1.1 ยิงเย็นฉ่ำน้ำค้างลงพร่างพราว

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ ที่ คือ

1.2 ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบกับแคบใจ

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ ที่ คือ

1.3 ผิดหรือถูกไม่ตรึกตราเจรจาตาม

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ ที่ คือ

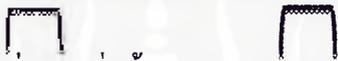
1.4 ถ้าทำดีก็จะดีเป็นศรีศักดิ์

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ ที่ คือ

1.5 ยิ่งโรยแรงร้อนรอนนั้นสิ้นเหลือ

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ ที่ คือ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3.3

1.1 ยั้งเย็นจ่าน้ำค้างลงพร่างพราว

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ ยั้ง – เย็น , พร่าง – พราว

1.2 ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ หนาม – เน็บ , คับ – แคบ

1.3 ผิดหรือถูกไม่ตรกตราเจรจาตาม

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 2 ที่ คือ ตรัก – ตรา , เจา – จา

1.4 ถ้าทำดีก็จะดีเป็นศรีศักดิ์

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 1 ที่ คือ ศรี – ศักดิ์

1.5 ยิ่งโรยแรงร้อนรนนั่นลั่นเหลือ

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรค มีอยู่ 3 ที่ คือ โรย – แรง , ร้อน – รน , ลั่น – เหลือ

แบบฝึกทักษะที่ 3.4

กลอนต่อไปนี้ขาดสัมผัสใน (สัมผัสอักษร) ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ นำมาใส่ให้
ถูกต้องและได้ความหมาย (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ทรงเป็นปราชญ์เรื่องดิน.....ถั่วหน้า แก้ปัญหาเสื่อม.....ทุกถิ่นที่
(ถิ่น , ถิ่น , ถั่ว)

ตอบ

ทรงเป็นปราชญ์เรื่องดินถิ่นถั่วหน้า แก้ปัญหาเสื่อมถิ่นทุกถิ่นที่

1. บิดามารดามีคำขี้ คุณครูสร้าง.....สิ่งให้ศิษย์ได้
คุณของผู้มีพระคุณ.....นำใจ สร้างโลกให้.....สันต์ด้วยกตัญญู
(สรรพ , หนุน , สุข , ไส , ถี)

2. งามน้ำค้างน้ำใจงามใบหน้า งามจรตจรियाอชฌาสัย
งามความรู้คู่ชรรม.....นำใจ งามแบบไทยงามไมตรีมีมนตรา
งามละมุน.....อ้มขามอ้ม..... งามบุญเต็ม.....เต็มเสริมสง่า
งามรอยภาพ.....ซึ่งการ.....พา งามเมตดาการญจิตจุน.....
(แต่ง , แยม , อุ่น , เจือ , น้อม , ศรี , ซาบ , ฟุ้ง)

เกณฑ์ประเมินการเขียนคำศัพท์สัทอักษร

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการเขียนคำศัพท์สัทอักษรของนักเรียน หากนักเรียนเขียนคำศัพท์สัทอักษรได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. สัทศัพท์ถูกต้อง ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความเชื่อมโยงกัน ได้คะแนน
3. ภาษาถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 4

เรื่อง คำสัมผัสนอก

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ
เรื่องคำสัมผัสนอก

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 1 ชั่วโมง

● สาระสำคัญ

การเขียนกลอนแปดให้ดีและมีความไพเราะ สามารถเขียนได้จากคำสัมผัสระหว่างวรรคของสระ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสัมผัสนอก

● จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถสังเกตและอธิบายลักษณะสัมผัสกลอนแปดได้
2. สามารถเขียนโยงแผนผังสัมผัสนอกในบทหรือยกรองที่อ่านได้
3. สาระการเรียนรู้คำสัมผัสนอก

● กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนลักษณะบังคับของกลอนแปดและแผนผังของกลอนแปด
2. ครูให้นักเรียนอ่านกลอนแปดและสังเกตตำแหน่งสัมผัสตามลักษณะบังคับของกลอนแปด แล้วช่วยกันหาคำสัมผัสระหว่างวรรคจากกลอนที่ครูกำหนด
3. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ครูแจกเอกสารใบความรู้เรื่องคำสัมผัสนอกและตัวอย่างกลอนแปดให้นักเรียนศึกษา
5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านกลอนแปดจากตัวอย่าง และสังเกตลักษณะบังคับของบทกลอนแล้วช่วยกัน โยงเส้นสัมผัสนอกของกลอนแปด และเขียนคำสัมผัสนอกให้ตรงกับที่โยงเส้นไว้
6. นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของสัมผัสนอกพร้อมทั้งยกตัวอย่าง
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำสัมผัสนอกของกลอนแปด จากหนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มละ 1 บท โดยแข่งขันกันตามเวลาที่กำหนด กลุ่มไหนเสร็จก่อนและถูกต้องถือว่าเป็นผู้ชนะ
8. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 5

● การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 4

ใบความรู้ คำสัพน์สนอก

คำสัพน์สนอก

สัพน์สนอก ได้แก่ คำสัพน์สนอกวรรค เป็นการสัพน์สบังคับของฉันทลักษณ์ ซึ่งกำหนดให้คำที่อยู่ต่างวรรคหรือต่างบท คล้องจองหรือรับ-ส่งกัน ตาต้องเป็นสัพน์สสระเท่านั้น

ที่มา : วรรณกรรม บำรุงกุล 2537:21

อ่านตัวอย่างกลอนข้างล่างคะ

อันต้นร้ายปลายดีไม่มีโทษ	เป็นประโยชน์ยาวยืนอยู่หมื่นแสน
จะเที่ยวปล้นคนกินเหมือนสิ้นแกน	ถึงมาตร <u>แก่น</u> มีทรัพย์ก็อับอาย

จะเห็นว่า คำสัพน์สนอกในบทแรก มีอยู่ 3 ที่ คือ โทษ-โทษน์, แสน-แกน , แกน-แม่น

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจ <u>มนุษย์</u>	มันแสน <u>สุด</u> ลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยว <u>ลด</u>	ก็ไม่ <u>ลด</u> เหมือนในน้ำใจคน

จะเห็นว่า คำสัพน์สในบทแรก มีอยู่ 3 ที่ คือ มนุษย์-สุด, หนค-ลด,ลด-คค

นอกจากนี้ยังมี สัพน์สระหว่างบท เป็นสัพน์สที่อยู่ต่างบท เป็นการกำหนดให้คำคล้องจองกัน หรือรับ-ส่งสัพน์สกัน เป็นสัพน์สบังคับและต้องเป็นสัพน์สสระเท่านั้น เช่น

พระโทษหวนครวญเพลงวังเวงจิต	ให้คะนึ่งคิดถึงถิ่นถวิลหวัง
ว่าจากเรือนเหมือนนกมาจากรัง	อยู่ข้างหลังก็จะแลชะเง้อคอย
ถึงยามค่ำ่าห้องจะร้องไห้	รำพิไลรัญจวนหวนละห้อย
ไ้อ้ยามคึกคาวเคลื่อนเดือนก็ค้อย	น้ำค้างย้อยเย็นฉ่ำที่อัมพร

(สุนทรภู่)

แบบฝึกทักษะที่ 4.1

ให้นักเรียนโยงสัมผัสคำที่มีสัมผัสจากคำสุดท้ายของวรรคแรก กับคำที่สามของวรรคหลัง จากบทกลอนที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ย่อนวัยเยาว์เราท่านนั้นหวานนั้ก บวกความรักกระจายอยู่คู่ชายหญิง

ตอบ

คำสัมผัส คือ นั้ก สัมผัสกับ รัก

1.1

หากวาดรูปหัวใจใส่กระดาษ กากบาทแบ่งห้องมองสวยหรู

ตอบ

คำสัมผัส คือ สัมผัสกับ

1.2

จะก็ร้อนก็หนาวก็คราผ่าน รวมใจด้านไทยสู้อยู่เสมอ

ตอบ

คำสัมผัส คือ สัมผัสกับ

1.3

จากเหงื่อแม่แรงพ้อต่อเติมคำ ประโยคคือสิ่งที่ยิ่งใหญ่

ตอบ

คำสัมผัส คือ สัมผัสกับ

1.4

รู้เจรจาสดนำอัศจรรย์ อยู่พูดกันอีกสักหน่อยจึงค่อยไป

ตอบ

คำสัมผัส คือ สัมผัสกับ

1.5

ในความงามมีความงามมาตามแต่่ง เพื่อเติมแรงเติมใจคนใฝ่หา

ตอบ

คำสัมผัส คือ สัมผัสกับ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 4.1

1.1 หากวาดรูปหัวใจใส่กระดาษ กากบาทแบ่งห้องมองสวยหรู

ตอบ

คำสัมผัส คือ ดาษ สัมผัสกับ บาท

1.2 จะที่ร้อนก็หนาวก็คราวผ่าน รวมใจด้านไทยสู้อยู่เสมอ

ตอบ

คำสัมผัส คือ ผ่าน สัมผัสกับ ด้าน

1.3 จากเหงื่อแม่แรงพ่อต่อเติมคำ ปริญาคือสิ่งที่ยิ่งใหญ่

ตอบ

คำสัมผัส คือ คำ สัมผัสกับ ญา

1.4 รู้เจราสารพัดนำอัศจรรย์ อยู่พูดกันอีกสักหน่อยจึงค่อยไป

ตอบ

คำสัมผัส คือ จรรย์ สัมผัสกับ กัน

1.5 ในความงามมีความงามมาตามแต่่ง เพื่อเติมแรงเติมใจคนไฝหา

ตอบ

คำสัมผัส คือ แต่่ง สัมผัสกับ แรง

ทั้งหมดที่นี้ไปเลย ๆ ก็จะต้องที่เฉลย

แบบฝึกทักษะที่ 4.2

ให้นักเรียนอ่านบทกลอนต่อไปนี้

แล้วโยงเส้นให้รู้อยู่ที่ใด

สัมผัสนอกบอกที่อยู่ที่ไหน

จงมั่นใจรับล่าห้ำกะแนน

ตัวอย่าง

นางผีเสื้อเชื่อถือรื้อประณต

พระทรงยศจงช่วยชুবอุปถัมภ์

ตามตำราสารพัดไม่ขัดคำ

ช่วยแนะนำอนุกุลอย่าสูญใจ

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่ ประณต-ยศ , ถัมภ์-คำ , คำ-นำ

- 1.1 เหมือนสายแก้วแวววับระยับเยื้อง ซ้อยชำเลื่องชมอุษาคราฉายแสง
 พู่น้ำหนึ่งผุดพุ่งจรงแรง คั่งรุ่งแปลงแปลงฟ้าลงมาดิน

(“สูงขึ้นไป” ขอบฟ้าขลิบทอง : อุชเชณี)

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่.....

- 1.2 มีोन้อยน้อยค้อยवादมาคระสวย อีกมือช่วยกระชับด้ายไกวประกบ
 ดินเหยียบก็กระตุกยกตกกระทบ ค้อยประกบคัดเส้นเป็นคอกดวง

(ดาวระยิบฟ้า : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่.....

- 1.3 ธรรมชาติสร้างสิ่งที่ล้ำค่า สร้างฝันป่า น้ำตกสวย รวยความฝัน
สร้างมนุษย์ สร้างทะเล สร้างคืนวัน สร้างสารพัน ให้คงอยู่คู่กันมา

ตอบ คำสัมผัสนอกมี 3 คู่

- 1.4 ในบางช่วง ของชีวิต มีผิดหวัง ในบางช่วง บางครั้ง ยังพลังเหลือ
ในบางช่วง มีรอยยิ้ม มาปรนเปรอ ทุกข์และสุข ยังต้องเจอ ตลอดไป

ตอบ คำสัมผัสนอกมี 3 คู่

- 1.5 อย่าท้อแท้ กับชีวิต ที่ผิดหวัง พรุ่งนี้ยัง มีแสงทอง ผ่องสดใส
วันร้ายร้าย มันผ่านจะผ่านไป อดทนไว้ สักวันต้อง เป็นของเรา

ตอบ คำสัมผัสนอกมี 3 คู่

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 4.2

- 1.1 เหมือนสายแก้วแวววับระยับเยื้อง ซ้อยชำเลื่องชมอุษาคราฉายแสง
 พูน้ำหนึ่งผุดพุ่งจรุ้งแรง ตั้งรู้้งแปลงแปลกฟ้าลงมาคิน

(“สูงขึ้นไป” ขอบฟ้าขลิบทอง : อุชเชณี)

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่ เยื้อง – เลื่อง , แสง – แรง , แรง – แปลง

- 1.2 มีोनน้อยน้อยค้อยวาคมาคระสวาย อีกมือช่วยกระชับค้ายไกวประกบ
 ดินเหยียบก็ระตุยกตกกระทบ ค่อยประกบคัดเส้นเป็นดอกดวง

(ดาวระยิบฟ้า : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่ สวาย – ช่วย , กบ – ทบ , ทบ – กบ

- 1.3 ธรรมชาติสร้างสิ่งที่ล้ำค่า สร้างฝันป่า น้ำตกสวย รวยความฝัน
 สร้างมนุษย์ สร้างทะเล สร้างคืนวัน สร้างสารพัน ให้คงอยู่คู่กันมา

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่ ค่า – ป่า , ฝัน – วัน , วัน – พัน

- 1.4 ในบางช่วง ของชีวิต มีผิดหวัง ในบางช่วง บางครั้ง ยังปลั้งผลอ
 ในบางช่วง มีรอยยิ้ม มาปรนเปรอ ทุกข์และสุข ต้องเจอ ตลอดไป

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่ หวัง – ครั้ง , ผลอ – เปรอ , เปรอ – เจอ

- 1.5 อย่าท้อแท้ กับชีวิต ที่ผิดหวัง พรุ้งนี้ยัง มีแสงทอง ผ่องสาดไส
 วันร้ายร้าย มันผ่านจะผ่านไป อดทนไว้ สักวันต้อง เป็นของเรา

ตอบ

คำสัมผัสนอกมี 3 คู่ หวัง – ยัง , ไส – ไป , ไป – ไว้

แบบฝึกทักษะที่ 4.3

ให้นักเรียนโยงคำสัมผัสนอกจากบทกลอนที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ดินก้อนนั้นปั้นให้เด่นเป็นดาวใส	กรวดก้อนนั้นเจียรระโนให้เป็นแก้ว
พื้นสลัมบ้านหลังใหม่ก็ได้แล้ว	ทั้งเข้าแถวสังคมใหม่ได้ออกงาน
ไม่เคยเห็นโลกแท้แม่แต่น้อย	เหมือนหิ้งห้อยในกะลาน่าสงสาร
นึกว่าแสงตัวสว่างทั้งจักรวาล	ฉันทแหวกมานเมฆได้ชี้ให้ดู

(สื่อนบุญ : สมศักดิ์ ศรีเยี่ยมกุล)

ตอบ

คำสัมผัสนอกของบทที่ 1 คือ ใส - ไน , แก้ว - แล้วย , แล้วย - แแถว

คำสัมผัสนอกของบทที่ 2 คือ น้อย - ห้อย , สาร - วาล , วาล - ม่าน

คำสัมผัสระหว่างบทของบทที่ 1 กับบทที่ 2 คือ งาน - สาร

เข้าใจแล้วใช่ไหมจะ
ถ้าอย่างนั้นเรามาฝึกทำ
กันดีไหม

ผมนั่งรถวันก่อนผ่านบ่อนไก่	มีนัดใหญ่พวกพื่อนั้นแน่นหนา
ทั้งรถยนต์จักรยานละลานตา	ประมาณว่าไม่น้อยหลายร้อยคัน
ผมคิดกลับกับสิ่งนี้ได้เห็น	อยากให้เป็นในวัดช่วยจัดสรร
ถึงวันพระหรือว่าวันสำคัญ	คนมากันแน่นวัดด้วยศรัทธา
ทั้งพระสงฆ์ทรงสมณานับว่าดี	ทำคอยชี้ช่วยแนะแก้ปัญหา
พระทุกองค์ทรงธรรมพระสัมมา	ล้วนศึกษาพรำบ่นจนแจ้งใจ
เมื่อศาสนิกชนหญิงชายไว้ที่พึ่ง	พวกเขาจึงเข้าบ่อนกันนั้นใจ
อบายมุขจึงครองเมืองเรื่องของใคร	มีผู้ใคร่รับผิดชอบช่วยตอบที

(คนเข้าบ่อนใคร่รับผิดชอบ : หมอเชิญ เป็นถนอม)

1. คำสัมผัสนอกของบทที่ 1 คือ.....
2. คำสัมผัสนอกของบทที่ 2 คือ.....
3. คำสัมผัสระหว่างบทของบทที่ 1 กับบทที่ 2 คือ.....
4. คำสัมผัสนอกของบทที่ 3 คือ.....
5. คำสัมผัสนอกของบทที่ 4 คือ.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 4.3

ผมนั่งรถวันก่อนผ่านบ่อนไก่	มีนัดใหญ่พวกพื่อนั้นแน่นหนา
ทั้งรถยนต์จักรยานละลานตา	ประมาณว่าไม่น้อยหลายร้อยคัน
ผมคิดกลับกับสิ่งนี้ที่ได้เห็น	อยากให้เป็นในวัดช่วยจัดสรร
ถึงวันพระหรือว่าวันสำคัญ	คนมากันแน่นวัดด้วยศรัทธา
ทั้งพระสงฆ์ทรงสิกขานับว่าดี	ท่าคอยชี้ช่วยแนะแก้ปัญหา
พระทุกองค์ทรงธรรมพระสัมมา	ล้วนศึกษาพรำบ่นจนแจ้งใจ
เมื่อศาสนิกชนหญิงชายไว้ที่พึ่ง	พวกเขาจึงเข้าบ่อนกันนั้นไฉน
อบายมุขจึงครองเมืองเรื่องของใคร	มีผู้ได้รับผิดชอบช่วยตอบที

(คนเข้าบ่อนใครรับผิดชอบ : หมอเจริญ แป้นถนอม)

1. คำสัมผัสนอกของบทที่ 1 คือ ไก่-ใหญ่, หนา-ตา, ตา-ว่า
2. คำสัมผัสนอกของบทที่ 2 คือ เห็น-เป็น, สรร-คัญ, คัญ-กัน
3. คำสัมผัสระหว่างบทของบทที่ 1 กับบทที่ 2 คือ กัน-สรร
4. คำสัมผัสนอกของบทที่ 3 คือ ดี-ชี้, หา-มา, มา-ษา
5. คำสัมผัสนอกของบทที่ 4 คือ พึ่ง-จึง, ไฉน-ใคร, ใคร-ใด

แบบฝึกทักษะที่ 4.4

กลอนต่อไปนี้ขาดสัมผัสนอกให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ นำมาใส่ให้ถูกต้อง
(5 คะแนน หากใส่สัมผัสกลอนผิด หักคะแนน 2 ที่ต่อ 1 คะแนน)

ตัวอย่าง

หากเด็กไทยอดทนกันถ้วนหน้า ชาติไทยจะพัฒ.....ทันตาเห็น
ความอดทนแก้ปัญหาคราเล่า..... พันยาก.....เพราะทุกคนอดทนเอย
(ความอดทน : จงจิต นิมมานนรเทพ) (เค็ญ , เจ็ญ , นา)

ศตป

หากเด็กไทยอดทนกันถ้วนหน้า ชาติไทยจะพัฒนาทันตาเห็น
ความอดทนแก้ปัญหาคราเล่าเค็ญ พันยากเจ็ญเพราะทุกคนอดทนเอย

1. โลกกว้างใหญ่อย่าให้หัวใจแคบ ต้องอยู่.....มีรักรู้จักให้
เปี่ยมรอยยิ้มยื่นสัมพันธ์ปันน้ำ..... ทุกข์แค่.....มอบไมตรียอมคลี่คลาย
(โลกกว้างใหญ่อย่าให้หัวใจแคบ : ต้นกล้า) (ไหนด, ใจ, แบบ)
2. รอยชอล์กร่างสร้างรอยธรรมนำรอยชาติ เกียรติแห่ง.....ปราชญ์แห่งศิลป์ถิ่นก้าวหน้า
ความเป็นครูยืนหยัด..... การศึก.....ก้าวไกลไทยก้าวหน้า
(กตัญญูรู้คุณ : สุนทร พรหมเทศ) (พัฒนา , ยา , ศาสตร์)
3. เห็นบัวขาวพราวสลับอยู่กลางบ่อ ให้เกิด.....ความคิดขึ้นอย่างหนึ่ง
น้ำสกปรกตกผลึกอยู่กลาง..... ไฉน.....ไม่เปรอะเลอะบ้างนา
ถ้าใจเราเหมือนบัวขาวที่กล่าวนั้น ก็จะมี.....สูงเด่นเป็นสง่า
ปาฏิหาริย์แห่งความคิดคู่ปัญญา จะยกตนให้สูงค่าน่าชื่นชม
(รา , พลัน , จิ่ง , คุ่ม , ก่อ , บึง)

(ปาฏิหาริย์ : หยาดน้ำฝน)

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 4.4

- 1.1 โลกกว้างใหญ่อย่าให้หัวใจแคบ ต้องอยู่แบบมีรู้จักให้
 เปี่ยมรอยยิ้มยื่นสัมพันธ์ปันน้ำใจ ทุกข์แค่ไหนมอบไมตรียอมคลี่คลาย
 (โลกกว้างใหญ่อย่าให้หัวใจแคบ : ต้นกล้า) (ไหนด , ใจ, แบบ)
- 1.2 รอยชอล์กกร่างสร้างรอยธรรมนำรอยชาติ เกียรติแห่งศาสตร์ปราชญ์แห่งศิลป์ถิ่นก้าวหน้า
 ความเป็นครูยืนหยัดพัฒนา การศึกษาก้าวไกลไทยก้าวหน้า
 (กตัญญูรู้คุณ : สุนทร พรหมเทศ) (พัฒนา , ษา , ศาสตร์)
- 1.3 เห็นบัวขาวพราวส้างอยู่กลางบ่อ ให้เกิดก่อความคิดขึ้นอย่างหนึ่ง
 น้ำสกปรกตกผลึกอยู่กลางบึง โฉนจึงไม่เปรอะเลอะบ้างนา
 ถ้าใจเราเหมือนบัวขาวที่กล่าวนั้น ก็จะไม่ปล้นสูงเด่นเป็นสง่า
 ปาฏิหาริย์แห่งความดีคู่ปัญญา จะยกตนให้สูงค่านำชื่นชม
 (ปาฏิหาริย์ : หยาคน้ำฝน) (รา , ปล้น , จึง , คุ่ม , ก่อ , บึง)

เกณฑ์ประเมินการเขียนคำศัพท์นอก

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการเขียนคำศัพท์นอกของนักเรียน หากนักเรียนเขียนคำศัพท์นอกได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. เขียนศัพท์นอกได้ถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 5

เรื่อง ฉันท์ลักษณะกลอนสุภาพ

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ข้อบังคับของกลอนสุภาพ

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

กลอนแปดเป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง ที่มีลักษณะบังคับจำนวนวรรค จำนวนคำ ลักษณะบังคับและเสียงวรรณยุกต์

●จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถอธิบายฉันทลักษณ์ของกลอนแปดได้
2. สามารถเขียน โยงแผนผังของกลอนแปดจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

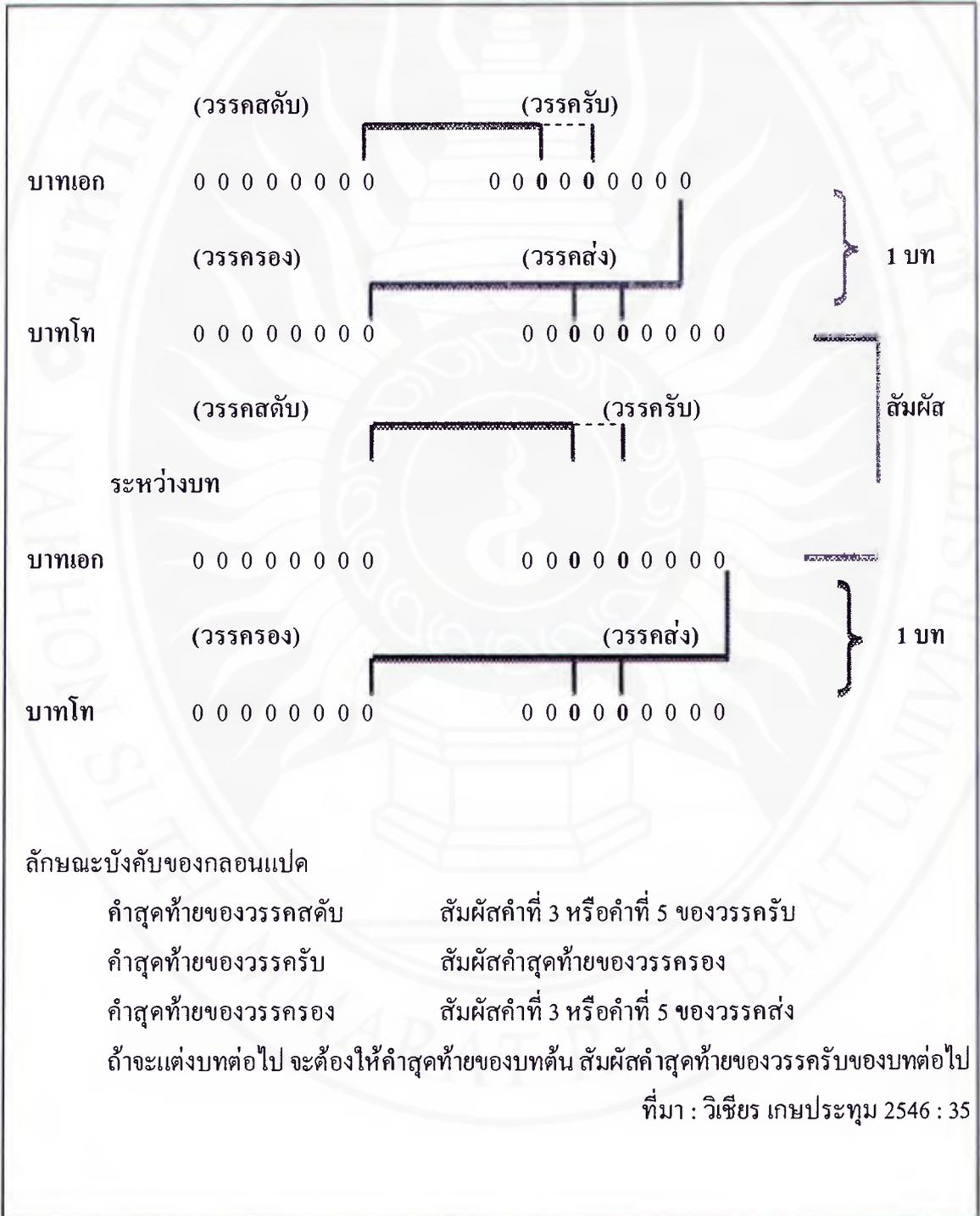
●กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูยกตัวอย่างกลอนแปด 1 บท โดยเขียนใส่แผ่นภูมิให้นักเรียนอ่านแล้วซักถามเรื่องคำสัมผัสที่มีในบทกลอน
2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเขียน
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ครูแจกเอกสารใบความรู้เรื่องลักษณะบังคับของกลอนแปดและตัวอย่างกลอนแปดให้นักเรียนศึกษา
4. ครูยกแผนภูมิลักษณะบังคับของกลอนแปด มาอธิบายประกอบความเข้าใจแล้วให้นักเรียนสังเกตสิ่งต่อไปนี้
 - จำนวนวรรคใน 1 บท
 - จำนวนคำใน 1 วรรค
 - ลักษณะการสัมผัสระหว่างวรรคและเสียงวรรณยุกต์
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านกลอนแปดจากตัวอย่างอีกครั้ง แล้วช่วยกันโยงเส้นสัมผัสของกลอนแปด
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะบังคับของกลอนแปดพร้อมทั้งยกตัวอย่าง
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหากกลอนแปด จากหนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มละ 1 บทโดยแข่งขันกันได้ครบตามเกณฑ์และเวลาที่กำหนด กลุ่มไหนเสร็จก่อนและถูกต้องถือว่าเป็นผู้ชนะ
8. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 4

●การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 5

ใบความรู้ แผนผังกลอนสุภาพ

ตัวอย่างกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพพืงจำมีกำหนด
วรรคละแปดพยางค์นับศัพท์สุนทร
ห้าแห่งคำคล้องจองต้องสัมผัส
เสียงสูงต่ำต้องเรียงเยี่ยงโบราณ

(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ)

เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน
ใจสะอาดใจสว่างใจสงบ
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา
ใจสกปรกมีดมัวและร้อนร่า
เพราะทำผิดพูดผิดจิตประเวง
คิดดูเถิดถ้าใครไม่ยอมยกค
ให้ใจสูงเสียได้ก่อนตัวตาย

(ธรรมะในฐานะระบบการดำเนินชีวิต : โดย ท่านพุทธทาส)

กลอนหนึ่งบทสี่วรรคกรองอักษร
อาจยิ่งหย่อนเจ็ดหรือเก้าห้าหลักการ
ระดับจัดรับรองส่งประสงศ์สมาน
เป็นกลอนกานท์ครบครันฉันนี้เอย

เหมือนหนึ่งขุมมิดีที่แววขน
ย่อมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา
ใครมีครบควรเรียกมนุษยสา
เปรมปรีดาทุกคืนวันสุขสันต์จริง
ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
แต่ในสิ่งนำตัวกลัวอบาย
จงรีบยกใจตนรีบชวนขวย
ก็สมหมายที่เกิดมาอย่าเชื่อนเอย.

แบบฝึกทักษะที่ 5.1

ให้นักเรียนโยงสัมพันธ์กลอนสุภาพต่อจากตัวอย่าง ให้ถูกต้อง (5
คะแนน)

(สดับ)

(รับ)

บทที่ 1

๐๐๐๐๐๐๐๐

๐๐๐๐๐๐๐๐

(รอง)

(ส่ง)

๐๐๐๐๐๐๐๐

๐๐๐๐๐๐๐๐

(สดับ)

(รับ)

บทที่ 2

๐๐๐๐๐๐๐๐

๐๐๐๐๐๐๐๐

(รอง)

(ส่ง)

๐๐๐๐๐๐๐๐

๐๐๐๐๐๐๐๐

แบบฝึกทักษะที่ 5.2

ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วโยงสัมผัสกลอนสุภาพต่อกันตัวอย่างให้ถูกต้อง
(5 คะแนน)

หญิงเรไรร้องระร่ำตอนหัวค่ำ	ขับลำนํ้ากิตกานท์ของบ้านป่า
กล่อมคนที่ใช้แรงแห่งกายา	เหนื่อยจากนาจากไร่ได้หายไป
ทุกคนพร้อมล้อมวงลงบนแคร่	พ่อใช้แม่จัดหาอาหารให้
เสร็จกินข้าวมือค้ำอ้อมหน้าใจ	ตาสูมไฟไต้ยุงฟุ้งเปลวควัน
ยายย่นหมากปากเปรี้ยวเคี้ยวหมับหมับ	น้องนั่งนับดวงดาวพร่างพราวฝัน
ขอเงินทองของฝากจากดวงจันทร์	ขอรางวัลมากมายตั้งใจปอง
ฉันจ่อทำการบ้านอ่านหนังสือ	เพื่อฝึกปรือเชิงชั้นมันสมอง
แม่นั่งง่วนซุนผ้าดูหน้ามอง	พ่อแคล้วคล่องลับมิดไว้กริดยาง
ตากับยายทำสิ่งงามตามหน้าที่	ประพடுத்தให้เห็นเป็นแบบอย่าง
พ่อกับแม่โอบเอื้อมิเจือจาง	ปูแนวทางสู่ลูกถูกวิธี

(ครอบครัวฉัน : ณรงค์ศักดิ์ กำเนิดทอง)

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 5.2

หญิงเรไรร้องระรัวตอนหัวค่ำ	จับลำนาคิตกานท์ของบ้านป่า
กล่อมคนที่ใช้แรงแห่งกายา	เหนื่อยจากนาจากไรได้หายไป
ทุกคนพร้อมล้อมวงลงบนแคร่	พ่อใช้แม่จัดหาอาหารให้
เสร็จกินข้าวมือค่ำอ้อมหน้าใจ	ตาสุมไฟไต้ยุงฟุ้งเปลวควัน
ยายขนหมากปากเปรี้ยวเคี้ยวหมับหมับ	น่องนั่งนับดวงดาวพร่างพราวฝัน
ขอเงินทองของฝากจากดวงจันทร์	ขอรางวัลมากมายตั้งใจปอง
ฉันทจ่อทำการบ้านอ่านหนังสือ	เพื่อฝึกปรือเชิงชั้นมันสมอง
แม่นั่งวุ่นซุนผ้าดูหน้ามอง	พ่อแคล้วคล่องลับมิดไว้กริดขาง
ตากับยายทำสิ่งงามตามหน้าที่	ประพடுத்தให้เห็นเป็นแบบอย่าง
พ่อกับแม่โอบเอื้อมิเจือจาง	ปูแนวทางสู่ลูกกฐกฐิ

(ครอบครัวฉัน : ณรงค์ศักดิ์ กำเนิดทอง)

แบบฝึกทักษะที่ 5.3

ให้นักเรียนบอกชื่อวรรณคดีในบทกลอนให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

1. เห็นไร่แดงแก้งเวะเข้าริมห้าง ทำถามทางชักชวนให้สรवलเส
 พอเจ้าของแดงโมปะโกล สมคะเนกินแดงพอแรงกัน

(นิราศเมืองแกลง : สุนทรภู่)

วรรณคดีบ คือ

วรรณคดีรับ คือ

วรรณคดีครอง คือ

วรรณคดีส่ง คือ

2. พวกผีพรายสายสมุทรผุดขึ้นสิ้น บ้างเลบลิ้นเหลือกตาถลาถลัน
 เสี่ยงครามตามคลื่นเป็นหมื่นพัน ทะเลต้นคังจะลุ่มถลุ่มทลาย

(พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อ : สุนทรภู่)

วรรณคดีบ คือ

วรรณคดีรับ คือ

วรรณคดีครอง คือ

วรรณคดีส่ง คือ

3. องค์กรในหลวง ห่วงเรา ชาวประชา พัฒนา เศรษฐกิจ พอเพียง
 ประชาชน คนไทย ไร้ความเลื่อม หากทำเยี่ยง พระองค์ กงสุขสม
 (http://vallop-magmee.blogspot.com/2012/05/blog-post_7283.html)

วรรคระดับ คือ

วรรครับ คือ

วรรครอง คือ

วรรคส่ง คือ

4. ทฤษฎีใหม่ ไร่มา พาเพิ่มสิน ทำผืนดิน ถิ่นไทย ให้อุดม
 แหล่งน้ำดี มีใช้ ให้ภิรมย์ สวนผสม ร่มเย็น เน้นการไกล
 (http://vallop-magmee.blogspot.com/2012/05/blog-post_7283.html)

วรรคระดับ คือ

วรรครับ คือ

วรรครอง คือ

วรรคส่ง คือ

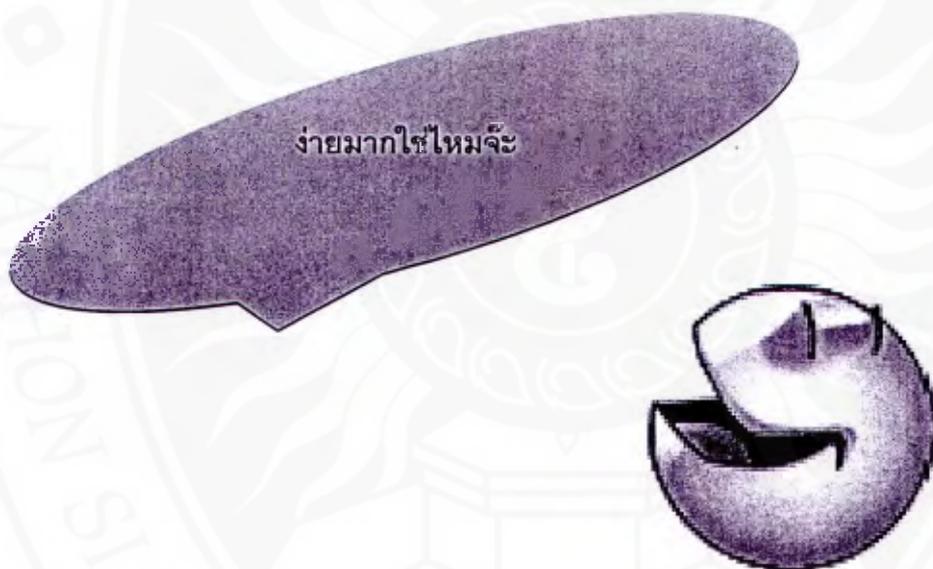
5. ตัวอาคาร ฐานราก หากมั่นคง ด้วยว่าลง คงหลัก ปักเสาไว้
 ทำให้แกร่ง แข็งมั่น จากชั้นใน สิ่งนี้ใจ ในหลวง ทรงล่วงรู้
 (http://vallop-magmee.blogspot.com/2012/05/blog-post_7283.html)

วรรคระดับ คือ

วรรครับ คือ

วรรครอง คือ

วรรคส่ง คือ

3. องค์กรในหลวง ห่วงเรา ชาวประชา พัฒนา เศรษฐกิจ พอเพียง
 ประชาชน คนไทย ไร้ความเสี่ยง หากทำเยี่ยง พระองค์ คงสุขสม

(http://vallop-magmee.blogspot.com/2012/05/blog-post_7283.html)

วรรคสดับ คือ องค์กรในหลวง ห่วงเรา ชาวประชา

วรรครับ คือ พัฒนา เศรษฐกิจ พอเพียง

วรรครอง คือ ประชาชน คนไทย ไร้ความเสี่ยง

วรรคส่ง คือ หากทำเยี่ยง พระองค์ คงสุขสม

4. ทฤษฎีใหม่ ไร่สาม ปาเพิ่มสิน ทำผืนดิน ถิ่นไทย ให้อุดม
 แหล่งน้ำดี มีใช้ ให้ภิรมย์ สวนผสม ร่มเย็น เน้นการไกล

(http://vallop-magmee.blogspot.com/2012/05/blog-post_7283.html)

วรรคสดับ คือ ทฤษฎีใหม่ ไร่สาม ปาเพิ่มสิน

วรรครับ คือ ทำผืนดิน ถิ่นไทย ให้อุดม

วรรครอง คือ แหล่งน้ำดี มีใช้ ให้ภิรมย์

วรรคส่ง คือ สวนผสม ร่มเย็น เน้นการไกล

5. ตัวอาคาร ฐานราก หากมั่นคง ด้วยว่าลง คงหลัก ปักเสาไว้
ทำให้แกร่ง แข็งมั่น จากชั้นใน สิ่งนี้ใจ ในหลวง ทรงล่วงรู้
(http://vallop-magmee.blogspot.com/2012/05/blog-post_7283.html)

วรรคดับ คือ ตัวอาคาร ฐานราก หากมั่นคง

วรรครับ คือ ด้วยว่าลง คงหลัก ปักเสาไว้

วรรครอง คือ ทำให้แกร่ง แข็งมั่น จากชั้นใน

วรรคส่ง คือ สิ่งนี้ใจ ในหลวง ทรงล่วงรู้

แบบฝึกทักษะที่ 5.4

จากบทกลอน วรรคใดบ้างเป็นบาทเอกและบาทโท (5 คะแนน)

1. อันคำพูดระวังไว้ได้บวกลบ พอพูดจบข้อความตามด้วยผล
 บางข้อความไม่เข้าหูของผู้คน เราผู้พูดอับจนเพราะวาจา
 (คำพูด : ไพโรจน์ รัศมีพงศ์)

บาทเอก คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

บาทโท คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

2. เมื่อมองการอยู่ร่วมรวมมนุษย์ มั่นแสนสุดลึกล้ำเกินคำไข
 ยิ่งสูงส่งเหยียดต่ำอยู่รำไป ก็แล้วใครขวางหน้าไม่ปราณี
 (ชีวิตและการอยู่ร่วม : นิโรจน์ ทิศทองแก้ว)

บาทเอก คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

บาทโท คือ วรรค.....กับ วรรค.....

3. หวังเพียงแค่ “เจ้าคนดี” ที่แม่รัก จะมีหลักอนาคตที่สดใส
 แม่ยอมเหนื่อยยากเย็นทุกข์เข็ญใจ ด้วยสายใยแห่งรักประจักษ์ความ

บาทเอก คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

บาทโท คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

4. เพื่อนช่วยเพื่อน เตือนด้วยใจ ได้เสมอ เพื่อนจะพลอ เพื่อนจะพลาด
 ขลาดแคไหน
 ความเป็นมิตร ยังติดอยู่ในหัวใจ ให้ก้าวไป ด้วยกัน วันของเรา

บาทเอก คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

บาทโท คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

5. หวังเห็นเจ้า ก้าวหน้า ในชีวิต ครูอุทิศ แรงกาย ได้เสมอ
อุปสรรค ขวามาม ยามเจ้าเจอ อย่าได้เผลอ สឹมคำสอน ตอนเล่า
เรียน

บาทเอก คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

บาทโท คือ วรรค.....กับ วรรค.....

.....

เด็กๆเก่งอยู่แล้ว ลองพยายามดูนะจ๊ะ

3. หวังเพียงแค่ “เจ้าคนดี” ที่แม่รัก จะมีหลักอนาคตที่สดใส
แม่ยอมเหนื่อยยากเย็นทุกข์เข็ญใจ ด้วยสายใยแห่งรักประจักษ์ความ
บาทเอก คือ วรรค สดับ กับ วรรค รับ

หวังเพียงแค่ “เจ้าคนดี” ที่แม่รัก จะมีหลักอนาคตที่สดใส
บาทโท คือ วรรค รอง กับ วรรค ส่ง
แม่ยอมเหนื่อยยากเย็นทุกข์เข็ญใจ ด้วยสายใยแห่งรัก
ประจักษ์ความ

4. เพื่อนช่วยเพื่อน เตือนด้วยใจ ได้เสมอ เพื่อนจะผลอ เพื่อนจะพลาด หลาดแค่ไหน
ความเป็นมิตร ยังติดอยู่ในหัวใจ ให้ก้าวไป ด้วยกัน วันของเรา

บาทเอก คือ วรรค สดับ กับ วรรค รับ
เพื่อนช่วยเพื่อน เตือนด้วยใจได้เสมอ เพื่อนจะผลอเพื่อนจะพลาด หลาดแค่ไหน
บาทเอก คือ วรรค สดับ กับ วรรค รับ
ความเป็นมิตร ยังติดอยู่ในหัวใจ ให้ก้าวไป ด้วยกัน วันของเรา

5. หวังเห็นเจ้า ก้าวหน้า ในชีวิต ครูอุทิศ แรงกาย ได้เสมอ
อุปสรรค ขวามาม ยามเจ้าเจอ อย่าได้ผลอ ลืมคำสอน ตอนเล่าเรียน

บาทเอก คือ วรรค สดับ กับ วรรค รับ
หวังเห็นเจ้า ก้าวหน้า ในชีวิต ครูอุทิศ แรงกาย ได้เสมอ
บาทเอก คือ วรรค สดับ กับ วรรค รับ
อุปสรรค ขวามาม ยามเจ้าเจอ อย่าได้ผลอ ลืมคำสอน ตอนเล่าเรียน

เกณฑ์ประเมินข้อบังคับของกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการเขียนข้อบังคับกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนเขียนข้อบังคับของกลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. โยงสัมผัสถูกต้อง ได้คะแนน
2. บอกชื่อวรรคถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 6

เรื่อง จัดกระบวนการกลอนสุภาพ

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง จัดกระบวนการกลอนสุภาพ

จำนวน 1 ชั่วโมง

● สาระสำคัญ

กลอนแปดเป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง ที่มีการกำหนดจำนวนวรรค จำนวนคำ ลักษณะสัมผัสและเสียงวรรณยุกต์ การเรียงร้อยถ้อยคำที่ถูกต้องจะต้องทำให้กลอนแปดมีความไพเราะยิ่งขึ้น

● จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเรียงข้อความให้อยู่ในลักษณะของกลอนแปดได้
2. สามารถเรียงบทกลอนที่สลับที่กันอยู่ให้ถูกต้องได้

● กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนหลักการเขียนกลอนแปด
2. ให้นักเรียนอ่านข้อความที่ครูกำหนดให้ แล้วช่วยกันหาจำนวนคำในข้อความว่ามีกี่คำ จากนั้นให้เขียนข้อความอยู่ในลักษณะของกลอนแปด โดยแบ่งเป็น 2 วรรค เช่น
ข้อความ ในชีวิตจงคิดตอบแทนแม่ขอเพียงแค่ทำดีมีกุศล
กลอนแปด 2 วรรค คือ ในชีวิตจงคิดตอบแทนแม่ ขอเพียงแค่ทำดีมีกุศล
3. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ครูแจกบทกลอนที่เรียงสลับที่กันอยู่มาให้ให้นักเรียนช่วยกันจัดเรียงให้ถูกต้อง โดยแข่งขันทำตามเวลาที่กำหนด กลุ่มไหนเสร็จเร็วและถูกต้องเป็นผู้ชนะ
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานหน้าห้อง
6. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการเรียบเรียงบทกลอนที่ถูกต้อง ตามวรรคและจำนวนคำสัมผัส
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหากกลอนแปด จากหนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มละ 2 บทแล้วเขียนคำสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบทให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด
8. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 7

การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 6

แบบฝึกทักษะที่ 6.1

จงเรียงข้อความที่ครูกำหนดให้ โดยจัดเรียงใหม่ตามรูปแบบกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค
(5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ยายตักข้าวถวายพระบิณฑบาตไม่เคยขาดอันสังข์ส่งสุขสันต์

ตอบ

ยายตักข้าวถวายพระบิณฑบาต ไม่เคยขาดอันสังข์ส่งสุขสันต์

1.1 เป็นเพียงเศษเพียงกากซากเหลือใช้ที่ใครใครทิ้งขว้างอย่างไรค่า

1.2 วันที่ฉันเห็นฟ้าผ่าปุยเมฆเห็นปัจเจกลีลากลางฟ้าใส

1.3 ผ่านมาถึงห่อมย่านเป็นบ้านกว้างเห็นผู้คนเดินทางร้องทักถาม

1.4 การศึกษาของตนเป็นคนใหม่ทั้งนาไร่ลืมนถิ่นผู้อุปถัมภ์

1.5 วันแรกที่ลืมนตามาดูโลกพบทุกข์โศกสารพัดที่ซัดขวาง

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 6.1

- 1.1 เป็นเพียงเศษเพียงกากซากเหลือใช้ที่ใครใครทิ้งขว้างอย่างไรค่า
เป็นเพียงเศษเพียงกากซากเหลือใช้ ที่ใครใครทิ้งขว้างอย่างไรค่า
- 1.2 วันที่ฉันเห็นฟ้าผ่าปุยมะเห็นปัจเจกกลางฟ้าใส
วันที่ฉันเห็นฟ้าผ่าปุยมะ เห็นปัจเจกกลางฟ้าใส
- 1.3 ผ่านมาถึงห่อมย่านเป็นบ้านกว้างเห็นผู้คนเดินทางร้องทักถาม
ผ่านมาถึงห่อมย่านเป็นบ้านกว้าง เห็นผู้คนเดินทางร้องทักถาม
- 1.4 การศึกษาชูปคนเป็นคนใหม่ทั้งน่าไว้ลืมถิ่นผู้อุปถัมภ์
การศึกษาชูปคนเป็นคนใหม่ ทั้งน่าไว้ลืมถิ่นผู้อุปถัมภ์
- 1.5 วันแรกที่ลืมตามมาดูโลกพบทุกข์โศกสารพัดที่ซัดขวาง
วันแรกที่ลืมตามมาดูโลก พบทุกข์โศกสารพัดที่ซัดขวาง

เก่งมากจะได้ๆ

แบบฝึกทักษะที่ 6.2

จงเรียงข้อความที่ครูกำหนดให้ โดยจัดเรียงใหม่ตามรูปแบบของกลอนสุภาพ จำนวน 1 บท
(5 คะแนน)

ตัวอย่าง

เดินอยู่อย่างเดียวดายบนชายหาด เสียงกรีนกรีนคลื่นสาดไม่ขาดเสียง
คิดถึงคนเคยคู่เคยอยู่เคียง เหลืออยู่เพียงรอยทรงจำให้คำนึง

ตอบ

เดินอยู่อย่างเดียวดายบนชายหาด เสียงกรีนกรีนคลื่นสาดไม่ขาดเสียง

คิดถึงคนเคยคู่เคยอยู่เคียง เหลืออยู่เพียงรอยทรงจำให้คำนึง

(“แม่รำพึงคืนเหงาเฝ้ารำพึง” : สมศักดิ์ ศรีเยี่ยมกุล)

1.1 ถ้ารู้ว่าหาอะไรในโลกกว้างคงหาได้หลายอย่างตั้งใจฝันถ้ารู้ว่าขาดอะไรใน
ชีวิตคงได้มาครบครันตั้งนานแล้ว

ตอบ

.....

.....

1.2 ก้มเก็บกรวดขึ้นมาทำเพื่อสำรวจก็ยังเห็นเป็นกรวดมิใช่แก้วแหงนมองดาว
ประกายแสงพรายแพรวตมาแถวพื้นดำก็เปื้อนดำ

ตอบ

.....

1.3 เมื่อนำเงินคอบงำนำควจจิตทั้งชีวิตหม่นหมองไม่เหมาะสมจรยาบรรณ
สรรค์สร้างทางสังคมแก้ปัญหาประชาชน

ตอบ

.....

.....

1.4 ดินถล่มจมหายหลายร้อยศพไฟฟ้ากลบหลายชีวิตติร่างแหลมพายุพัด
กระหน่ำซ้ำควจแค้นน้ำเชี่ยวกราดสาครระแเสยากแก้ทัน

ตอบ

.....

.....

1.5 เห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ใช้ข้ออ้างต่างคนต่างเอาตัวรอดไร้สุขสันต์แผ่นดินแม่
อธิปไตยใกล้จบัลย์คังรววันเอกราชชาติบรรลัย์

ตอบ

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 6.2

1.1 ถ้ารู้ว่าหาอะไรในโลกกว้างคงหาได้หลายอย่างตั้งใจฝันถ้ารู้ว่าหาอะไรในชีวิตคงได้มาครบครันตั้งนานแล้ว

ถ้ารู้ว่าหาอะไรในโลกกว้าง	คงหาได้หลายอย่างตั้งใจฝัน
ถ้ารู้ว่าหาอะไรในชีวิต	คงได้มาครบครันตั้งนานแล้ว

1.2 ก้มเก็บกรวดขึ้นมาทำเพื่อสำรวจก็ยังเห็นเป็นกรวดมิใช่แก้วแหงนมองดาวประกายแสงพรายแพรวตกลมาแถวพื้นดำก็เปื้อนดำ

ก้มเก็บกรวดขึ้นมาทำเพื่อสำรวจ	ก็ยังเห็นเป็นกรวดมิใช่แก้ว
แหงนมองดาวประกายแสงพรายแพรว	ตกลมาแถวพื้นดำก็เปื้อนดำ

1.3 เมื่อนำเงินครอบงำนำดวงจิตทั้งชีวิตหม่นหมองไม่เหมาะสมจรยาบรรณสรรค์สร้างทางสังคมแก้ปมปมปัญหาประชาชน

เมื่อนำเงินครอบงำนำดวงจิต	ทั้งชีวิตหม่นหมองไม่เหมาะสม
จรยาบรรณสรรค์สร้างทางสังคม	แก้ปมปมปัญหาประชาชน

1.4 ดินถล่มจมหายหลายร้อยศพไฟป่ากลบหลายชีวิตคิดร่างแหลมพายุพัดกระหน่ำซ้ำดวงแด่น้ำเขียวกราดสาดกระแเสยากแก้ทัน

ดินถล่มจมหายหลายร้อยศพ	ไฟป่ากลบหลายชีวิตคิดร่างแหลมพายุพัด
กระหน่ำซ้ำดวงแด่น้ำเขียวกราดสาดกระแเสยากแก้ทัน	น้ำเขียวกราดสาดกระแเสยากแก้ทัน

1.5 เห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ใช้ข้ออ้างต่างคนต่างเอาตัวรอดไร้สุขสันต์แผ่นดินแม่อธิปไตยใกล้จบบัลย์ครองวันเอกราชชาติบรรลัย

เห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ใช้ข้ออ้าง	ต่างคนต่างเอาตัวรอดไร้สุขสันต์
แผ่นดินแม่อธิปไตยใกล้จบบัลย์	ครองวันเอกราชชาติบรรลัย

แบบฝึกทักษะที่ 6.3

กลอนแต่ละบทสลัที่กันอยู่ นักเรียนช่วยจัดเรียงใหม่ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง โดยนำหมายเลขที่อยู่ข้างหน้าไปเรียงให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

1. ต่างยื้อแย่งแข่งขันอวดปัญญา	2. ชิพชนราษฎร่วนวายหลายปัญหา
3. การเมืองวุ่นกรุ่นวิกฤติพิชของชาติ	4. ด้วยวาจาถากถางอย่างโสมม

ตอบ

3. การเมืองวุ่นกรุ่นวิกฤติพิชของชาติ	2. ชิพชนราษฎร่วนวายหลายปัญหา
1. ต่างยื้อแย่งแข่งขันอวดปัญญา	4. ด้วยวาจาถากถางอย่างโสมม
-
1. 1. คุงคั้งแสงส่องสุขทุกห้องถื่น	2. ไทยเป็นไทเพราะไทยร่วมรวงดวงจิ้นต์
3. เป็นฟ้าใหม่ใสสว่างกระจ่างแจ้ง	4. ไม่เมินหมั้นหมายหยามหยันควมดี

ตอบ

2. 1. ทั้งแผ่นดินต่างล้วนตักดวงผล 2. เดินทางบนความกังฉินหมิ่นหมองใจ
3. สร้างนิสัย “สันดานกา” หมดค่าคน 4. เพลิงราศียังบั้งปัญหาสิ้น

ตอบ

.....
.....

3. 1. ครูสร้างเกียรติศักดิ์ศรีสร้างชีวัน 2. ครูส่งใจสอนศิษย์รักตามหลักสูตร
3. ตระหนักค่าจรรยาบรรณอันงดงาม 4. คิดทำพูดเกิดแบบแผนก่อนแก่นมัน

ตอบ

.....
.....

4. 1. เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็อำนาจ 2. ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ
3. ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย 4. เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอกรา

ตอบ

5. 1. กระเรียนร่อนรื่องก้องเมื่อสองยาม 2. จนด็กดาวพราวปร่างกลางอัมพร
3. ในทุ่งกว้างเห็นแต่แยมแซมสลอน 4. แสนวิตกอกเอี่ยมอ้างว้าง

ตอบ

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 6.3

1.
 1. คุณดั่งแสงส่องสุขทุกท้องถิ่น
 2. ไทยเป็นไทเพราะไทยร่วมรวงดวงจันทร์
 3. เป็นฟ้าใหม่ใสสว่างกระจ่างแจ้ง
 4. ไม่เมินหมิ่นหมายหยาบหยันความดี

ตอบ

3.
 1. คุณดั่งแสงส่องสุขทุกท้องถิ่น
 2. ไทยเป็นไทเพราะไทยร่วมรวงดวงจันทร์
 3. เป็นฟ้าใหม่ใสสว่างกระจ่างแจ้ง
 4. ไม่เมินหมิ่นหมายหยาบหยันความดี
2.
 1. ทั้งแผ่นดินต่างล้วนตัดดวงผล
 2. เดินทางบนความกังฉินหมิ่นหมองใจ
 3. สร้างนิสัย “สันดานกา” หมดค่าคน
 4. เพลิงราศียังบีบบังปัญหาสิ้น

ตอบ

4. เพลิงราศียังบีบบังปัญหาสิ้น
3. สร้างนิสัย “สันดานกา” หมดค่าคน
1. ทั้งแผ่นดินต่างล้วนตัดดวงผล
2. เดินทางบนความกังฉินหมิ่นหมองใจ
3.
 1. ครูสร้างเกียรติศักดิ์ศรีสร้างชีวัน
 2. ครูส่งใจสอนศิษย์รักตามหลักสูตร
 3. ตระหนักค่าจรรยาบรรณอันงดงาม
 4. คิดทำพูดเกิดแบบแผนก่อนแก่นมั่น

ตอบ

2. ครูส่งใจสอนศิษย์รักตามหลักสูตร
4. คิดทำพูดเกิดแบบแผนก่อนแก่นมั่น
1. ครูสร้างเกียรติศักดิ์ศรีสร้างชีวัน
3. ตระหนักค่าจรรยาบรรณอันงดงาม

4. 1. เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็เท่านี้ 2. ล้วนหนามหนึบเจ็บเสกคับแคบใจ
3. ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย 4. เหมือนนกไรรังเร่อยู่เอกา

ตอบ

1. เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็เท่านี้ 3. ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
2. ล้วนหนามหนึบเจ็บเสกคับแคบใจ 4. เหมือนนกไรรังเร่อยู่เอกา

5. 1. กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม 2. จนดึกดาวพราวพรางกลางอัมพร
3. ในทุ่งกว้างเห็นแต่แหมแหมสลอน 4. แสนวิตกอกเอี้ยมาอ้างว้าง

ตอบ

4. แสนวิตกอกเอี้ยมาอ้างว้าง 3. ในทุ่งกว้างเห็นแต่แหมแหมสลอน
2. จนดึกดาวพราวพรางกลางอัมพร 1. กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม

แบบฝึกทักษะที่ 6.4

ให้นักเรียนเติมกลอนสุภาพในช่องว่างให้ถูกต้อง ตามรูปแบบการสัมผัสระหว่างบทของ
กลอนสุภาพ จากวรรคที่ครูกำหนดให้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

คนลัดขี้อื่อชื่อลี้มนามทั่วคามเขต	เพราะวิเศษที่จิตใจไม่น้อยล
มุ่งสันโดษมันตั้งจะชนะตน
แต่คนคดข้อมหมคชื่อให้ลือเลื่อง
ข้อมย่าแม่แพ้ยัตนจนร้าวราน	คคคือมารชื้อคือคนจงจดจำ
(ชอบสร้างเรื่องน้อยลให้คน <u>ขาน</u> , สร้างค่าคน โลกยลซึ่งตริงเท่า <u>นาน</u>)	

ตอบ

คนลัดขี้อื่อชื่อลี้มนามทั่วคามเขต	เพราะวิเศษที่จิตใจไม่น้อยล
มุ่งสันโดษมันตั้งจะชนะตน	สร้างค่าคน โลกยลซึ่งตริงเท่า <u>นาน</u>
แต่คนคดข้อมหมคชื่อให้ลือเลื่อง	ชอบสร้างเรื่องน้อยลให้คน <u>ขาน</u>
ข้อมย่าแม่แพ้ยัตนจนร้าวราน	คคคือมารชื้อคือคนจงจดจำ

รู้งหลากลิตลีสายปลายโค้งฟ้า	หลังฝนซาฟ้าใสใจสดชื่น
ก่อนบ้านแตกสาแหรกขาดลงฟาดพื้น	
คนคนหนึ่งนั้นก็มีหนึ่งชีวิต	
จะสุขทุกข์ขมหวานประการใด	เพียงรับไว้แล้วตามคูก็รู้ทัน

(เดินทางผิบ้างก็พอแก้ไข, ฟ้าก็คืนแสงสว่างกระจ่างใจ)

(ฟ้าหลังฝน : สมศักดิ์ ศรีเอี่ยมกุล)

2. ตลาดแก้วแล้วไม่เห็นตลาดตั้ง
โอรินรินกลิ่นดอกไม้ใกล้คงคา
เห็นโศกใหญ่ใกล้น้ำระกำแฝง
เหมือนโศกพื้ที่ชำระกำเจือ
- สองฟากฝั่งก็แต่ล้วนสวนพฤกษา
.....
.....
เพราะรักเรือแรมสวาทมาตลาดคลาย
(ทั้งรักแข่งแรมสวาทประหลาดเหลือ , เหมือนกลิ่นผ้าแพรดำรำมะเกลือ)

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

3. ทั้งองค์ฐานรานราวถึงเก่าแกก
โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก
กระนี้หรือชื่อเสียงเกียรติยศ
เป็นผู้ดีมีมากแล้วยากเย็น
- เผยอแยกยอดทรวดก็หลุดหัก
.....
.....
คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น

(จะมิหมดล่วงหน้าทันตาเห็น , เสียคายนกนิกน่าน้ำตากระเด็น)

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

4. ครั้นรุ่งเช้าเข้าเป็นวันอุโบสถ
ไปเจดีย์ที่ชื่อภูเขาทอง
อยู่กลางทุ่งรุ่งโรจน์สันโดยเด่น
ที่พื้นลาดฐานบัวถมถัดบันได
- เจริญรสธรรมาบูชาฉลอง
.....
.....
คงคาไหลล้อมรอบเป็นขอบคัน

(ดูสูงต้องลอยฟ้านภลัย, เป็นที่เล่นนาวาคงคาไส)

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

5. ใ้อัฒหนึ่งครั้งท่อนกลอนมันมาก ช่างยาวลากเลื้อยเจ็ยจนเหน้อยหู
 ไม่จบบทดลื้อยเหมือนเงี้ยว
 ได้ฟังเล่นต่างต่างที่ข้างวัด
 ประมาณสามยามคล้าในอัมพร อ้ายโจจรจู้จ้วงเข้าล้วงเรือ

(ดึกสงัดเงียบหลับลงกับหมอน , จนลูกคู่ขอทุเลว่าหวานอน)

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

พวกเรามาฝึกแต่งจัดกระบวนการกลอน
 กันเถอะ

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 6.4

<p>1. รุ่งหลากสี่คลี่สายปลายโค้งฟ้า
ก่อนบ้านแตกสาแหรกขาดลงฟาดพื้น
คนคนหนึ่งนั่นมีหนึ่งชีวิต
จะสุขทุกข์ขมหวานประการใด</p>	<p>หลังฝนซาฟ้าใสใจสดชื่น
ฟ้าก็คืนแสงสว่างกระจ่างใจ
เดินทางผิดบ้างก็พอแก้ไข
เพียงรับไว้แล้วตามคูก็รู้ทัน</p>
<p>2. ตลาดแก้วแล้วไม่เห็นตลาดตั้ง
ไอ้รินรินกลิ่นดอกไม้ใกล้คงคา
เห็นโศกใหญ่ใกล้น้ำระกำแฝง
เหมือนโศกพีที่ชำระกำเจือ</p>	<p>สองฟากฝั่งก็แต่ล้วนสวนพฤกษา
เหมือนกลิ่นผ้าแพรดำรำมะเกลือ
ทั้งรักแฉงแฉมสวาทประหลาดเหลือ
เพราะรักเรือแรมสวาทมาตลาดคลาย</p>
<p>3. ท้องค์ฐานรานราวถึงเก้าแฉก
ไอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก
กระนี้หรือชื่อเสียงเกียรติยศ
เป็นผู้คีมีมากแล้วยากเย็น</p>	<p>เผยอแยกยอดทรุดก็หลุดหัก
เสียดายนักนิกน่าน้ำตากระเด็น
จะมีหมดลวงหน้าทันตาเห็น
คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น</p>
<p>4. ครั้นรุ่งเช้าเข้าเป็นวันอุโบสถ
ไปเจดีย์ที่ชื่อภูเขาทอง
อยู่กลางทุ่งรุ่งโรจน์สันโดยเด่น
ที่พื้นลาดฐานบัวทมิฬดบันได</p>	<p>เจริญธรรมมาบูชาฉลอง
ดูสูงล่องลอยฟ้านภลัย
เป็นที่เล่นนาวาองคาไส
องคาไหลล้อมรอบเป็นขอบคัน</p>
<p>5. ไอลำหนึ่งครั้งท่อนกลอนมันมาก
ไม่จบบทลดเลี้ยวเหมือนเงี้ยว
ได้ฟังเล่นต่างต่างที่ข้างวัด
ประมาณสามยามคล้ำในอัมพร</p>	<p>ช่างยาวลากเลื้อยเจื้อยจนเหนื่อยหู
จนถูกขู่ขูทูลว่าหาวนอน
ดึกสงัดเงียบหลับลงกับหมอน
อ้ายโจจรจู้จ้วงเข้าล้วงเรือ</p>

เกณฑ์ประเมินการจัดกระบวนการกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการจัดกระบวนการกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนจัดกระบวนการกลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. เรียงวรรคตามสัมผัสคำได้ถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 7

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การเขียนกลอนสุภาพ

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

กลอนแปดเป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง ที่มีการกำหนดจำนวนวรรค จำนวนคำ ลักษณะสัมผัสและเสียงวรรณยุกต์

●จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแยกจังหวะการอ่านในกลอนแปดได้
2. สามารถเติมคำในช่องว่างในบทกลอนได้ถูกต้อง

●กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูทบทวนฉันทลักษณ์ของกลอนแปด
2. ให้นักเรียนอ่านกลอนแปดและสังเกตจังหวะการอ่านของกลอนแปด กลอนแปด 1 วรรคมี 8 คำ แบ่งจังหวะการอ่านคำได้ 3-2-3
3. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ครูแจกเอกสาร ใบความรู้และตัวอย่างกลอนแปดให้นักเรียนศึกษา
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านกลอนแปดจากตัวอย่าง สังเกตคำและการแบ่งคำในการอ่านกลอนแปด แล้วช่วยกันแบ่งจังหวะคำและวรรคในบทกลอน
6. ครูนำบทร้อยกรองที่ยังไม่สมบูรณ์ มาให้นักเรียนเติมให้ถูกต้องตามสัมผัสบังคับ
7. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการเขียนกลอนแปดที่ถูกต้อง
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหากกลอนแปด จากหนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มละ 2 บทแล้วแข่งขันกันอ่านและแบ่งจังหวะคำ และวรรค กลุ่มไหนเสร็จก่อนและถูกต้องถือว่าเป็นผู้ชนะ
9. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 6

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 7

ตัวอย่างกลอนแปด

นิราศอุบลราชธานี

ทั้งยี่สิบอำเภอและห้ากิ่ง
 เที้ยวอุบลลือเลื่องเมืองมริ
 ทั้งแห่เทียนพรรษาพาสุขสันต์
 อีกแข่งเรือลิวล่องคว่องไว

รถพาวิ่งให้ประจักษ์เป็นสักสี
 ประเพณีเก่าแก่ไม่แพ้ใคร
 ตั้งจิตมั่นในธรรมนำสดี
 ไหลเรือไฟสืบสานรณที

ที่มา : นกตล จันทรเพ็ญ 2547:27-28

ใบความรู้

ชุดที่ 6

หลักในการเขียนกลอนแปดให้ไพเราะใช้เสียงวรรณยุกต์ในการเขียนดังนี้

1. คำสุดท้ายของวรรคแรก(วรรคสดับ)ใช้ได้ทุกเสียงนิยมใช้เสียงสูงไม่นิยม เสียงสามัญ เพราะถือว่าเรียบและเบาเกินไป ทำให้กลอนไม่ไพเราะเท่าที่ควร
2. คำสุดท้ายของวรรคที่สอง (วรรครับ) นิยมใช้เสียงจัตวา ไม่ใช้เสียงสามัญและเสียงตรี
3. คำสุดท้ายของวรรคที่สาม (วรรครอง) นิยมใช้เสียงสามัญ ห้ามใช้เสียงเอก โท และเสียงจัตวา
4. คำสุดท้ายของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง) นิยมใช้เสียงสามัญหรืออาจเป็นเสียงตรีก็ได้

บทที่ 1 วรรคสดับ (ใช้เสียงวรรณยุกต์ได้ทุกเสียง)

.....

วรรครอง(ใช้เสียงสามัญ , เสียงตรี)

.....

วรรครับ(ไม่ใช้เสียงสามัญ,เสียงตรี)

.....

วรรคส่ง(ใช้เสียงสามัญ,เสียงตรี)

.....

บทที่ 2 วรรคสดับ (ใช้เสียงวรรณยุกต์ได้ทุกเสียง)

.....

วรรครอง(ใช้เสียงสามัญ , เสียงตรี)

.....

วรรครับ (ไม่ใช้เสียงสามัญ,เสียงตรี)

.....

วรรคส่ง(ใช้เสียงสามัญ,เสียงตรี)

.....

แบบฝึกทักษะที่ 7.1

ให้นักเรียนอ่านบทกลอนต่อไปนี้แล้วใช้เครื่องหมาย/แบ่งจังหวะการเขียนคำในกลอน
สุภาพให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ถึงหน้าวัง/ดังหนึ่ง/ใจจะขาด	คิดถึงบาท/บพิตร/อดิศร
ไฉ่ผ่านเกล้า/เจ้าประคุณ/ของสุนทร	แต่ปางก่อน/เคยเฝ้า/ทุกเช้าเย็น
ดูในวังยังเห็นหอพระอิฐ	ตั้งสติเต็มถวายเป็นกุศล
ทั้งปิ่นเกล้าเจ้าพิภพจบสากล	ให้ส่องพันภัยสำราญผ่านบูรินทร์
ขอเดชะพระพุทธรคุณช่วย	แม่นมอดม้วยกลับชาติวาสนา
อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา	อยู่คู่ฟ้าดินได้ตั้งใจปอง
จะเหลียวลับกลับเขตประเทศสถาน	ทรมานหม่นไหม้ฤทัยหมอง
ถึงเขมาอารามอร่ามทอง	ฟังฉลองเลิกงานเมื่อวานชื่น
ดูห่างย่านบ้านช่องทั้งสองฝั่ง	ระวังทั้งสัตว์น้ำจะทำเข็ญ
เป็นที่อยู่ผู้ร้ายไม่วายวัน	เที่ยวช่อนเร้นตีเรือเหลือระอา
เป็นเงาเง้าน้ำแจ้งคูเวียงว่าง	ทั้งกว้างขวางขวัญหายไม่วายเหลือ
เห็นคุ่มคุ่มหนุ่มสาวเสียงกราวเกรียว	ล้วนเรือเฟี้ยวพร้อมหน้าพวกปลาเลย

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 7.1

ดูในวัง/ยังเห็นหอ/พระอัฎฐิ
ทั้งปิ่นเกล้า/เจ้าพิภพ/จบสากล

ตั้งสติ/เต็มถวาย/ฝ่ายกุศล
ให้ส่องพิน/ภัยสำราญ/ผ่านบุรินทร์

ขอเดชะ/พระพุท/ธคุณช่วย
อายุยืน/หมื่นเท่า/เสาศิลา

แม่นมอดม้วย/กลับชาติ/วาสนา
อยู่คู่ฟ้า/ดินได้/ตั้งใจปอง

จะเหลียวลับ/กลับเขต/ประเทศสถาน
ถึงเขมา/อาราม/อร่ามทอง

ทรมาน/หม่นไหม้/ฤทัยหมอง
ฟังฉลอง/เลิกงาน/เมื่อวานขึ้น

ดูห่างย่าน/บ้านช่อง/ทั้งสองฝั่ง
เป็นที่อยู่/ผู้ร้าย/ไม่วายเว้น

ระวังทั้ง/สัตว์น้ำ/จะทำเชิญ
เที่ยวช่อนเร้น/ตีเรือ/เหลือระอา

เป็นเงาจำ/น้ำเงิง/ดูเวียงว่าง
เห็นคุ่มคุ่ม/หนุ่มสาว/เสียงกราวกรียว

ทั้งกว้างขวาง/ขวัญหาย/ไม่วายเหลียว
ล้วนเรือเฟี้ยว/พร้อมหน้า/พวกปลาเตย

แบบฝึกทักษะที่ 7.2

ให้นักเรียนหาคำมาเติมในช่องว่างของกลอนสุภาพให้ถูกต้อง มีความหมาย (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

เขวชนต้องปลุกฝงคลังสมอง คิด.....รู้เรียนเพียรศึกษา
คือความหวังนำราษฎรรัฐ..... เพื่อ.....อนาคตทั้งดงาม

ตอบ

เขวชนต้องปลุกฝงคลังสมอง คิดไตร่ตรองรู้เรียนเพียรศึกษา
คือความหวังนำราษฎรรัฐพัฒนา เพื่อก้าวหน้าอนาคตทั้งดงาม

-
1. ทางชีวิตวัยรุ่นอาจวุ่นบ้าง มีหลาย.....เข้าชวนชวนให้หลง
ให้อยากลองอยากรู้คังใจ..... เจตจำ.....เปิดรับทางบ้างชั่วคิ
 2. ทางสวยหรุวัยเรียนต้องเพียรรู้ อุดสำห.....ศึกษาตามหน้าที่
วัยสคไสเปี่ยมปัญญาวิชา..... เป็นเครื่อง.....นำทางสร้างค่าตน
 3. เป็นทางเลือกสำคัญในชีวิต ก่อแนว.....สร้างสรรค์หมั่นฝึกฝน
ทางร้ายร้ายจูดอ่อนรู้ผ่อน..... สังสม.....ดิงตามครรลอง
 4. ผู้อ่อนแอช่วยเหลือเจืองานด้วย จักได้.....เต็มเต็มเสริมสนอง
โกรชนิคเคื่องหน้อยค้อยประ..... ไซ้.....ตรงตริคำริความ
 5. คือเส้นทางนักปราชญ์ฉลาดคิด รู้ประ.....ประคอยคอยซ้กถาม
ยิศธรรมะเป็นที่พึงจึงงค..... ประภาศ.....ว่าข้านี้มีทางเดิน
(เส้นทางที่ก้าวเดิน : นิโรจน์ ทิสทองแก้ว)

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 7.2

1.1	ทางชีวิตวัยรุ่นน่าจูงน้าง
ให้หยากลองอยากรู้ตั้งใจ	มีหลายอย่างเข้าวนชวนให้หลง
เจตจำนงค์เปิดรับทางบั้งชั่วดี
1.2	ทางสวยหรูวัยเรียนต้องเพียรรู้
วัยสคไสเปี่ยมปัญญาวิชามี	อุตสาหกรรมศึกษาตามหน้าที่
เป็นเครื่องชี้นำทางสร้างค่าตน
1.3	เป็นทางเลือกสำคัญของชีวิต
ทางร้ายร้ายจุดอ่อนรู้เพื่อนปรน	ก่อนแนวคิดสร้างสรรค์หมั่นฝึกฝน
ตั้งสมตณติงตามครรลอง
1.4	ผู้อ่อนแอช่วยเหลือเจืองานด้วย
โกรชนิดเคื่องหน้อยค้อยประคอง	จักได้ช่วยเต็มเต็มเสริมสนอง
ใช้สมองตรองตรีคำริความ
1.5	คือเส้นทางนักปราชญ์ฉลาดคิด
ยึดธรรมะเป็นที่พึ่งจึงคงาม	รู้ประดิษฐ์ประคอยคอยชักถาม
ประกาศนามว่าข้านี้มีทางเดิน

ทุกชีวิตต้องมองเมื่อได้มองแล้วต่างก็จบเฉลย

ให้อายุในตลอดที่ผ่านเวลากลับ

แบบฝึกทักษะที่ 7.3

ให้นักเรียนโยงคำสัมผัสนอกจากบทกลอนที่กำหนดให้แล้วเติมคำให้เหมาะสม
(5 คะแนน)

1.1 เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็..... ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
ล้วนหนามเหน็บเจ็บเส็บคับแคบ..... เหมือนนกไร้รังเร่.....
(เหนื่อยใจ, เหน็ด, ใจ, อยู่เอกรา)

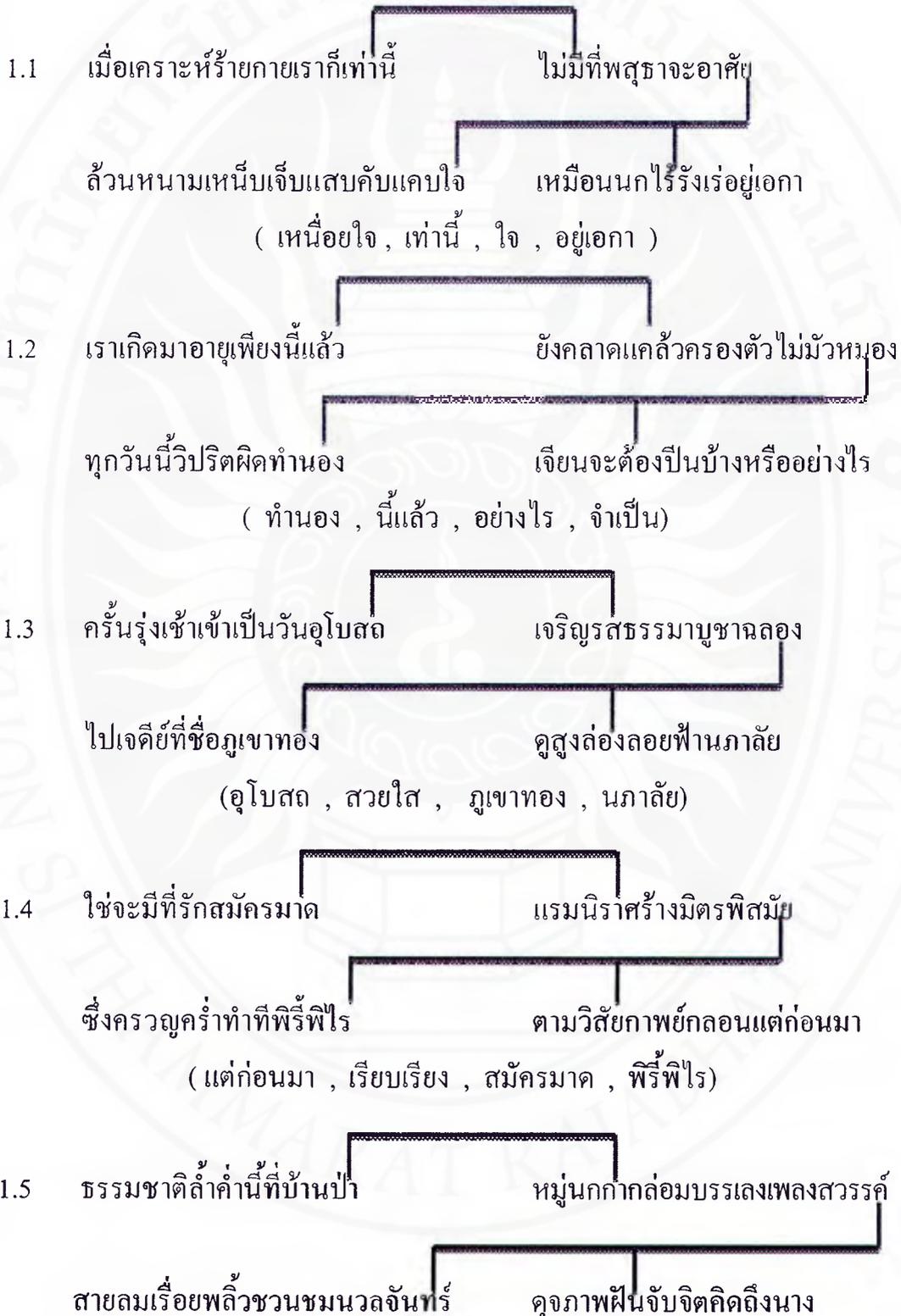
1.2 เราเกิดมาอายุเพียง..... ยังคลาดแคล้วครองตัวไม่มัวหมอง
ทุกวันนี้วีปริตผิด..... เจียนจะต้องปีนบ้างหรือ.....
(ทำนอง, นี้แล้ว, อย่างไร, จำเป็น)

1.3 ครั้นรุ่งเช้าเข้าเป็นวัน..... เจริญสรรรพมาบูชาฉลอง
ไปเจดีย์ที่ชื่อ..... คู่สูงล่องลอยฟ้า.....
(อุโบสถ, สวยใส, ภูเขาทอง, นกาลัย)

1.4 ไซ้จะมีที่รัก..... แรมนिरาสร้างมิตรพิสมัย
ซึ่งครวญคร่ำทำที่..... ตามวิสัยกาพย์กลอน.....
(แต่ก่อนมา, เรียบเรียง, สมัครมาค, พิรีพีไร)

1.5 ธรรมชาติล้ำค่านี..... หมุ่นกากล่อมบรรเลงเพลงสวรรค์
สายลมเรื่อยพลิวชวน..... คุณภาพฝันจับจิต.....
(คิดถึงนาง, ที่บ้านป่า, ชมนวลจันทร์, พิรีพีไร)

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 7.3

แบบฝึกทักษะที่ 7.4

จากภาพที่กำหนดให้นักเรียนเขียนคำที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพ ไม่ต่ำกว่า 5 คำ แล้ว
เลือกคำมาเรียบเรียงให้เป็นกลอนสุภาพ 2 วรรค โดยให้มีคำใดคำหนึ่งในบทกลอนอย่าง
น้อย 3 คำ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

คำที่เกี่ยวข้อง

ความสุข	โรงเรียน	ครู	นักเรียน
วิชา	ความรัก	สังคม	น้ำใจ

แต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค

โรงเรียนนี้มีครูสอนสนุก

มีความสุขความรักมากหนา

1.

คำที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

แต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค

2.

คำที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

แต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค

3.

คำที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

แต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค

4.

คำที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

แต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค

5.

คำที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

แต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 2 วรรค

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 7.4

คำตอบของนักเรียน ให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

เกณฑ์ประเมินการแต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนแต่ง
กลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. ภาษาถูกต้อง ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความหมายเชื่อมโยงกัน ได้คะแนน
3. มีสัมผัสถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 8

เรื่อง ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ

ชื่อ – สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

การเขียนกลอนแปด สามารถเขียนได้จากความคิด จินตนาการ โดยยึดลักษณะบังคับสัมผัสวรรณยุกต์ ให้ถูกต้องตามรูปแบบ

●จุดประสงค์การเรียนรู้

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ฝึกคิดฝึกเขียนกลอนสุภาพ

1. สามารถหาคำหรือกลุ่มคำมาแทนที่คำที่ขาดหายในแต่ละวรรคของกลอนแปดได้
2. สามารถเขียนคำที่มีความหมายสัมพันธ์ในกลอนแปดที่กำหนดได้
3. สามารถเรียงลำดับกลุ่มคำที่วางสลับที่ได้ถูกต้องตามหลักการเขียนกลอนแปด

●กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนอ่านกลอนแปดและสังเกตตำแหน่งสัมผัสตามลักษณะบังคับของกลอนแปดแล้วช่วยกันหาคำสัมผัสจากกลอนที่ครูกำหนด
2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน เพื่อแข่งขันการเล่นเกม “ใครเก่งกลอน” ครูตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนตอบตามลักษณะคำถามดังนี้
 - เรียงลำดับก่อน-หลังของกลอน
 - เรียงลำดับกลุ่มคำที่วางสลับที่กันอยู่ให้ถูกต้อง
 - หาคำมาแทนคำที่ขาดหายไปในแต่ละวรรคให้เหมาะสม
4. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “ใครเก่งกลอน” โดยใช้วิธีฝึกคิดฝึกเขียนกลอนแปด เช่น
 - เป็นดอกไม้มองไปข้างสวยสด
 - เป็นเด็กดียอมมีคนรักใคร่
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนกลอนแปดจากความรู้สึก ต่อจากวรรคที่ครูกำหนด เช่น ฉันขอเป็นเด็กดีของพ่อแม่ หรือ หากตัวฉันเป็นคนที่ยินได้
6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้น และประเมินผลงานร่วมกันปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน
7. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 8

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 8

ตัวอย่างกลอนแปด

กรອງใจกวี

เขียนบทกวีทำไมหากใครถาม
รักถ้อยคำความคิดสนิทใน
ค่อยรักหลอมเลี้ยงใจให้ซึมซ่าน
เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตอิสริย์

เขียนด้วยความรักชอบที่ตอบได้
บันดาลใจให้เพียรเขียนกวี
สู่วิทยานุรักษ์กวีศรี
หนึ่งมณีเนตรเนียนพรัดน์

ที่มา : ศิวกานท์ ปทุมสูติ 2548:94

แบบฝึกทักษะที่ 8.1

ให้นักเรียนเขียนกลอนสุภาพต่อจากวรรคที่ครูกำหนดให้อีก 1 วรรค โดยเขียนบรรยายความรู้สึกของตนเองและให้คำสุดท้ายของวรรคแรก สัมผัสกับคำที่สามของวรรคต่อไป (10 คะแนน)

ตัวอย่าง

ในโลกกว้างทางไกลใจยังสู้

ตอบ

ในโลกกว้างทางไกลใจยังสู้

เพราะใจรู้ใจแกร่งแรงยังไหว

1. เยาวชนไทยก้าวไกลสู่อาเซียน
2. เลือดก้อนหนึ่งกรองกลั้นฉันทนก่อนเกิด
3. จะก้าวเท้าก้าวหนึ่งหรือครึ่งก้าว
4. จงยอมรับในสิ่งที่เรามีอยู่
5. อนาคตเป็นอย่างไรใครรู้บ้าง
6. เกิดเป็นคนคุณถูกคนสับสนจิต
7. คุณธรรมนำชีวิตให้คิดรู้
8. บุพการีคืออัญมณีที่มีค่า
9. ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
10. สวมักคิมิพลั่งไทยยังอยู่

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 8.1

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

แบบฝึกทักษะที่ 8.2

ให้นักเรียนเขียนกลอนแปดต่อจากวรรคที่ครูกำหนดไว้ในวรรคที่ 3 วรรค และวรรค 4 ตามรูปแบบสัมผัสและมีเนื้อหาที่ถูกต้อง (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ฉันอยากเป็นเช่นราชสีห์ที่ในป่า

.....

ดูเก่งกล้ายิ่งใหญ่ให้เกรงขาม

.....

ตอบ

ฉันอยากเป็นเช่นราชสีห์ที่ในป่า

คอยปกป้องผองภัยในทุกยาม

ดูเก่งกล้ายิ่งใหญ่ให้เกรงขาม

ระบือนาม “เจ้าป่า” นำภาคภูมิ

1. มะลิขาวบริสุทธิ์ผูกผาดพ่อง ตามครรลองความงามยามสดใส
.....
2. ยามฉันท้อมีแม่พ้อคอยปลอบจิต เรื่องถูกฝิดคิดปรึกษาตราสับสน
.....
3. เราทุกคนมีฝันอันยิ่งใหญ่ ไกลเท่าไกลจะฝันฝ่าทำจุดหมาย
.....
4. เก็บอดีตเลวร้ายไว้ได้กล่อง แล้วมุ่งมองอนาคตที่สดใส
.....
5. เกิดมาบนแผ่นดินไทยให้รู้คิด เรื่องถูกฝิดคุณธรรมหนุนนำชาติ
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 8.2

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจของคุณครู

แบบฝึกทักษะที่ 8.3

ให้นักเรียนเขียนกลอนสุภาพบรรยายความรู้สึกของตนเองจากวรรคที่ครูกำหนดให้ในวรรคที่ 2 วรรคที่ 3 และวรรคที่ 4 ตามรูปแบบสัมผัสที่ถูกต้องและมีเนื้อหาชัดเจน โดยเลือกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่ครูกำหนดให้ (5 คะแนน)

ตัวอย่าง

ถ้าฉันได้เกียรติยศอันดับหนึ่ง

.....

จะคำนึงตระหนักไว้ในใจฉัน

.....

ตอบ

ถ้าฉันได้เกียรติยศอันดับหนึ่ง

พยายามเพียรศึกษามาทุกวัน

จะคำนึงตระหนักไว้ในใจฉัน

อนาคตของฉันต้องได้ดี

1. ภาคภูมิใจเกิดเป็นไทยได้ช่วยชาติ
.....
2. ณ วันนี้ฉันดีใจที่มีเพื่อน
.....
3. หากวันใดใจห่อเกิดทุกข์
.....
4. อุปสรรคที่เข้ามาอย่าได้ขลาด
.....
5. สงกรานต์ไทยประเพณีศรีสยาม
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 8.3

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

เกณฑ์ประเมินการฝึกแต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนจัดแต่ง
กลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. ภาษาถูกต้อง	ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความหมายเชื่อมโยงกัน	ได้คะแนน
3. มีสัมผัสถูกต้อง	ได้คะแนน
4. จำนวนพยางค์ (คำ) ถูกต้อง	ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 9

เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท เกี่ยวกับเรื่องประทับใจ

ชื่อ - สกุล.....
ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ 1 บท

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

การเขียนกลอนแปดจากความประทับใจของตนเอง ที่เกิดจากประสบการณ์ตรง ย่อมทำได้ง่ายและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้ดี โดยคำนึงถึงฉันทลักษณ์ เนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

●จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถเขียนกลอนแปด จากความประทับใจ 1 บท ได้ถูกต้อง

●กิจกรรมการเรียนรู้

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงกวีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ ในการแต่งกลอนแปดโดยเล่าประวัติโดยย่อ และยกตัวอย่างผลงาน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเขียนบทร้อยกรองและอยากฝึกฝน โดยมีแผนผังกลอนแปดให้ดูพร้อมกับยกตัวอย่างบทกลอน

2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 แล้วให้อ่านกลอนแปด 1 บท สังเกตการณ์ส่งสัมผัส จำนวนคำในแต่ละวรรค แล้วเขียนแผนผังโยงสัมผัสในกลอนแปด

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งกลอนแปด 1 บท เกี่ยวกับความประทับใจที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในห้องเรียน

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้น และประเมินผลงานร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน

6. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 9 และทำแบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดฝึกทักษะที่ 9

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 9

แบบฝึกทักษะที่ 9

ให้นักเรียนแต่งกลอนสุภาพจำนวน 1 บท เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่ประทับใจของนักเรียน
ก่อนแต่งกลอนสุภาพให้นักเรียนเขียนบรรยายเป็นร้อยแก้วก่อนเพื่อเป็นข้อมูลในการ
แต่งบทกลอนต่อไป (20 คะแนน)

เรื่อง.....

บรรยาย (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลอนสุภาพ (๑๐ คะแนน)

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 9.1

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

เกณฑ์ประเมินการฝึกแต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนจัดแต่งกลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. ภาษาถูกต้อง ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความหมายเชื่อมโยงกัน ได้คะแนน
3. มีสัมผัสถูกต้อง ได้คะแนน
4. จำนวนพยางค์ (คำ) ถูกต้อง ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 10

เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ 1 บท เกี่ยวกับจินตนาการ

ชื่อ - สกุล.....
ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพจากจินตนาการ

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

การเขียนกลอนแปดจากความรัก ความผูกพันของตนเองและผู้เกี่ยวข้องยอมทำได้ง่ายและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้ดี โดยคำนึงถึงฉันทลักษณ์ เนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

●จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเขียนกลอนแปด จากความประทับใจ 1 บท จากความรัก ความผูกพัน ได้ถูกต้อง

●กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทบทวนลักษณะบังคับของกลอนแปด และชมเชยบทกลอนที่ได้รับรางวัลการเขียนบทกลอน 1 บทจากความประทับใจ
2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 แล้วให้อ่านกลอนแปด 1 และบอกความหมายพร้อมทั้งแง่คิดที่ได้
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันกำหนดเนื้อหาในการเขียนกลอนแปด ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก (เพื่อน พ่อแม่ ครูหรือธรรมชาติ ดอกไม้) โดยเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วช่วยกันเขียนกลอนแปด 1 บท
5. ครูให้นักเรียนนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้น และประเมินผลงานร่วมกันปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน
6. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 10

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 10

ตัวอย่างบทกลอน

การเขียนนั้นไม่ยากอะไรเลย	เพียงเปิดเผยถ้อยคำที่กล้าเขียน
หรือเล่าบอกชอกช้ำที่กล้ำกลืน	รำสะอื้นตัวอักษรที่ซ่อนทรวง
หรือรักใคร่คนหนึ่งลึกซึ้งนัก	ก็ร้ายรำความรुकอันใหญ่หลวง
ทั้งความฝันความหวังสิ่งทั้งปวง	ถักเป็นพวงรจนาร้อยอารมณ์
หรืออยากพูดความใดในดวงจิต	หรือสะท้อนความคิดที่เพาะป่ม
หรือแทนปากแทนเสียงของสังคม	ก็ถึงถมถ้อยวลืออย่ารีรอ
เพียงรู้สึกรักคิดอยากเขียน	แล้วลงมือปากเพียรไม่ระย่อ
ก็เขียนได้เขียนดูอย่ารู้พอ	เท่านั้นหนอก็จะเห็นเส้นทางตน

ที่มา : ศิวกานท์ ปทุมสูติ 2548:คำนำ

แบบฝึกทักษะที่ 10

ให้นักเรียนแต่งกลอนสุภาพจำนวน 1 บท เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนจินตนาการ ก่อนแต่งกลอนสุภาพให้นักเรียนเขียนบรรยายเป็นร้อยแก้วก่อนเพื่อเป็นข้อมูลในการแต่งบทกลอนต่อไป (20 คะแนน)

เรื่อง.....

บรรยาย (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลอนสุภาพ (10 คะแนน)

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 10.1

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

เกณฑ์ประเมินการฝึกแต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนจัดแต่งกลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. ภาษาถูกต้อง ใต้คะแนน
2. เนื้อหามีความหมายเชื่อมโยงกัน ใต้คะแนน
3. มีสัมผัสถูกต้อง ใต้คะแนน
4. จำนวนพยางค์ (คำ) ถูกต้อง ใต้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 11

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ 1 บท จากภาพ

ชื่อ - สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพจากภาพ

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

การเขียนกลอนแปดสามารถเขียนได้จากภาพที่สวยงาม เพราะสามารถสื่อความหมายและความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนได้โดยตรง โดยคำนึงถึงฉันทลักษณ์ เนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

●จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถนำคำที่เกี่ยวข้องในภาพมาเขียนเป็นกลอนแปด 1 บทได้

●กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูอ่านบทกลอนที่มีลักษณะเปรียบเทียบ แล้วให้นักเรียนสังเกตการณ์ใช้คำในลักษณะการเปรียบเทียบ และดูสัมผัสควบคู่ไปกับแผนผังสัมผัสกลอนแปดว่าถูกต้องหรือไม่
2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 แล้วนำรูปภาพของกุหลาบ มาให้เด็กดูแล้วเขียนบรรยายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ให้มากที่สุด
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันนำคำที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ มาเรียบเรียงเขียนเป็นกลอนแปดในลักษณะการเปรียบเทียบ
5. ครูให้นักเรียนนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้น และประเมินผลงานร่วมกันปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน
6. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 11

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจสอบความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 11

แบบฝึกทักษะที่ 11

ให้นักเรียนแต่งกลอนสุภาพจำนวน 1 บท โดยเลือกเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากรูปภาพที่นักเรียนชอบ โดยเขียนตามจินตนาการและใช้ลักษณะเปรียบเทียบของนักเรียนเอง ก่อนแต่งกลอนสุภาพ ให้นักเรียนเขียนบรรยายเป็นร้อยแก้วก่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการแต่งบทกลอนต่อไป (20 คะแนน)

1. คุณตา	2. ธรรมชาติ (น้ำตกโขง)
3. พวงมาลัยดอกมะลิ	4. พระธาตุเมืองนคร

เรื่อง.....

บรรยาย (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

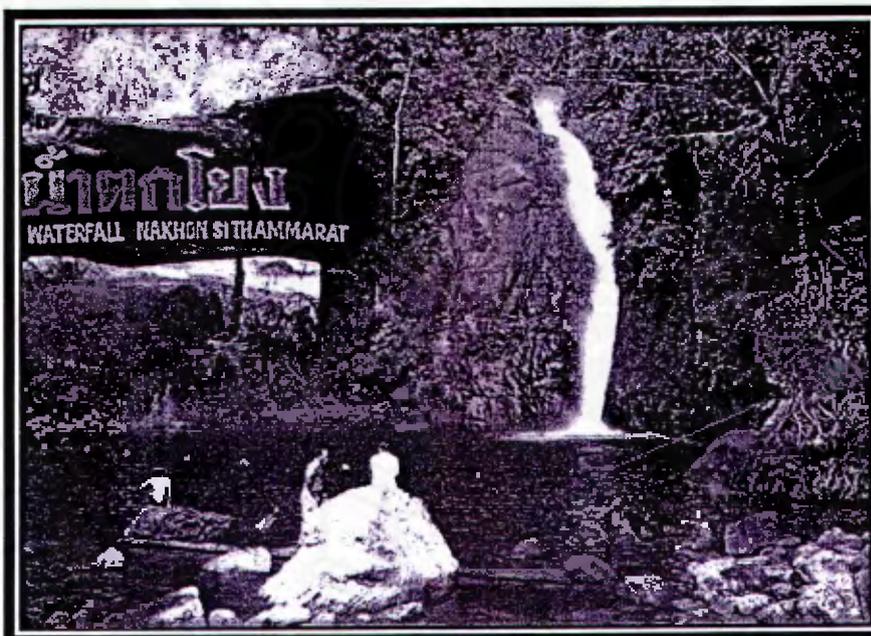
.....

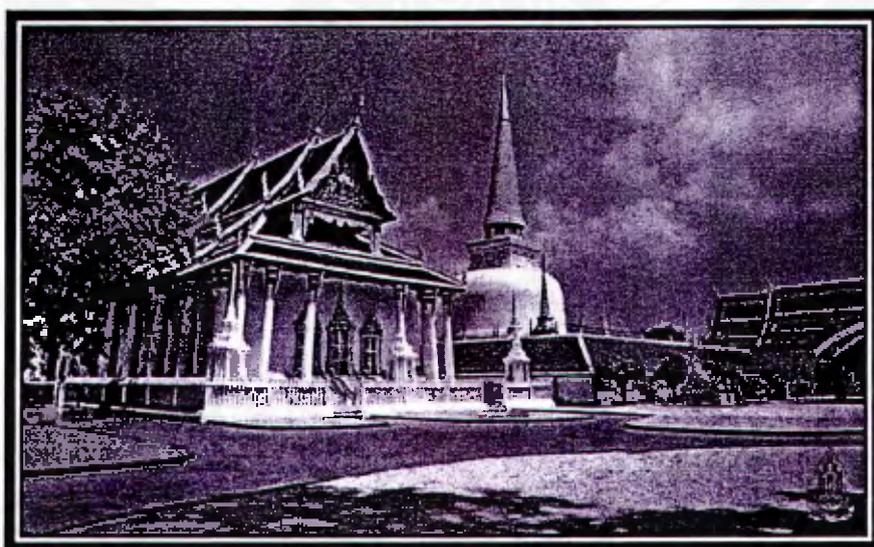
กลอนสุภาพ (10 คะแนน)

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 11.1

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

เกณฑ์ประเมินการฝึกแต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนจัดแต่งกลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. ภาษาถูกต้อง ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความหมายเชื่อมโยงกัน ได้คะแนน
3. มีสัมผัสถูกต้อง ได้คะแนน
4. จำนวนพยางค์ (คำ) ถูกต้อง ได้คะแนน
5. เนื้อหาสอดคล้องกับภาพ ได้คะแนน

ชุดฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 12

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่นักเรียนอยากเป็น

ชื่อ – สกุล.....

ชั้น.....เลขที่..... โรงเรียน.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การแต่งกลอนสุภาพ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง แต่งกลอนเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่อยากเป็น

จำนวน 1 ชั่วโมง

●สาระสำคัญ

การเขียนบทร้อยกรองสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถเขียนได้ความถนัดของนักเรียน อาจจะเป็นเรื่องในปัจจุบันหรือเรื่องในอนาคต เพื่อสื่อความรู้สึก และความคิดได้ โดยคำนึงถึงฉันทลักษณ์ เนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

●จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเขียนบอกสถานที่ที่นักเรียนชอบได้
2. สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่นักเรียนชอบได้
3. สามารถเขียนถึงความฝันหรืออาชีพในอนาคตได้

●กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนในเรื่องที่นักเรียนสนใจ เกี่ยวกับตนเอง เช่น อาชีพ การเรียน ชีวิตครอบครัว หรือสิ่งที่ชอบเป็นพิเศษ
2. ครูบอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและวิธีการเรียน
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน อ่านกลอนแปดและบอกความหมายพร้อมทั้งแต่งคิดที่ได้
4. ครูให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน เล่าเรื่องความอยากเป็นในอนาคตหรือความฝันให้เพื่อนฟัง
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนกลอนแปดจากเรื่องที่เพื่อนเล่า ความยาวไม่เกิน 2 บท โดยคำนึงฉันทลักษณ์ เนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำ และความคิดสร้างสรรค์
6. ครูให้นักเรียนนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้น และประเมินผลงานร่วมกันปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน
7. นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่ 12 และ

●การวัดผลประเมินผล

ตรวจความถูกต้องของการทำชุดฝึกทักษะที่ 12

แบบฝึกทักษะที่ 12

ให้นักเรียนแต่งกลอนสุภาพความยาวไม่ต่ำกว่า 2 บท ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความใฝ่ฝันที่
นักเรียนอยากจะเป็น (20 คะแนน)

เรื่อง.....

กลอนสุภาพ (20 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 12.1

คำตอบของนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคุณครู

เกณฑ์ประเมินการฝึกแต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียน หากนักเรียนจัดแต่งกลอนสุภาพได้ตามหลักการต่อไปนี้ ถือว่าได้คะแนนในข้อนั้น

1. ภาษาถูกต้อง ได้คะแนน
2. เนื้อหามีความหมายเชื่อมโยงกัน ได้คะแนน
3. มีสัมผัสถูกต้อง ได้คะแนน
4. จำนวนพยางค์ (คำ) ถูกต้อง ได้คะแนน
5. เนื้อหาสอดคล้องกับภาพ ได้คะแนน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางกรรณิการ์ บุษบา
วัน เดือน ปีเกิด	3 กรกฎาคม 2521
สถานที่เกิด	เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 60/79 ถนนยุทธศาสตร์ ซอย ๘ ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คส.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2535	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2542	ค.บ. (ภาษาไทย) สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ตำบลท่าजू อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช